

Aan geadresseerde
(zie verzendlijst)

Onderwerp
Dagrapport Irak

Datum
27 februari 2003

Ons kenmerk
1962759/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 2

Aantal bijlagen
Twee

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

De spanning rond Irak groeit naar een climax, ook al is het nog steeds onduidelijk of het binnen enkele weken tot oorlogshandelingen zal komen. De uitwerking op de Nederlandse situatie wordt bovendien steeds tastbaarder. Met het oog hierop zal de AIVD vanaf nu in principe op werkdagen op een vast tijdstip een rapportage uitbrengen over de voor Nederland relevante internationale ontwikkelingen rond Irak en de eventuele repercussies daarvan voor de Nederlandse veiligheidssituatie. Bij gebrek aan nieuwe relevante informatie zal niet gerapporteerd worden.

De rapportage over de Irak-crisis, die verschijnt onder de titel 'Dagrapport', is bedoeld voor beleidsmakers en uitvoerende instanties die ten behoeve van hun werkzaamheden de beschikking moeten hebben over veiligheidsrelevante informatie met betrekking tot de Irak-crisis. Deze informatie kan betrekking hebben op de internationale context (politiek, terrorisme, non-proliferatie et cetera) en de binnenlandse consequenties (terrorisme, politiek gewelddadig activisme, inter-ethnische verhoudingen et cetera). In de rapportage zal waar nodig ook ruimte gereserveerd worden voor correcties of commentaren op berichten in de media. De inhoud van de dagrapporten kan mede gebaseerd zijn op vertrouwelijke informatie en zal daarom de rubricering STG. Confidentieel meekrijgen. Ik moet u erop wijzen dat deze rubricering beperkingen stelt aan de verspreiding van de inhoud. Een bredere verspreiding van delen van het dagrapport is wel mogelijk, doch uitsluitend na overleg met de AIVD (u dient daartoe contact op te nemen met FOCUS Exploitatiecentrum). De kwetsbare passages zullen dan uit de tekst verwijderd worden.

De eerste uitgave van het dagrapport vormt een nulrapport en is derhalve een meer uitgebreide rapportage over alle veiligheidsrelevante aspecten rond de Irak-crisis. De rapportage begint met een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen van de afgelopen dagen.

Datum
27 februari 2003

Ons kenmerk
1962750/01

Blad
2 van 2

In volgende dagrapporten zullen de relevante nieuwe ontwikkelingen op de onderscheiden terreinen, die van belang zijn vanuit veiligheidsperspectief, gemeld worden.

HET HOOFD VAN DE ALGEMENE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENST,

S.J. van Hulst

**Algemene Inlichtingen-
en Veiligheidsdienst**

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak

Nulrapport (27 februari 2003)

1. Internationale context

1.1 Nieuwe Amerikaanse Irak-resolutie in de Veiligheidsraad leidt tot Frans tegenvoorstel

Op maandag 24 februari 2003 hebben de Verenigde Staten, Groot-Brittannië en Spanje in de Veiligheidsraad een ontwerp-resolutie ingediend. Daarin wordt gesteld dat Irak de laatste kans op ontwapening heeft gemist. Het voorstel omvat geen ultimatum, maar grijpt terug op Hoofdstuk 7 van het VN-handvest, waarin is vastgelegd dat het gebruik van geweld onder bepaalde omstandigheden is toegestaan. In het voorstel wordt gesteld dat Bagdad nalatigheid kan worden verweten waar het de samenwerking met de VN-wapeninspecteurs betreft en dat Irak de ontwapening onvoldoende ter hand heeft genomen, hetgeen een 'wezenlijke schending' ('material breach') van resolutie 1441 wordt genoemd. Frankrijk en Duitsland hebben de nieuwe ontwerp-resolutie van de hand gewezen. Beide landen zijn van mening dat resolutie 1441 voldoende basis biedt voor de ontwapening van Irak. Frankrijk heeft hierop, gesteund door Duitsland, Rusland en China, in een informeel memorandum een voorstel rondgestuurd aan de VN-lidstaten. In dit Franse voorstel wordt gepleit voor een uitbreiding van de huidige wapeninspecties. Het voorstel omvat bovendien een nauwgezette kalender voor de aanpak van Irak. Vooralsnog kunnen de Verenigde Staten in de VN-Veiligheidsraad niet rekenen op een meerderheid van stemmen en hebben alleen Groot-Brittannië, Spanje en Bulgarije hun steun toegezegd. Frankrijk heeft eerder gedreigd een veto uit te zullen spreken, maar de verwachting is dat het land er, evenals Rusland en China, voor zal kiezen zich te onthouden van stemming. Op dit moment hebben 11 van de 15 leden van de Veiligheidsraad zich uitgesproken tegen het gebruik van geweld en voor het continueren van de wapeninspecties. Het ligt in de lijn der verwachting dat gepoogd zal worden de ontwerp-resolutie en het Franse voorstel op enigerlei wijze nader tot elkaar te brengen en te komen tot een oplossing die door een meerderheid van de Veiligheidsraad wordt gedragen.

1.2 Powell zoekt in Azië steun voor Amerikaans Irak-beleid

De Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Colin Powell heeft afgelopen weekende en maandag 24 februari bezoeken gebracht aan Japan, China en Zuid-Korea om steun te verwerven voor het Amerikaanse beleid inzake Irak en om de ontwikkelingen in Noord-Korea te bespreken. De VS en het Verenigd Koninkrijk hebben op maandag een nieuwe ontwerp-resolutie ingediend die geweld tegen Irak mogelijk maakt. Een niet nader genoemde hoge ambtenaar van het Japanse Ministerie van Buitenlandse Zaken zei dat Japan waarschijnlijk wel een nieuwe resolutie zal steunen. Japan kan druk uitoefenen op een aantal niet-permanente leden van de Veiligheidsraad. Deze leden, te weten Chili, Mexico en Pakistan ontvangen aanzienlijke bedragen aan Japanse ontwikkelingshulp en hebben zich nog niet duidelijk uitgesproken voor een Amerikaans-Britse resolutie.

Na Japan bracht Powell een bezoek aan China, dat als permanent Veiligheidsraadlid vetorecht heeft. Powell zou China ervan willen overtuigen zich te onthouden van stemming bij een besluit over een nieuwe Irak-resolutie. China heeft zich eerder uitgesproken tegen een nieuwe Irak-resolutie en gezegd dat de wapeninspecteurs meer tijd moeten krijgen om hun werk uit te voeren. Powell heeft geen openbare toezeggingen van China gekregen dat zij het vetorecht niet zou gebruiken. China steunt op dit moment een Frans tegenvoorstel in de Veiligheidsraad. Powell prees China verder om de steun in

Bijlage 1 DAGRAPPORT IRAK 27-02-2003

de oorlog tegen het terrorisme en de financiële hulp die het geeft voor de wederopbouw van Afghanistan. Powell heeft naar verluidt benadrukt dat de VS zich zou houden aan het bestaande Amerikaanse 'één China beleid'.

1.3 Amerikaanse maatregelen voor ná de val van Saddam

De Verenigde Staten houden zich niet alleen bezig met de voorbereiding van een oorlog, maar ook met het toekomstige bestuur in Irak. De *Office of Postwar Planning* zal zich concentreren op de coördinatie van de werkzaamheden op drie gebieden: hulpverlening, reconstructie en bestuur. De instantie zal worden verplaatst naar Katar zodra de oorlog begint, ter voorbereiding op een verplaatsing naar Irak na de val van Saddam Hoessein.

1.4 Schepen als schuilplaats Iraakse massavernietigingswapens (MVW)

Sinds woensdag 19 februari is in de pers het verhaal verschenen van drie mysterieuze rondjes varende vrachtschepen in de Indische Oceaan. Mogelijkerwijs – zo wordt gespeculeerd - zou de cargo van de schepen bestaan uit de ontbrekende voorraden Iraaks chemisch, biologisch en mogelijk radiologisch materiaal, waar de inspecteurs van UNMOVIC naar op zoek zijn.

1.5 Koerdische onrust over Turkse intenties

Na langdurige onderhandelingen lijken de Amerikaanse en Turkse regering een voorlopig akkoord te hebben bereikt over het gebruik van Turks territorium door Amerikaanse strijdkrachten bij de aanval op Irak. Het voorstel moet echter nog wel door het Turkse parlement worden bekrachtigd. Daarnaast berichten de Amerikaanse media over hoogoplopende interne spanningen in het Turkse kabinet over de details van het akkoord, waarover de Amerikanen en Turken nog lang niet uitonderhandeld zouden zijn. De ontwikkelingen worden met argusogen gadeslagen door Iraakse en Turkse Koerden, die er ernstig rekening mee houden dat de Turkse regering van de gelegenheid gebruik zal maken om Noord-Irak binnen te vallen en af te rekenen met Koerdische strijdgroepen.

In het kader van het Amerikaans-Turkse akkoord voorzien de Turkse strijdkrachten een inzet in Noord-Irak als de Amerikaanse aanval op dat land begint. De Turken willen daarbij het commando in eigen hand houden, zeer tegen de zin van de Amerikanen (en de Koerdische Democratische Partij in Noord-Irak) in. Mocht het komen tot een interventie en een Turkse bezettingsmacht in Noord-Irak, dan zou dat, naast lokale gewapende weerstand, aanleiding kunnen geven tot Koerdische wraakacties tegen Turkse belangen elders in de wereld. Hierbij moet wel worden aangetekend dat de Iraaks-Koerdische gemeenschap over een minder professioneel organisatienetwerk in Europa beschikt dan dat van de Turkse Koerden (PKK/KADEK). Ook hebben Iraakse Koerden, in tegenstelling tot de Turkse Koerden, geen historie van geweldpleging in Europa. Hieruit zou de situatie kunnen ontstaan waarin de Turkse en Iraakse Koerden zich verenigd voelen ten opzichte van de Turkse vijand.

Bijlage 1 DAGRAPPORT IRAK 27-02-2003

In dit verband moet tevens worden opgemerkt dat in Turks-Koerdische kring de opvatting heerst dat Nederland de Turkse militaire inspanningen tegen het Koerdische volk ondersteunt door het beschikbaar stellen van Patriot-systemen. De militaire bases waar deze Patriots zullen worden gestationeerd liggen in Turks Koerdistan en KADEK vreest dat daarmee de oorlogsdreiging voor de Koerdische bevolking zal toenemen. Daarnaast heeft KADEK vanaf 15 februari een Turks-Koerdische volksofstand en een 'defensieve oorlog' in Turkije aangekondigd omdat de Turkse regering niet tegemoet komt aan de Koerdische agenda. Deze opstand zou kunnen verhevigen als KADEK door de oorlogsvoorbereidingen van het Turkse leger (in de context van de aanval op Irak) in het nauw komt.

In het uiterste geval is het niet ondenkbaar dat een gelegenheidsverband ontstaat waarin de Turkse Koerden (lees: KADEK) hun Europese netwerk beschikbaar kunnen stellen om de gezamenlijke Koerdische frustraties te uiten in de vorm van aanslagen tegen Turkse belangen.

2.0 Terrorisme

2.1 Algemene dreiging uitgaande van het islamistisch terrorisme naar Nederland

Naar inschatting van de AIVD is op dit moment sprake van een algemene dreiging uitgaande van het islamistisch terrorisme naar het Westen, waaronder Nederland. Voor verschillende personen en objecten in Nederland geldt op dit moment een verhoogde dreiging, zoals bijvoorbeeld de ambassades van de Verenigde Staten van Amerika, het Verenigd Koninkrijk en Israël.

De afgelopen week merkte de Duitse Bondsminister van Binnenlandse Zaken Otto Schily in interviews voor radio en krant op dat de dreiging die op dit moment uitgaat van Al Qa'ida sinds 11 september 2001 niet meer zo groot is geweest. Schily benadrukte de kwetsbaarheid van voor iedereen toegankelijke dus makkelijk te raken en moeilijk te verdedigen doelwitten, de zogenaamde soft targets. Hij noemde kantoorgebouwen, nachtclubs en kerken. Daarnaast gaf Schily aan dat inmiddels verhoogde veiligheidsmaatregelen zijn getroffen met betrekking tot de beveiliging van water-, energie- en communicatiesectoren. Deze vitale onderdelen van het maatschappelijk leven hebben met de

Bijlage 1 DAGRAPPORT IRAK 27-02-2003

eerdergenoemde objecten gemeen dat zodra zij doelwit worden van een terroristische aanslag, dit de gevoelens van onveiligheid onder de bevolking in zeer grote mate zal versterken. Bij een aanslag op genoemde sectoren zal tevens in enigerlei vorm maatschappelijke disruptie optreden. Juist omdat de bescherming van dergelijke objecten en sectoren moeilijk is, en de te verwachten effecten groot, waarschuwt Schily de bevolking zodat deze zichzelf kan 'wapenen' met alertheid. Schily stelde tevens dat zijn dreigingsinschatting mede is gebaseerd op recente uitspraken van leiders binnen de Al Qa'ida organisatie.

De AIVD kan de door Schily bedoelde staat van dreiging met betrekking tot West Europa in algemene zin onderschrijven. Concrete aanwijzingen over op handen zijnde aanslagen zijn er evenwel niet. De aanhoudingen en huiszoekingen die de afgelopen maanden in onder meer Frankrijk, Italië, het Verenigd Koninkrijk en Spanje hebben plaatsgevonden, duiden op een aanzienlijke en ongekeerde aanwezigheid en activiteit van islamistische terroristen in West-Europa.

Ten aanzien van de door Schily genoemde mogelijke doelwitten kan het volgende worden gesteld. In toenemende mate zijn soft targets, waartoe naast de door Schily genoemde objecten en sectoren ook andere toeristische en economische objecten gerekend kunnen worden, doelwit geworden van islamistisch-terroristische aanslagen. Voorbeelden zijn de aanslag in april 2002 op een synagoge in Djerba, Tunesië (waarbij zich onder de doden 14 Duitsers bevonden), de aanslag op een Franse olietanker voor de kust van Jemen in oktober 2002, de aanslag in oktober 2002 op een overwegend door toeristen bezochte nachtclub in Bali en de aanslagen op een hotel en passagiersvliegtuig in Mombasa, Kenia in november 2002.

2.2 Islamistisch-terroristische dreiging in het licht van een mogelijke oorlog tegen Irak

De dreigende oorlog tegen Irak lijkt op tenminste twee manieren verbonden te zijn met het internationaal vertakte islamistisch terrorisme. Enerzijds wordt door de Amerikaanse en de Britse regering gesproken over een verband tussen het Iraakse bewind en de terroristische Al Qa'ida organisatie van Osama bin Laden. Op deze wijze wordt een oorlog met Irak geplaatst in de wereldwijde oorlog tegen het terrorisme zoals die na 11 september 2001 van start is gegaan. Anderzijds sorteert een oorlog tegen Irak, en zelfs de dreiging van een oorlog, zonder twijfel effect op islamistisch-terroristische netwerken, waarvan ook in Nederland delen actief zijn. Beide aspecten worden hieronder apart beschreven.

Bestaat er een verband tussen het Iraakse bewind en Al Qa'ida?

De regeringen van het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten benadrukken dat er een direct verband bestaat tussen het Iraakse bewind en Al Qa'ida. Een voornaam punt betreft de aanwezigheid van terroristen en terroristische trainingsfaciliteiten op Iraaks grondgebied. Een aan Al Qa'ida gelieerde Jordaniër, genaamd Zargawi, geeft vanuit het noorden van Irak leiding aan een internationaal vertakt terroristisch netwerk.

Bijlage 1 DAGRAPPORT IRAK 27-02-2003

Vooralsnog is niet geconstateerd dat Saddam Hoessein de hand zou hebben in het organiseren, aansturen of uitrusten van het zogenaamde islamistisch-terroristische Zarqawi netwerk.

Een andere zaak die door de VS is aangevoerd als bewijs van het bestaan van een direct verband tussen Al Qa'ida en het Iraakse bewind betreft een geluidsband waarop Osama bin Laden alle moslims oproept tot de heilige oorlog tegen 'de vijanden van het Iraakse volk.'

, leert analyse van de tekst dat de spreker een aanval op Irak als oorlog tegen alle moslims presenteert. Alle moslims ter wereld worden opgeroepen in verzet te komen tegen de Verenigde Staten en het gehele Westen (in het bijzonder de staat Israël). Ook seculiere of gematigd islamitische Arabische staten worden door de spreker tot de vijanden gerekend (inclusief het Iraakse Baath-regime). Tussen het volk en het regime van Irak wordt hiermee door de spreker een duidelijk onderscheid gemaakt. Ook in dit geval is de conclusie niet gerechtvaardigd, dat er uit deze gegevens een direct verband tussen Al Qa'ida en Bagdad kan worden afgeleid.

Het bestaan van een direct verband tussen het Iraakse bewind en Al Qa'ida kan grote politieke consequenties hebben. Door - zoals minister Powell in zijn toespraak voor de VN Veiligheidsraad op 5 februari 2003 deed - te spreken van een direct verband, kan immers gesteld worden dat de VS en zijn bondgenoten aangevallen worden door Saddam gestuurde en mogelijk met non-conventionele wapens uitgeruste terroristen. Een door Irak aangestuurde terroristische aanslag zou een buiten de VN Veiligheidsraad om begonnen oorlog tegen Irak wellicht internationaal-rechtelijk kunnen ondersteunen.

Betekenis van een dreigende oorlog tegen Irak voor islamistisch-terroristische netwerken.

Hoewel vooralsnog geen direct verband tussen Al Qa'ida en het Iraakse bewind is aangetoond bestaat er wel degelijk een belangenparalellie tussen internationaal opererende islamistische terroristen en Irak. Islamistische terroristen legitimeren hun activiteiten door te verwijzen naar het lot van het Iraakse volk. Reeds de gevolgen van de aan Irak door de VN opgelegde sancties worden door tal van islamistisch-terroristische woordvoerders, onder wie Osama bin Laden, benut om de in hun ogen moslim-vijandige, door de VS en Israël bepaalde internationale gemeenschap tot doelwit van terroristische aanslagen te verklaren. Daarbij komt dat diverse doelstellingen die met name Al Qa'ida wil verwezenlijken, zoals het beëindigen van de Amerikaanse militaire aanwezigheid in Saoedi-Arabië, direct te herleiden zijn tot de Golfoorlog van 1991. Zodra een oorlog tegen Irak wordt begonnen, kan worden verwacht dat woordvoerders, leden en sympathisanten van internationaal vertakte islamistisch-terroristische netwerken dit zullen interpreteren als een aanval op de door hen te verdedigen islamitische gemeenschap. De inhoud van de op 11 februari 2003 uitgezonden geluidsband is hiervan een voorbeeld.

Voor islamistische terroristen is het van ondergeschikt belang of een oorlog tegen Irak met of zonder tussenkomst van de Veiligheidsraad wordt begonnen. In beide gevallen zal de Verenigde Staten als agressor worden gezien. Dit geldt overigens ook voor de bondgenoten van de VS. In geval van een openlijke ondersteuning van, of actieve bijdrage aan een oorlog tegen Irak kan ook Nederland als

Bijlage 1 DAGRAPPORT IRAK 27-02-2003

zodanig worden beschouwd. Rekening dient dan ook te worden gehouden met de mogelijkheid dat Nederland als onderdeel van het bondgenootschap mogelijk doelwit kan vormen van islamistisch-terroristische aanslagen. Het is voorstelbaar dat Al Qa'ida of andere islamistisch-terroristische netwerken ergens ter wereld aanslagen zullen plegen om paniek te zaaien en maatschappelijke ontwrichting te veroorzaken om zo bijvoorbeeld de VS of hun bondgenoten te bewegen het militaire ingrijpen te staken. In dat licht kan worden opgemerkt dat Al Qa'ida de aanslag op Bali rechtstreeks in verband heeft gebracht met de Australische deelname aan de militaire acties in Afghanistan.

De dreiging die uitgaat van het islamistisch terrorisme kan ook voor Nederland verder toenemen omdat een mogelijke oorlog tegen Irak door islamistische terroristen wordt ingepast in hun wereldbeeld waarin de gehele islamitische wereld met de ondergang wordt bedreigd door het Westen. Dit beeld bestaat echter niet alleen bij islamistisch terroristen. Ook in Nederland bestaat bij delen van de moslimgemeenschap behalve een lotsverbondenheid met het Iraakse volk ook de zienswijze dat de gehele islamitische wereld reeds lang slachtoffer is van overwegend Amerikaanse agressie. Het is voorstelbaar dat bij het uitbreken van een oorlog tegen Irak, zeker als hieraan geen besluit van VN Veiligheidsraad ten grondslag ligt, de ontvankelijkheid voor de islamistisch-terroristische boodschap in deze kringen kan toenemen.

Vastgesteld is dat reeds de mogelijkheid van een oorlog tegen Irak aan islamistisch-terroristische zijde tot hernieuwde oproepen tot het voeren van een gewapende strijd tegen 'de vijanden van de islam' heeft geleid. Verwacht kan worden dat bij het uitbreken van een daadwerkelijke oorlog dergelijke oproepen met grotere frequentie en meer (overtuigings)kracht zullen plaatsvinden. Hiermee worden als voorheen niet slechts terroristische aanslagen gelegitimeerd maar ook moslims aangespoord actief deel te nemen aan de jihad.

2.3 Mukhabarat

Onderzoek heeft de afgelopen jaren aangetoond dat het Iraakse regime in West-Europa over een netwerk van contacten, informanten en agenten beschikt die contact onderhouden met en werkzaam zijn voor de Iraakse inlichtingendienst Mukhabarat.

2.4 Mujahedin-e Khalq (MKO)

De Iraakse oppositiegroepering Mujahedin-e Khalq (MKO) ziet zich in haar bestaan bedreigd. Dit hangt in belangrijke mate samen met het feit dat het hoofdkwartier en de trainingskampen van de organisatie in Irak gevaar lopen. Een Amerikaanse aanval op en bezetting van Irak zal zeker het einde betekenen van de MKO-presentie in Irak.

Nationale context

3.1 Politiek (gewelddadig) activisme

3.1.1 Links

Politiek en activistisch "links Nederland" heeft zich de afgelopen maanden expliciet tegen een aanval op Irak gekeerd. Sinds enige tijd is het *Platform tegen de Nieuwe Oorlog* actief. Dit betreft een conglomeraat van organisaties uit alle hoeken van de samenleving, met name uit de meer radicaal-linkse hoek. Met het oog op een mogelijke aanval op Irak worden in toenemende mate demonstraties gepland. Zo werd dinsdag 25 februari door het *Platform* uitgeroepen tot landelijke actiedag tegen de militaire transporten en vonden op verschillende plaatsen in Nederland vreedzame acties plaats.

Bij voorgaande gelegenheden heeft de AIVD, zonder daarvoor indicaties te hebben, reeds meegedeeld dat ondernemingen als Railion en het Amerikaanse commandocentrum, het Military Traffic Management Command (MTMC) er rekening mee moet houden dat zij te maken kunnen krijgen met acties, óók in de vorm van (vreedzame) bezettingen. Railion kreeg daar vorige week mee te maken, het MTMC in Capelle aan de IJssel werd dinsdag 25 februari geconfronteerd met een vreedzame vastketenactie.

Dat de activiteiten in de komende weken, zeker wanneer de oorlog uitbreekt en met name wanneer Nederland een actieve rol zal gaan spelen, aan kracht zullen winnen ligt voor de hand.

3.1.2 Extreem rechts

Het extreem rechtse milieu in Nederland staat ambivalent tegenover een eventueel ingrijpen in Irak. Het merendeel van de Nederlandse rechts-extremisten wordt gedreven door een afkeer van vreemdelingen en dan met name moslims. Objecten met een islamitische symboolfunctie en individuele moslims zijn na de aanslagen in de VS op 11 september 2001 het doelwit geweest van bedreigingen, bekladdingen, vernielingen en brandaanslagen. Onder de aangehouden personen bevonden zich enkele extreem rechtsgeoriënteerde lieden. Dit anti-islamitische geweld veroorzaakte destijds veel onrust onder de Nederlandse moslimgemeenschap. Een eventuele oorlog in Irak – en met name een Nederlandse militaire betrokkenheid - kan opnieuw leiden tot een situatie dat personen uit het extreem rechtse milieu op actieve wijze stemming trachten te maken tegen moslims in Nederland.

3.2 Etnische gemeenschappen

3.2.1 Iraakse gemeenschap

Negentig procent van de 40.000 Irakezen in Nederland behoort tot de 'eerste generatie'. De band met hun vaderland is sterk en daarmee ook hun gevoeligheid voor wat er in Irak gebeurt. Veel in Nederland verblijvende Irakezen hebben nog familie, vrienden en bekenden in Irak. Bij een militair ingrijpen in Irak zal de zorg om hun veiligheid onder de in Nederland verblijvende Irakezen sterk toenemen. Ten tijde van de Golfoorlog in 1991 leidde dit tot de organisatie van demonstraties om aandacht te vragen voor het lijden van de Iraakse bevolking en tot fondsenwerving om de Iraakse bevolking te helpen met bijvoorbeeld voedsel en medicijnen. Indien een militaire interventie tot aanzienlijke aantallen burgerslachtoffers leidt, kan deze zorg mogelijk omslaan in onrust en vormen van protest. Naar verwachting zullen dergelijke demonstraties een vreedzaam karakter kennen, hoewel nooit valt uit te sluiten dat individuen of groepen vanuit hun emotie overgaan tot meer militante vormen van protest.

Bijlage 1 DAGRAPPORT IRAK 27-02-2003

Het overgrote deel van de Iraakse gemeenschap in Nederland bestaat uit Irakezen die hun land zijn ontvlucht vanwege de politieke, maatschappelijke of economische situatie. Slechts weinig in Nederland woonachtige Irakezen koesteren sympathie voor Saddam Hussein. Steunbetuigingen aan het adres van Saddam Hussein zijn dan ook niet te verwachten. Hoewel de reacties in de Iraakse gemeenschap tijdens de Golfoorlog in 1991 gematigd waren, kan niet direct een parallel worden getrokken met de huidige situatie. Sinds begin jaren negentig is de Iraakse gemeenschap in Nederland sterk gegroeid en zestig procent van de Irakezen in Nederland is van Koerdische afkomst. Dit kan met name tot onrust leiden indien Noord-Irak het strijdtoneel wordt en Turkije zich in de oorlog mengt door (een deel van) Noord-Irak te bezetten.

3.2.2

3.2.3

3.2.4

Bijlage 2 Verzendlijst Dagrapport Irak

- Regionale Inlichtingendiensten
- Koninklijke Marechaussee / Bijzondere Dienst
- Landelijke Officier van Justitie Terrorismebestrijding
- Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst
- College van Procureurs Generaal
- Commissarissen der Koningin
- Secretaris Generaal van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
- Project-Directeur Generaal Beveiliging en Crisisbeheersing
- Directeur Coördinatie Integratiebeleid Minderheden

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Datum
28 februari 2003

Ops kenmerk
1983437/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Twee

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Aan geadresseerde
(zie verzendlijst)

Onderwerp
Irak Dagrapport

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van vrijdag 28 februari 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,
voor deze,
de plv. Directeur Staatsveiligheid

**Algemene Inlichtingen-
en Veiligheidsdienst**

Bijlage 1 DAGRAPPORT 28-02-2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak

Nummer 1 (28-02-2003)

1. Internationale context

1.1 Interview met Saddam Hussein

Afgelopen woensdagavond heeft het Amerikaanse televisiestation CBS het eerste deel uitgezonden van een drie uur durend interview dat de Amerikaanse journalist Dan Rather heeft gehouden met de Iraakse president Saddam Hussein.

Tijdens het interview vroeg Rather onder meer naar het vernietigen van de al-Samoud-raketten, waarop Saddam Hussein antwoordde dat Irak niet beschikt over raketten die buiten de specificaties van de Verenigde Naties vallen. Inmiddels is duidelijk dat Irak wel meewerkt aan de vernietiging van de raketten, te beginnen op zaterdag 1 maart. Wel wordt nog met UNMOVIC gesproken over de te volgen procedure. De Iraakse president gaf verder te kennen dat hij niet in ballingschap zal gaan, maar voor zijn land zal vechten en er ook zal sterven. Hij ontkende iedere band tussen Irak en het Al Qa'ida-netwerk. Tenslotte zei hij met president Bush in debat te willen treden omdat "een debat vrede kan brengen". Het Witte Huis heeft het voorstel verworpen.

De Iraakse president heeft zich tijdens het interview gepresenteerd als een kalme, bezorgde man, met de boodschap dat hijzelf evenals zijn land een onschuldig slachtoffer is van de agressie van de Verenigde Staten.

1.2 Bush en de Amerikaanse missie

Drie kwartier voordat CBS het eerste deel van het interview met Saddam zou uitzenden, verklaarde de Amerikaanse president Bush op een diner van het American Enterprise Institute, een conservatieve denktank, dat de val van de Iraakse leider zou kunnen bijdragen aan hervormingen en het democratiseringsproces in het gehele Midden-Oosten. Hij lichtte dit toe met de uitspraak dat het anti-Israëliësch terrorisme niet kan voortbestaan zonder de financiële steun die het nu van het Iraakse regime ontvangt. Deze visie is in de internationale gemeenschap bekritiseerd omdat de Amerikanen hiermee teveel gewicht zouden toekennen aan de aard en de omvang van de Iraakse steun aan het (internationaal) terrorisme.

Bush gaf in zijn toespraak bovendien aan dat de Verenigde Staten niet langer dan strikt noodzakelijk in Irak zullen blijven en het huidige regime niet zullen vervangen door een andere dictator. In zijn toespraak richtte de Amerikaanse president zich indirect tot de Arabische wereld, waar de angst bestaat dat militair ingrijpen in Irak zal resulteren in toenemende instabiliteit in het Midden-Oosten.

1.3 Het politieke debat in Europa

Het Franse en het Britse parlement debatteerden woensdag 26 februari 2003 over een militair ingrijpen in Irak. Zowel president Chirac als premier Blair hadden daarbij te kampen met oppositie uit eigen kring. Terwijl de socialistische oppositie in Parijs aandringt op het inzetten van alle middelen om een Amerikaans-Britse militaire interventie tegen te houden, waarschuwen de oud-premiers Alain Juppé en Edouard Balladur, beide lid van de *Union pour la Majorité Présidentielle* van president Chirac, tegen het gebruikmaken van het vetorecht in de VN-Veilighedsraad. Zij vrezen een ernstige

Bijlage 1 DAGRAPPORT 28-02-2003

verslechtering van de betrekkingen met de Verenigde Staten en sommige Europese partners van Frankrijk wanneer president Chirac het aannemen van een nieuwe VN-resolutie tegenhoudt. Tony Blair werd geconfronteerd met de grootste revolte in zijn Labour-partij sinds zijn aantreden als minister-president. Hij vroeg het Lagerhuis om steun voor zijn beleid, waarbij hij Saddam Hussein "een laatste kans" gaf tot ontwapening over te gaan in de twee weken voordat de Amerikanen en Britten een nieuwe VN-resolutie in stemming zullen laten brengen. De Britse minister van Buitenlandse Zaken Jack Straw verzekerde de parlementariërs dat een inzet van Britse troepen te zijner tijd ter beoordeling aan het Lagerhuis zal worden voorgelegd. 120 van de 410 Labour-Lagerhuisleden stemden uiteindelijk voor een motie die stelde dat er nog niet voldoende rechtvaardigingsgrond was gevonden voor het ondernemen van een militaire interventie. Volgens opiniepeilingen is negentig procent van de Britten tegenstander van een oorlog zonder mandaat van de Verenigde Naties.

1.4 Iraakse oppositie bijeen in Salahudin

Op 26 en 27 februari is het voorbereidend comité van de Iraakse oppositie, ingesteld tijdens de oppositiebijeenkomst in Londen in december 2002, bijeen geweest in Salahudin in het noorden van Irak. Tijdens de bijeenkomst hebben de Irakezen nogmaals benadrukt dat zij tegen een Amerikaans bewind na de eventuele val van Saddam Hussein zijn en tevens tegen een Turkse militaire interventie in Noord-Irak. Na de val van Saddam Hussein moeten Irakezen het land gaan besturen, met respect voor de rechten van de verschillende etnische en religieuze groepen in het land, zo zei oppositieleider Ahmed Chalabi bij de start van de bijeenkomst. De bijeenkomst werd bijgewoond door vertegenwoordigers van de Amerikaanse regering. Volgens de berichten in de pers ontbraken bij de bijeenkomst de monarchistische partij CCM van Sharif Ali Bin Hussein en (opvallend) het Iraaks Nationaal Akkoord (INA) van Ayad Allawi.

2. Terrorisme**2.1 Aanklacht tegen drie arrestanten in het Verenigd Koninkrijk**

In een bericht van het persbureau AP wordt vandaag melding gemaakt van de aanklacht in het Verenigd Koninkrijk tegen de drie mannen die in september en november 2002 gearresteerd werden op verdenking van poging tot het ontwikkelen van een chemisch wapen. In persberichten naar aanleiding van deze arrestaties werd een van de arrestanten in verband gebracht met een mogelijke gifaanval op de Londense metro. Nu wordt in de pers gezegd dat de drie banden zouden hebben met de Noord-Afrikanen die in januari jongstleden in het Verenigd Koninkrijk werd gearresteerd en op wie ricinesporen werden aangetroffen.

3. Nationale context

Bijlage 1 DAGRAPPORT 28-02-2003

3.1 Anti-Turkse demonstratie in Den Haag

Op 28 februari vindt op het Malieveld in Den Haag een anti-Turkse demonstratie van Iraakse Koerden plaats. Vanwege de anti-Turkse sentimenten onder de Iraakse Koerden zal de Mobiele Eenheid worden ingezet voor de beveiliging van de Turkse ambassade, die bij het Malieveld ligt.

3.2 Dyab Abou Jahjah

De bekende Dyab Abou Jahjah, leider van de Arabisch Europese Liga (AEL) uit België, is deze week op tournee in Nederland. Hij houdt onder andere in Amsterdam, Utrecht, Tilburg en Den Haag lezingen. Op 3 maart wordt in Den Haag, in de aula van de Haagse Hogeschool, een hoge opkomst verwacht (400 tot 600 man).

Bij Dyab Abou Jahjah staat de "Arabisch-islamitische beschaving" centraal. Daarnaast neemt hij het op voor Arabische nationalist. Saddam Hussein is volgens hem een dergelijke nationalist. Op 10 november 2002 organiseerde Jahjah de anti-oorlogsdemonstratie 'Stop USAgression' in Brussel. Enkele duizenden mensen namen eraan deel. Als het tijdens Jahjah's verblijf in Nederland tot een oorlog in Irak komt, is het niet onmogelijk dat hij tot demonstraties zal oproepen. Door zijn charisma zouden velen hieraan gehoor kunnen geven.

Erratum dagrapport van 27 februari 2003

In dit dagrapport wordt onder 2.4 abusievelijk vermeld dat de Mujahedin-e Khalq (MKO) een 'Irakese oppositiebeweging' is. Dit moet 'Iraanse oppositiebeweging' zijn.

DAGRAPPORT IRAK 03-03-2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 2 (03-03-2003)

1. Internationale context

1.1 Bijeenkomst Iraakse oppositie

Van 26 tot en met 28 februari is in Salahudin in Noord-Irak het voorbereidend comité van de Iraakse oppositie bijeen geweest. Tijdens de bijeenkomst hebben de Irakezen nogmaals benadrukt dat een Turkse interventie in noord-Irak tot een gewapend treffen kan leiden. Verder is tijdens de bijeenkomst een uit zes personen bestaande 'leidinggevende raad' gekozen, een soort interim-regering die na de val van Saddam Hussein de leiding van Irak op zich zou moeten nemen. De Verenigde Staten hebben zich tot nu toe altijd verzet tegen de plannen van de oppositie om een interim-regering te vormen. De oppositie op zijn beurt wijst het Amerikaanse plan voor een tijdelijk, door de VS ingesteld militair bewind af. In een gezamenlijke verklaring stellen de Iraakse oppositiegroeperingen: "Het Iraakse volk zou het eerste en het laatste woord moeten hebben in de besluiten en het bestuur van zijn eigen land."

1.2 "Nee" tegen stationering van Amerikaanse troepen op Turks grondgebied

Op zaterdag 1 maart 2003 heeft het Turkse parlement eindelijk gestemd over de resolutie aangaande de stationering van Amerikaanse troepen (soldaten en gevechtsvliegtuigen) op Turks grondgebied. De stemming moest achter gesloten deuren worden voortgezet omdat de plenaire zitting enkele keren uit de hand liep en de onderlinge verdeeldheid te zichtbaar aan de oppervlakte kwam. Buiten het parlement demonstreerden naar schatting 50.000 tegenstanders van de resolutie. Uiteindelijk was de uitslag van de stemming 264 vóór, 250 tegen en 19 onthoudingen, wat betekende dat de resolutie was verworpen omdat de vereiste absolute meerderheid niet was gehaald.

Deze uitslag lijkt een streep te halen door de opbouw van Amerikaanse troepen in Turkije, al heeft het Pentagon zich daar nog niet over uitgelaten en zijn tot op heden geen troepenverplaatsingen vanuit Turkije waargenomen. Wel heeft de Amerikaanse regering Turkije om opheldering gevraagd. De Turkse premier Gül heeft verklaard dat hij ervan overtuigd is dat de stemming niet van invloed zal zijn op de strategische relatie met de Amerikaanse regering en dat deze op vriendschappelijke wijze zal worden voortgezet. Hij waarschuwde Irak geen misbruik te maken van de nu ontstane situatie. Erdogan, de leider van de grootste partij in het parlement, de AKP, zei dat de stemming het resultaat was van een democratisch proces. Of de AKP akkoord zou gaan met een nieuwe stemming is nog niet bekend.

DAGRAPPORT IRAK 03-03-2003

2. Terrorisme

2.1 Arrestatie brein Al Qa'ida

De arrestatie in Pakistan van het Al Qa'ida kopstuk Khalid Sjeik Mohammed afgelopen zaterdag zal van invloed zijn op slagkracht en tactiek van het diffuse terroristische netwerk Al Qa'ida. Mohammed geldt als brein achter de aanslagen van 11 september 2001 en was tevens betrokken bij het beramen van de aanslag op het WTC van 1993 alsmede tal van aanslagen in onder andere Jemen, Tunesië en Pakistan. De vertrouweling van Osama bin Laden was eveneens een belangrijke promotor van het islamistische gedachtegoed en de drijvende kracht achter het opzetten van terroristische netwerken en het voeren van de gewapende strijd in de hele wereld (met nadruk op Zuidoost Azië).

De Amerikaanse overheid zou dankzij de arrestatie een schat aan informatie over lopende en geplande operaties, modus operandi en betrokken individuen aan de weet kunnen komen. Hierdoor zou op korte en middellange termijn de slagkracht van Al Qa'ida kunnen worden verzwakt. Hoewel daarmee Al Qa'ida een zware slag wordt toegebracht, betekent dit niet dat de terroristische dreiging op korte termijn sterk zal verminderen. Niet uitgesloten kan worden dat lopende of geplande operaties juist op korte en middellange termijn vanwege een gebrek aan aansturing of wraak in een stroomversnelling terecht komen.

3. Nationale context

3.1 Bekladding Amerikaanse ambassade

Op 1 maart 2003 vond in Den Haag een demonstratie plaats van met name linkse activisten. Deze manifestatie was reeds maanden geleden georganiseerd, waarbij duidelijke afspraken werden gemaakt met de Haagse politie. Dit resulteerde in een uiterst rustig verloop ervan, waarbij slechts een enkel incident plaatsvond: het bekladden van de Amerikaanse ambassade. De activisten, die met name de door hen gepercipieerde repressie bij demonstraties wilden aankaarten, waren zonder uitzondering opgetogen over het verloop van de manifestatie. Politie Haaglanden, die zich terughoudend opstelde (alleen "platte petten") en daardoor mede zorg droeg voor het vreedzame karakter van de demonstratie, tracht inmiddels de daders van de bekladding te achterhalen.

3.2 Jihadisme modeverschijnsel onder jongeren?

In het weekblad Vrij Nederland van 1 maart 2003 is een interview geplaatst met vier jongeren van Marokkaanse komaf, scholieren van het Regionaal Opleidings Centrum (ROC) te Amsterdam. In het

DAGRAPPORT IRAK 03-03-2003

artikel spreken ze een verkapte bereidheid uit om deel te nemen aan de islamitische strijd. Daarnaast stellen de jongeren dat "demonstraties niet meer helpen" en dreigen ze met geweldsactiviteiten in Nederland als de oorlog [bedoeld is naar alle waarschijnlijkheid de oorlog tegen Irak] uitbreekt. Daarbij worden de ambassades van de Verenigde Staten en Israël met naam genoemd.

In februari 2003 is bekend geworden dat twee moslimjongeren van Marokkaanse herkomst vanuit Amsterdam in de richting van Tsjetsjenië zijn gereisd om aldaar deel te gaan nemen aan de islamistische strijd. Zij zijn echter niet verder gekomen dan de Oekraïne en bevinden zich op dit moment weer in Nederland.

DAGRAPPORT IRAK 03-03-2003

3.4 |**3.5 Oprichting Nederlandse AEL**

Op 2 maart 2003 is in Utrecht de oprichting bekend gemaakt van de Nederlandse afdeling van de Arabisch Europese Liga. De leiding van de AEL-NL is voorlopig ondergebracht bij Jamil Jawad, een in Nederland geboren politicoloog die werkzaam is bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Er zijn in totaal elf bestuursleden, waaronder Abderrahim Achamrouk, Naïma Elmaslouhi en Nabil Marmouch. De leider van de AEL, Dyab Abou Jahjah was op de vergadering in Utrecht aanwezig. Onder de bestuursleden bevinden zich geen prominente Marokkanen.

De invloed van Jahjah is met name zichtbaar in het rabiate anti-Israël standpunt dat de AEL inneemt. Bekend is dat Jahjah vooral gedreven wordt door het Israëliësch-Palestijns conflict, hetgeen samenvalt met zijn Libanese achtergrond. Het concept-programma van de AEL Nederland meldt dat de AEL actief wil zijn als sociale en als politieke beweging. Men richt zich op Arabieren en moslims en kiest daarbij voor een gematigde middenweg, met inbreng van islamitische waarden, nadrukkelijke omhelzing van de democratie en afwijzing van blinde toepassing van de sjaria (de islamitische wetgeving). De AEL is kritisch tegenover alle vormen van dictatuur. Een niet-door-de-overheid-geleide etnische segregatie is niet per se een probleem. Arabisch en Turks moeten eindexamenvakken worden. Prostitutie moet worden ingeperkt en drugsverslaafden moeten gedwongen afkicken. De AEL

DAGRAPPORT IRAK 03-03-2003

verwerpt het agressieve en imperialistische buitenlandbeleid van de VS. De AEL erkent het bestaansrecht van Israël niet.

3.6 Tegenstelling Berbers en AEL

De leider van de AEL, Dyab Abou Jahjah, hield na de bekendmaking van de oprichting van de AEL in Nederland een lezing in het Academiegebouw in Utrecht. Buiten werd door Berbers geprotesteerd tegen de komst van de AEL naar Nederland. Berbers voelen zich niet verwant aan Arabieren. Bovendien voelen velen van hen zich gekwetst door de uitspraak van Jahjah dat de meeste Berbers criminelen zijn. Jahjah ontkent overigens iets dergelijks gezegd te hebben en probeert de Berbers te lokken door de nadruk te leggen op de gezamenlijke historie. Berbers maken ongeveer 80 % uit van de Marokkanen in België en Nederland.

Al enige jaren zijn Berbers in ons land met activiteiten bezig die in het teken staan van de Berbercultuur en –identiteit (Berberisme). Nederland geldt als een belangrijke arena voor Berberisten in Europa, omdat hier een groot deel van de Marokkaanse gemeenschap een Berber-achtergrond heeft. In Gouda namen in december 2002 prominente Berberisten uit Marokko deel aan een conferentie.

3.7

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Datum
4 maart 2003

Ons kenmerk
1965210/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Aan geadresseerde
(zie verzendlijst)

Onderwerp
Irak Dagrapport

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van dinsdag 4 maart 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

**Algemene Inlichtingen-
en Veiligheidsdienst**

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 3 (04-03-2003)

1. Internationale context

1.1 Irak ontdekt sporen van hoeveelheden antrax en zenuwgas

Irak heeft aangegeven dat op twee locaties sporen zijn aangetroffen van in het verleden vernietigde hoeveelheden antrax en zenuwgas (VX). Het zou gaan om 'belangrijke hoeveelheden' die zijn vernietigd, aldus de Iraakse generaal Amer Al-Saadi. In acht aangetroffen R-400 bommen zijn sporen gevonden van de antraxbacterie, op een locatie net buiten Bagdad. Het gaat hier om een verlaten landingsstrip, Al-Aziziya, waar volgens Bagdad in 1991 zo'n 157 R-400 bommen gevuld met antrax, aflatoxine en botuline-toxine vernietigd zijn. De huidige acht bommen zouden toen over het hoofd zijn gezien. Op een andere locatie zijn sporen aangetroffen die volgens Bagdad duiden op de vernietiging van anderhalve ton VX. Volgens inspecteurs van UNMOVIC zal het zeer moeilijk zijn om te verifiëren welke hoeveelheden daadwerkelijk zijn vernietigd. Sowieso is er dan nog immer sprake van een ontbrekende 2,4 ton VX van de totaal 3,9 ton die in het verleden door Irak zijn opgegeven, aldus UNMOVIC. Bagdad heeft aangegeven binnen zes dagen met een meer gedetailleerd rapport over de vernietigde hoeveelheden antrax en VX te zullen komen. Inmiddels zijn ook zestien van de 120 verboden Al Samoud-2 raketten, twee mailen en een lanceerinstallatie vernietigd.

De verwachting is dat komende vrijdag 7 maart Hans Blix, Uitvoerend Voorzitter van UNMOVIC, op basis van zijn afgelopen week verstuurde rapport verslag zal doen in de VN Veiligheidsraad. Definitief is deze datum op dit moment nog niet. Het Blix-rapport zal onder andere ingaan op een lijst van tot op heden onopgeloste ontwapeningsissues. Zo wordt opgemerkt dat Bagdad nieuwe documenten heeft overhandigd over eenzijdige vernietiging van wapenvoorraden alsmede een lijst van betrokkenen bij deze vernietiging. Ondervraging van deze betrokkenen is inmiddels begonnen. Verder gaat het rapport van Blix in op de 'magere' Iraakse declaratie van 7 december 2002 die alleen op het vlak van het Iraakse raketprogramma nieuwe informatie had opgeleverd. Het presidentiële decreet van 14 februari, waarin Saddam Hussein privé-personen en bedrijven verbiedt zich met de ontwikkeling van massavernietigingswapens in te laten, voldoet niet aan de VN-verplichtingen, aldus het rapport van Blix. Het ligt in de lijn der verwachting dat de boodschap van Blix aan de Veiligheidsraad van grote invloed zal zijn op de stemming over de 'oorlogs' resolutie die door de Amerikanen en Britten is ingediend.

1.2 Koerden en Turkmenen in Irak

Op 7 februari heeft in Ankara een bespreking plaatsgevonden waarbij vertegenwoordigers van de Koerdische partijen KDP (Koerdische Democratische Partij) en PUK (Patriottische Unie van Koerdistan), van de Amerikaanse regering en van de Turkmeense etnische minderheid in Noord-Irak (vooral rond Mosul en Kirkuk) hebben gesproken over de toekomst van Iraaks Koerdistan en de positie van de Turkmenen in Irak. De Turkmenen willen in een toekomstig Irak hun eigen identiteit behouden, onder andere door het recht op eigen scholen en kranten. De gesprekken zijn op niets uitgelopen, omdat de Turkmenen hun wensen niet ingewilligd zagen. Het was niet de eerste keer dat de Turkmenen zich ontevreden toonden over hun positie. Tijdens de oppositie-bijeenkomst in Londen in december 2002 vond deze groep ook al dat hij ondervertegenwoordigd was.

Op 24 februari zijn Turkmenen uit heel Europa in Stockholm samengekomen. Het belangrijkste gespreksonderwerp was de verwachte inval van Turkije in Noord-Irak als de Verenigde Staten Irak aanvallen. De Turkmenen hebben gesproken over hoe zij daarop zullen reageren. De Turkmenen staan in beginsel open voor samenwerking met de Turken, maar stellen daar wel een 'eisenpakket' tegenover.

2. Terrorisme

2.1 Fondsenwerving ten behoeve van de MKO

In Nederland zamelt de stichting Solidariteit met Iraanse Mensen (SIM) geld in voor de MKO. Volgens officiële opgave zamelt de SIM geld in voor kinderen in Iran die wees zijn geworden of anderszins te lijden hebben (gehad) van het Iraanse regime. Er zijn echter zeer sterke aanwijzingen dat het geld in werkelijkheid wordt aangewend voor verwezenlijking van de doelstellingen van de MKO.

3.2 Marokkaanse scholieren

In het weekblad Vrij Nederland van 1 maart 2003 is een interview geplaatst met vier jongeren van Marokkaanse komaf, scholieren van het Regionaal Opleidings Centrum (ROC) te Amsterdam. In het artikel spreken ze een verkapte bereidheid uit om deel te nemen aan de islamistische strijd. Daarnaast stellen de jongeren dat "demonstraties niet meer helpen" en dreigen ze met gewelddadige activiteiten in Nederland als de oorlog tegen Irak uitbreekt. Daarbij worden de ambassades van de Verenigde Staten en Israël met naam genoemd.

3.3 Demonstratie Iraakse Koerden

Het Intellectuele Progressieve Centrum Koerdistan zal op zondag 16 maart aanstaande tussen 13.00 en 15.00 uur een demonstratie organiseren tegen een mogelijke Iraakse aanval met chemische wapens op Iraaks Koerdistan. Dezelfde organisatie heeft in maart 2002 eveneens een demonstratie georganiseerd met als doel het herdenken van de slachtoffers van het regime van Saddam Hussein. De demonstratie vindt plaats op de Dam in Amsterdam, er worden ongeveer 200 deelnemers verwacht.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Aan geadresseerde
(zie verzendlijst)

Onderwerp
Irak Dagrapport

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van woensdag 5 maart 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

Datum
5 maart 2003

Ons kenmerk
1965832/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Algemene Inlichtingen-
en Veiligheidsdienst

Bijlage 1 Dagrapport Irak 5 maart 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 4 (05-03-2003)

1. Internationale context

1.1 Stoelendans in de Veiligheidsraad

De Verenigde Staten hebben zich de laatste twee weken ingespannen om de gekwalificeerde meerderheid van negen stemmen in de Veiligheidsraad te verzamelen die benodigd is voor aanvaarding van een Amerikaans-Britse resolutie die militaire actie in Irak rechtvaardigt. De zes niet-permanente leden van de Veiligheidsraad die hun stem nog niet hebben bepaald worden geconfronteerd met Amerikaanse bedreigingen en belofes. Tot dusver lijkt de Amerikaanse regering de meerderheid nog niet tot stand te hebben gebracht.

Als negen leden van de Veiligheidsraad voor de Amerikaans-Britse resolutie stemmen, dan hebben de permanente leden van de Veiligheidsraad - naast de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk zijn dat China, Rusland en Frankrijk - de mogelijkheid hun veto uit te spreken. China gebruikt zijn vetorecht in de praktijk alleen om resoluties te blokkeren die schade berokkenen aan zijn status van regionale grootmacht in Zuidoost-Azië. Het is daarom waarschijnlijk dat China zich in de Veiligheidsraad van stemming zal onthouden. Frankrijk zal de Verenigde Staten niet voor het hoofd willen stoten, zeker niet als een Frans veto kan worden uitgelegd als het verlenen van steun aan een wrede dictator. Er moet echter wel ernstig rekening worden gehouden met een Russisch veto. De Russische minister van Buitenlandse Zaken Ivanov verklaarde dinsdag nog dat Rusland geen enkel besluit dat leidt tot oorlog in Irak zal goedkeuren.

1.2 Ontwikkelingen binnen de Iraakse oppositie

Van 26 februari tot en met 1 maart is in Salahudin in Noord-Irak het voorbereidend comité van de Iraakse oppositie bijeengewees. In de slotverklaring van de bijeenkomst worden de Verenigde Staten en de internationale gemeenschap opgeroepen onderscheid te maken tussen het regime van Saddam Hussein en het Iraakse volk, alsmede tussen de militair-strategische doelen en de Iraakse infrastructuur. In de slotverklaring wordt herhaald dat na de val van het regime van Saddam Hussein de macht in Irak zo spoedig mogelijk moet worden overgedragen aan het Iraakse volk en hun vertegenwoordigers. Dit is een impliciete afwijzing van het Amerikaanse plan voor een tijdelijk, door de Verenigde Staten ingesteld militair bewind. Verder verklaart het comité dat voor alle oppositiegroepen (de Koerden worden daarbij speciaal genoemd) de eenheid van Irak vooropstaat en dat een Turkse interventie in Noord-Irak wordt afgewezen. Doel van de oppositie is de vorming van een democratisch, federaal Irak met gelijke rechten voor alle etniciteiten. In de slotverklaring worden de buurlanden van Irak opgeroepen de Iraakse oppositie te steunen bij de omvorming van Irak tot een 'goede buur' voor de Arabische landen.

Bijlage 1 Dagrapport Irak 5 maart 2003

In tegenstelling tot eerdere berichten was het Iraaks Nationaal Akkoord (INA) van Ayad Allawi wel in Salahudin vertegenwoordigd. Allawi behoort ook tot de zes prominenten die tijdens de bijeenkomst in een zogenoemde leidinggevende raad zijn gekozen. Deze raad bestaat verder uit Massoud Barzani van de KDP (Koerdische Democratische Partij), Jalal Talabani van de PUK (Patriottische Unie van Koerdistan), Ahmed Chalabi van het INC (Iraaks Nationaal Congres), Abdel Haziz Al Hakim van SCIRI (Supreme Council for the Islamic Revolution in Iraq) en Adnan Pachachi, een 80-jarige onafhankelijke Arabische soenniet en voormalig minister van Buitenlandse Zaken van Irak. Behalve een leidinggevende raad zijn tijdens de bijeenkomst veertien commissies ingesteld die bij de machtsoverdracht verantwoordelijk zullen zijn voor zaken als media, wederopbouw, buitenlandse relaties, binnenlandse contacten, sociale zaken, economische zaken, uitvoering van de VN-resoluties, financiën, wetgeving, mensenrechten, gezondheidszorg en onderwijs.

Het kan worden betwijfeld of de positieve toonzetting en de eensgezindheid die uit de slotverklaring van de bijeenkomst in Salahudin spreekt meer is dan retoriek. Volgens waarnemers van de bijeenkomst was de sfeer tijdens de bijeenkomst slecht en liet de organisatie te wensen over. Binnen de oppositie heerst verdeeldheid, die wordt gestimuleerd door de dominante rol die de Koerdische partijen KDP en PUK voor zichzelf opeisen. Tekenend voor de verhoudingen is het feit dat een dag na het einde van de bijeenkomst in Salahudin de KDP en PUK bekend hebben gemaakt dat zij hebben besloten tot de instelling van een 'Joint Higher Leadership' (JHL) in Iraaks Koerdistan. Op de website van de KDP is een verklaring te lezen waarin als argument voor de instelling van het JHL wordt gegeven: "de delicate omstandigheden waarin ons land zich bevindt en ter voorbereiding van eventuele gebeurtenissen die de vereniging van onze geleerden en middelen vereisen." Het JHL, waarin behalve Barzani en Talabani ook enkele vooraanstaande leden van de beide partijen KDP en PUK zitting hebben, moet leiding gaan geven aan de "politieke, militaire en bestuurlijke strijd" en de nationale en internationale relaties gaan onderhouden. Het JHL zal ook het commando voeren over de "joint Iraqi Kurdistan Forces".

1.3 Turkse leider waarschuwt Noord-Iraakse Koerden

De leider van de regerende AK-partij, Recep Erdogan, heeft gewaarschuwd dat Turkije actie zal ondernemen om zijn nationale belangen te waarborgen indien de ontwikkelingen in het autonome Koerdische deel van Noord-Irak dit noodzakelijk maken. Tijdens een parlementaire bijeenkomst van leden van zijn partij zei Erdogan dat de Verenigde Staten rekening moeten houden met "Turkije's regionale gevoeligheden" en dat het VS-beleid erop gericht zou moeten zijn de "opkomst van entiteiten te voorkomen." Hij waarschuwde ervoor dat sommigen in de huidige situatie "een gevaarlijk spel spelen" en er hun voordeel uit proberen te halen. Erdogan verwijst naar de Turkse vrees dat de Koerden in Noord-Irak een zelfstandige staat uitroepen als een Amerikaanse legermacht toeslaat om Saddam Hussein te verdrijven. De Koerdische partijen verzetten zich steeds meer tegen de Turkse plannen om samen met Amerikaanse troepen een militaire macht naar Noord-Irak te sturen. De oplopende spanningen tussen Turkije en Iraakse Koerden zouden een effect kunnen hebben op Iraakse Koerden die in Nederland verblijven.

Bijlage 1 Dagrapport Irak 5 maart 2003

2. Terrorisme

2.1 Marokkaanse bomaanslag op Turks doel in Brusselse voorstad vrijdeld

In de wijk Kuregem van Anderlecht, een voorstad van Brussel, is donderdagavond 27 februari door de ontmijningsdienst van het Belgische leger een bom onschadelijk gemaakt bestaande uit een gasfles met een ontsteker. De bom lag onder een geparkeerde auto. Volgens de wethouder voor Samenlevingsopbouw is deze vondst een voorbeeld van de oplopende spanningen in de wijk die al enkele jaren door problemen wordt geplaagd. Anderlecht is met 90.000 inwoners een van de twintig grootste gemeenten in België. In de wijk Kuregem is 85 procent van de inwoners allochtoon en meer dan de helft van de bevolking is jonger dan 25 jaar.

De vondst van de bom lijkt hier te moeten worden beschouwd als een manifestatie van al langer levende, lokale spanningen tussen de Marokkaanse en de Turkse gemeenschap in het als probleemwijk erkende Kuregem. De Marokkaanse gemeenschap in Kuregem neemt het de Turkse gemeenschap kwalijk dat de Turkse staat de Amerikaanse inspanningen tot oorlog tegen Irak ondersteunt. Vooral Turkse winkeliers en handelaren moeten het daarbij ontgelden. Volgens de wethouder zouden de allochtone bewoners van Kuregem het Belgische standpunt, dat tegen Saddam Hussein is maar ook tegen een oorlog met Irak, van harte onderschrijven. Hij bespeurt ook geen "brutale anti-Amerikaanse of antidemocratische oprispingen" in Kuregem, maar hij weet niet hoe de situatie in de wijk zich zal gaan ontwikkelen als de aanval tegen Irak daadwerkelijk begint.

2.2 Terroristische aanslagen op de Filippijnen

Bij diverse terroristische aanslagen op dinsdag 4 maart op het Filippijnse eiland Mindanao zijn tientallen personen om het leven gekomen en zeer veel gewonden gevallen. De aanslag is opgeëist door de radicale moslimsbeweging Abu Sayyaf. De Abu Sayyaf groep heeft zich in 1991 afgescheiden van het Moro National Liberation Front (MNLF). Het MNLF is in 1972 opgericht met als voornaamste doelstelling het afdwingen van autonomie voor moslims in de 13 door moslims gedomineerde provincies en vier steden op Mindanao.

Op Mindanao woedt al jaren een strijd tussen de Filippijnse overheid en rebellen die een onafhankelijke moslimstaat nastreven. De sinds half februari weer opgelaaide strijd op Mindanao heeft inmiddels tot ruim 100.000 vluchtelingen geleid. Sinds enkele weken is de Amerikaanse militaire steun aan de Filippijnse overheid toegenomen door de inzet van Amerikaanse Special Forces. Deze inzet vergroot de kans dat terreurbewegingen op de Filippijnen aanslagen tegen westerse en dan met name Amerikaanse doelen zullen gaan plegen. Naast de Abu Sayyaf groep zijn nog twee andere belangrijke terreurbewegingen actief op Mindanao: het Moro Islamic Liberation Front (MILF) en de National Peoples Army (NPA), de gewapende tak van de Filippijnse Communistische Partij (CPP).

Bijlage 1 Dagrapport Irak 5 maart 2003

Het MILF heeft bij monde van de vice-voorzitter voor Politieke Zaken, Jaafar, de aanslagen scherp veroordeeld.

3. Nationale context

3.1 Extreem-rechtse demonstratie op 8 maart 2003

Op zaterdag 8 maart aanstaande organiseert de extreem-rechtse Nederlandse Volks-Unie (NVU) een demonstratie in Apeldoorn met als thema 'Asielzoekersstop Nu'. De kans is groot dat een deel van de radicale NVU-aanhang de gelegenheid zal aangrijpen om openlijk steun te betuigen aan het bewind van Saddam Hussein. Men zal deze solidariteit vermoedelijk naar voren brengen door middel van spandoeken en spreekkoren.

Ervaringen uit het recente verleden leren

dat demonstraties van de NVU ordelijk verlopen.

3.2 Landelijke demonstratie op 22 maart 2003

In navolging van veel andere landen zal ook Nederland op 22 maart 2003 een landelijke demonstratie houden tegen de mogelijke oorlog tegen Irak. Deze demonstratie is wederom in Amsterdam gepland en moet een herhaling worden van de grote nationale demonstratie van 25 februari. Voorbereidingen hiertoe zijn inmiddels gestart.

Bijlage 1 Dagrapport Irak 5 maart 2003

3.3 Van Ardenne: Irak levert massavernietigingswapens aan terroristen

In een interview met het ANP van maandag 3 maart uit de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking Van Ardenne haar zorgen over de gevolgen van een mogelijke oorlog met Irak op de humanitaire situatie in Afrika. Militair ingrijpen in Irak zal ten koste gaan van hulp aan Afrika, is de overtuiging van de staatssecretaris. Aangezien Saddam Hussein massavernietigingswapens aan terroristen verhandelt, zo stelt Van Ardenne, is dit ook onveilig voor Afrika.

Van Ardenne refereert mogelijk aan uitspraken van de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, Colin Powell, die in een toespraak voor de Veiligheidsraad op 5 februari over een direct verband tussen het Iraakse bewind en het Al Qai'da terroristennetwerk sprak. Een belangrijk punt in Powell's toespraak betrof de aanwezigheid van terroristische trainingsfaciliteiten op Iraaks grondgebied. De conclusie die Powell aan deze gegevens verbindt, namelijk dat er een directe link zou zijn tussen het Iraakse bewind en Al Qai'da, kan door de AIVD echter worden bevestigd.

Datum
6 maart 2003

Ons kenmerk
1966265/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Irak dagrapport

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van donderdag 6 maart 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

**Algemene Inlichtingen-
en Veiligheidsdienst**

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 5 (06-03-2003)

1. Internationale context

1.1 Rapportage UNMOVIC

Vrijdag 7 maart zal Hans Blix, Uitvoerend Voorzitter van UNMOVIC, vanaf 16.30 uur (NL) wederom verslag doen van uitvoering van resolutie 1441 in een open zitting van de VN Veiligheidsraad. Als basis van het verslag van Blix zal zijn vorige week naar de Veiligheidsraad gestuurde rapport dienen, met onder andere een lijst van tot op heden onopgeloste ontwapeningsvraagstukken. Ook dr. El Baradei, Directeur-Generaal van het IAEA, zal verslag doen. Hierna zal een besloten debat van de Raad volgen. De boodschap van Blix en El Baradei aan de Veiligheidsraad zullen van grote invloed zijn op de stemming over de ingediende Amerikaans-Britse 'oorlogs' resolutie, zo wordt algemeen verondersteld. Woensdag noemde Blix de vernietiging van enkele Al Samoed-2 raketten nog "echte ontwapening", een uitspraak die past in Blix' benadering van het rapporteren van feiten zonder daarover politieke oordelen te vellen.

1.2 Militaire bemoeienis in het Turkse debat over stationering Amerikaanse troepen

In een interview heeft de stafchef van het Turkse leger zich gemengd in de discussie over het afwijzen door het parlement van de 'troepenresolutie'. Na een lange stilte aan militaire zijde heeft generaal Özkök duidelijk gemaakt dat het land gediend is bij een akkoord over de stationering van Amerikaanse troepen in het zuidoosten van Turkije. Tevens blijkt uit het interview dat de stafchef de toestemming over Amerikaanse aanwezigheid in het parlement koppelt is aan de mogelijke inzet van het Turkse leger buiten de eigen grenzen. Dit betekent dat als de stationering van Amerikanen (wederom) wordt afgewezen, ook het Turkse leger Noord-Irak niet kan binnentrekken.

Inmiddels heeft ook de economische situatie in Turkije een slag gekregen door de weigering van het parlement en het daarmee samenhangende uitblijven van financieel-economische steun van de Verenigde Staten.

2. Terrorisme

2.1 Arrestatie Mustapha Ahmed al-Hawsawi

Zoals eerder bericht, is afgelopen zaterdag in Pakistan een aantal vermeende terroristen gearresteerd, onder wie Khalid Sheikh Mohammed. Door de (Amerikaanse) pers is veel aandacht besteed aan de arrestatie van Mohammed. Minder aandacht was er voor een van de andere arrestanten, Mustapha Ahmed al-Hawsawi. Al-Hawsawi is een van de financiële topmensen van Al Qai'da.

2.3 Dreiging Straat van Gibraltar

De NAVO heeft bekend gemaakt dat de organisatie deze week een aanvang heeft gemaakt met de escortering en bewaking van koopvaardij schepen door de Straat van Gibraltar. De NAVO stelt tot deze maatregel te zijn gekomen als reactie op dreigingsinformatie betrekking hebbend op mogelijke terroristische aanslagen op nauwe doorvaarplaatsen. De NAVO heeft zo een maatregel geïmplementeerd waarover op 4 februari reeds een besluit was genomen.

In mei 2002 werden in Marokko drie Saoedi-Arabiërs gearresteerd op verdenking van voorbereiding van een terroristische aanslag. De aanslag was gericht tegen marineschepen van de Verenigde Staten van Amerika en het Verenigd Koninkrijk die gestationeerd waren in de Straat van Gibraltar. Tevens is de afgelopen jaren gebleken dat islamistisch terroristische netwerken de maritieme sector als een interessant doelwit voor terroristische aanslagen beschouwen.

Datum
7 maart 2003

Ons kenmerk
1967180/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Irak dagrapport

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van vrijdag 7 maart 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

Bijlage 1 Dagrapport Irak 7 maart 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 6 (07-03-2003)

1. Internationale context

1.1 De diplomatieke constellatie

Voorafgaand aan de presentatie van Hans Blix heeft president Bush verklaard dat zijn land het op een stemming zal laten aankomen in de VN-Veiligheidsraad over een nieuwe resolutie die militair ingrijpen rechtvaardigt. Frankrijk en Rusland hebben laten weten dat zij niet voor een dergelijke resolutie zullen stemmen. Amerika is er op uit alle leden van de Veiligheidsraad te dwingen tot een keuze tussen steun aan een militair ingrijpen of "het irrelevant maken van de Veiligheidsraad."

Wellicht verwacht Washington dat Rusland en Frankrijk niet zo ver zullen gaan hun veto uit te spreken nu zij zich ervan bewust zijn dat de Amerikanen vastbesloten zijn óók zonder een tweede resolutie militair in te grijpen. Met een dergelijke handelwijze zou het gezag van de Veiligheidsraad, en daarmee de diplomatieke slagkracht van permanente leden als Frankrijk en Rusland, immers ernstig worden ondergraven.

Het Verenigd Koninkrijk, eveneens permanent lid van de Veiligheidsraad, manoeuvreert intussen uiterst omzichtig in zijn pogingen een botsing tussen Washington, Parijs en Moskou te voorkomen. Tony Blair, die te kampen heeft met een binnenlandse publieke opinie die fel is gekant tegen een oorlog zonder nieuw VN-mandaat, heeft een amendement op het eerdere Amerikaans-Britse resolutievoorstel ingediend, waarin Saddam Hoessein nog enige dagen de tijd krijgt over te gaan tot volledige ontwapening. Dit amendement is niet alleen een poging om een Frans of Russische veto te voorkomen, maar ook om genoeg stemmen van de niet-permanente leden van de Veiligheidsraad te verzamelen voor aanvaarding van een nieuwe resolutie. Zowel Frankrijk, Rusland als Duitsland hebben zich welwillend uitgelaten over dit Britse compromisvoorstel.

2. Nationale context

2.1 Vredesactivisten

Het IKV organiseert op zaterdag 8 maart een debat in Amsterdam met als onderwerp "Solidariteit met Iraakezen". Volgens het IKV speelt de Iraakse gemeenschap in Nederland (circa 40.000 mensen) slechts een marginale rol in de discussie en wordt dit hiermee rechtgezet. Als sprekers zijn uitgenodigd Alaa Hussein (mensenrechtenorganisatie OMRI), Fuad Hussein (directeur Middle East Bureau), Faisal Nasser (Iraaks Platform), Nidaa Adel en Venus Faeq. Tevens wordt gesproken door vertegenwoordigers van IKV, PvdA, CDA en het Platform tegen de "Nieuwe Oorlog". IKV-secretaris Faber heeft eerder reeds herhaaldelijk aandacht gevraagd voor het belang van een militaire interventie voor het Iraakse volk en deze bijeenkomst kan gezien worden als een nieuwe poging om deze door anderen bekritiseerde invalshoek te benadrukken.

Bijlage 1 Dagrapport Irak 7 maart 2003

2.2 Linkse activisten

Het Platform tegen de "Nieuwe Oorlog" heeft een persbericht doen uitgaan waarin een nieuwe landelijke demonstratie wordt aangekondigd. Deze vindt definitief plaats op zaterdag 22 maart 2003 in Amsterdam. Het doel van de demonstratie is om de Nederlandse regering te bewegen in de richting van een geweldloze oplossing van het conflict. Over de omvang is op dit moment weinig zinnigs te zeggen maar het kan niet worden uitgesloten dat ook nu weer tienduizenden mensen acte de présence zullen geven.

2.3 Anti-islamitische demonstratie in Rotterdam

Op zaterdag 8 maart aanstaande zal de extreem rechtse Nieuwe Nationale Partij (NNP) onder het motto "Stop islamisering. Moskee nee" demonstreren in de Rotterdamse wijk Feijenoord. De demonstratie is aangekondigd bij de gemeente en richt zich tegen de bouw van de nieuwe Essalaam-moskee. De protestbetoging zal, onder begeleiding van de politie, leiden naar de locatie waar de moskee gebouwd wordt. Daar zal de voorzitter van de NNP, Florens van der Kooi, een korte toespraak houden. De NNP voert spandoeken mee met de teksten "Stop de Islamisering" en "Eigen Volk Eerst". Gezien de geringe achterban van de NNP worden er hooguit enkele tientallen betogers verwacht.

2.4 Optocht Hussaini Mission

Op zondag 9 maart 2003 wordt in Den Haag een optocht gehouden om de sterfdag van de kleinzoon van de profeet Mohammed te herdenken. De optocht is georganiseerd door de Vereniging Hussaini Mission Nederland en wordt gehouden in het kader van de jaarlijkse islamitische, met name shi'ietische, Muharrem-viering die begonnen is op 4 maart en 12 dagen zal duren.

De organisatoren verwachten ongeveer duizend deelnemers van verschillende afkomst (Irak, Iran, Pakistan). De Hussaini Mission heeft in advertenties in kranten en op de radio benadrukt dat de optocht een louter religieuze en géén politieke aangelegenheid betreft. Er zal derhalve vanuit de organisatie geen aandacht worden besteed aan de situatie in Irak.

Tevens worden deelnemers uit Duitsland, België, Frankrijk, Groot-Brittannië Spanje en Denemarken verwacht. Diplomaten uit onder andere Pakistan, Iran en Irak zijn net als in voorgaande jaren uitgenodigd deel te nemen aan de viering. De uitgenodigde diplomaten nemen vermoedelijk deel aan diverse activiteiten, maar zij lopen doorgaans uit veiligheidsoverwegingen niet mee met de optocht.

In het verleden heeft de jaarlijkse optocht in Den Haag tijdens de Muharrem-viering nimmer tot openbare ordeverstoringen geleid. De AIVD heeft geen aanwijzingen dat dit nu anders zal zijn.

Bijlage 1 Dagrapport Irak 7 maart 2003

Loyaliteitsbetuigingen aan Saddam Hussein liggen niet in de lijn der verwachting omdat voornamelijk shi'ieten zullen deelnemen aan de optocht. Vanzelfsprekend kan niet worden uitgesloten dat individuen de optocht zullen aangrijpen als podium om hun opvattingen over de ophanden zijnde oorlog te uiten.

Datum
10 maart 2003

Ons kenmerk
1967948/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Irak dagrapport

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van maandag 10 maart 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

Bijlage 1 Dagrapport Irak 10 maart 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 7 (10-03-2003)

1. Internationale context

1.1 Demonstratie in Indonesië

In de omgeving van het militaire hoofdkwartier Brawijaya in de Oost-Javaanse stad Surabaya hebben enkele honderdduizenden aanhangers van de moslimorganisatie Nahdlatul Ulama (NU) op zondag 9 maart een vreedzame demonstratie gehouden tegen een mogelijke aanval van de Verenigde Staten op Irak. De grootste moslimorganisatie (ruim 30 miljoen leden) van Indonesië, onder leiding van voormalig president Abdurrahman Wahid, had opgeroepen tot een uren durend gebed voor de vrede en een geweldloze oplossing van de crisis in Irak. De NU heeft vooral aanhangers op het platteland van Indonesië en staat er niet om bekend de islam te gebruiken voor politieke doeleinden. De voorzitter van de NU, Hasyim Muzadi, pleit ervoor de Irak-crisis door de VN te laten oplossen.

In Jakarta hielden enkele tienduizenden Indonesische moslims een protesttocht door de stad. De bekende islamitische prediker Abdullah Gymnastiar hield een toespraak waarin hij het lijden beschreef dat het Iraakse volk zou ondergaan als de Verenigde Staten Irak aanvallen. Gymnastiar heeft een protestbrief overhandigd aan de Amerikaanse ambassade.

1.2 Iraakse onbemande vliegtuigjes

Hans Blix, Uitvoerend Voorzitter van UNMOVIC, heeft afgelopen zaterdag aanvullende informatie aan de VN-Veiligheidsraad geleverd over een niet bij UNMOVIC aangemeld Iraaks luchtvaartuig dat op afstand wordt bestuurd. In dit laatste rapport van UNMOVIC, waarin de belangrijkste vragen over Iraakse ontwapening staan verwoord, wordt melding gemaakt van een Iraaks op afstand geleid luchtvaartuig (RPV) met een forse vleugelspanwijdte. Dergelijke luchtvaartuigen zijn net als de bekendere Unmanned Aerial Vehicles (UAV's) potentieel bruikbaar voor het verspreiden van biologische en chemische wapens. Volgens het rapport zijn er testvluchten met het toestel uitgevoerd, dat in staat moet zijn de buurlanden van Irak te bereiken. Het is reeds langer bekend dat Irak proeven heeft gedaan met dergelijke luchtvaartuigen en met onder Mirage-vliegtuigen aangebrachte sproeitanks voor het verspreiden van antrax.

2.

2.1

3. Nationale context

3.1 Nederlandse Irakezen tegen anti-oorlogsdemonstratie

Een aantal leiders van Iraakse oppositiegroeperingen in Nederland heeft afgelopen zaterdag felle kritiek geuit op de recente anti-oorlogsdemonstratie in Amsterdam. Zij deden dit tijdens een solidariteitsbijeenkomst die was georganiseerd door het Interkerkelijk Vredesberaad (IKV) in samenwerking met de ontwikkelingsorganisatie Hivos. Het was voor het eerst dat vertegenwoordigers van de verschillende Iraakse oppositiegroeperingen in Nederland met elkaar en met Nederlandse organisaties in debat waren. Met uitzondering van één Iraakse communiste waren alle aanwezige Irakezen het erover eens dat de anti-oorlogsdemonstraties door Saddam Hussein worden gebruikt om in de Arabische wereld te laten zien dat miljoenen mensen wereldwijd tegen de oorlog zijn. Om Saddam Hussein niet in de kaart te spelen zouden deelnemers aan anti-oorlogsdemonstraties meer nadruk moeten leggen op het feit dat ze ook tegen Saddam Hussein zijn, aldus de Irakezen. Faisal Nasser van het Iraaks Platform riep de Nederlandse politieke partijen op om het regime van Saddam Hussein en zijn vertegenwoordigers niet langer te erkennen en over te gaan tot erkenning van de Iraakse oppositie. De bijeenkomst bevestigde het beeld dat de Irakezen in Nederland weliswaar bevreesd zijn voor de gevolgen van een oorlog voor bijvoorbeeld de Iraakse burgerbevolking, maar aangezien ze het huidige regime graag zien verdwijnen, keren zij zich toch niet tegen een oorlog met Irak.

3.2 Arabisch Europese Liga (AEL) in Nederland

AEL-leider Dyab Abou Jahjah heeft de afgelopen week Nederland bezocht. In Utrecht werd de oprichting bekendgemaakt van de AEL-Nederland. Het officiële oprichtingscongres zal overigens pas in mei dit jaar plaatsvinden. Het conceptprogramma van de AEL-Nederland meldt dat de AEL actief wil zijn als sociale en als politieke beweging. Men richt zich op Arabieren en moslims en kiest daarbij voor een gematigde middenweg, met inbreng van islamitische waarden, nadrukkelijke omhelzing van de democratie en afwijzing van blinde toepassing van de sharia, de islamitische wetgeving. De AEL zegt kritisch te zijn tegenover alle vormen van dictatuur. Spontane etnische segregatie is voor de AEL niet per se een probleem. Daarnaast is de AEL van mening dat Arabisch en Turks eindexamenvakken moeten worden, prostitutie moet worden ingeperkt en drugsverslaafden gedwongen moeten worden af te kicken. Verder verwerpt de AEL het agressieve en imperialistische buitenlandbeleid van de Verenigde Staten, en erkent hij het bestaansrecht van Israël in zijn huidige vorm niet.

Bijlage 1 Dagrapport Irak 10 maart 2003

Tijdens de drukbezochte bijeenkomsten, die plaatsvonden in Den Haag, Rotterdam, Tilburg en Amsterdam, was het vooral Abou Jahjah die het woord voerde. Uitspraken van het interim-bestuur van de AEL-Nederland over de "zionistische entiteit" en over "Amerikanen in body bags" deden wat stof opwaaien. Voor het overige waren er geen nieuwe gezichtspunten.

De aanhang van de AEL bestaat vooral uit jonge Marokkanen. Een niet onbelangrijk deel daarvan bestaat uit Marokkaanse meisjes die zich tot de charismatische en goed uitziende Abou Jahjah voelen aangetrokken. Het ledenaantal van de AEL-Nederland is in de afgelopen week met 200 toegenomen tot 500, aldus de AEL zelf.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Datum
11 maart 2003

Ons kenmerk
1969243/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Irak Dagrapport

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van dinsdag 11 maart 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

**Algemene Inlichtingen-
en Veiligheidsdienst**

Bijlage 1 Dagrapport Irak 11 maart 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 8 (11-03-2003)

1. Internationale context

1.1 Irakezen vragen luchtfoto's en toeristische informatie aan

De autoriteiten in de Duitse deelstaat Neder-Saksen hebben onlangs bekendgemaakt dat onbekenden de afgelopen dagen vanuit Irak verscheidene keren bij verkeersbureaus hebben gevraagd om luchtfoto's en kaarten van Duitse steden. Hoewel de verzoeken voor "particuliere doeleinden" zouden zijn, hebben de autoriteiten in de Duitse deelstaat opgeroepen niet aan zulke verzoeken te voldoen.

1.2 Verenigde Staten verzoeken andere landen om uitwijzing Irakezen

De afgelopen dagen zijn in de media berichten verschenen waarin wordt gemeld dat de Verenigde Staten aan een aantal landen hebben verzocht om Iraakse diplomaten uit te wijzen wegens spionage voor de Iraakse inlichtingendienst. Afgelopen zaterdag bevestigde het Duitse ministerie van Buitenlandse Zaken tegenover journalisten dat het van de Verenigde Staten een lijst met namen heeft ontvangen. Ook de Zweedse regering heeft bekendgemaakt dat ze een soortgelijk verzoek van de Amerikanen heeft ontvangen. Volgens een woordvoerder van het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken is Nederland niet benaderd en heeft het ministerie ook geen plannen om Iraakse diplomaten uit te wijzen.

Bijlage 1 Dagrapport Irak 11 maart 2003

Op 4 maart zijn de Verenigde Staten zelf reeds begonnen Iraakse diplomaten uit te wijzen. Kort daarna deed Oostenrijk hetzelfde. Bij deze landen hebben Australië en Japan zich nu aangesloten. De Australische regering maakte zaterdag bekend dat een Iraakse diplomaat in Australië wordt verdacht van spionage. Het gaat om een diplomaat die in 2002 in Australië arriveerde.

2. Terrorisme

2.1 Terrorisme-oefening in Engeland

Op 23 maart houden de Britse autoriteiten een terrorisme-oefening. De oefening staat in het teken van voorbereidingen op eventuele terroristische aanvallen in Londen en bestaat uit een table-top exercise (een oefening op papier) en een praktijkgedeelte. In dit geval zal een echt metro-station (Bank) het doelwit zijn van een veronderstelde aanslag door terroristen. Het is de bedoeling dat alle betrokken autoriteiten (met name hulpverleningsdiensten) lessen trekken uit deze oefening. Daarnaast moet de oefening de bevolking mentaal voorbereiden op terroristische neveneffecten van een mogelijke oorlog tegen Irak.

3. Nationale context

3.1 NVU-demonstratie te Apeldoorn

De demonstratie van de Nederlandse Volks-Unie (NVU) die op zaterdag 8 maart in Apeldoorn had moeten plaatsvinden is op het laatste moment door de lokale autoriteiten verboden. Ongeveer tachtig NVU-leden hadden zich verzameld op een parkeerplaats buiten Apeldoorn. Antifascistische activisten wisten echter met een gewelddadige betoging te verhinderen dat de NVU in het centrum van Apeldoorn kon demonstreren. Nadat de NVU'ers te horen hadden gekregen dat de gemeente een verbod om te demonstreren had uitgevaardigd, trachtten zij tevergeefs de A50 te blokkeren. De aanwezige Nederlandse, Vlaamse en Duitse neonazi's droegen Iraakse en Palestijnse vlaggen met zich mee en toonden spandoeken met teksten als "Stop het zionistische geweld in Irak en Palestina" en "Kein Blut für Öl". De antifascisten legden geen verband tussen hun betoging en de eventuele oorlog in Irak. De NVU heeft aangekondigd op korte termijn via de bestuursrechter een nieuwe mogelijkheid voor een demonstratie in Apeldoorn te zullen afdwingen.

Bijlage 1 Dagrapport Irak 11 maart 2003

3.2 Linkse activisten, antimilitaristen en vredesactivisten

De door linkse activisten gedane oproep tot actie op 15 maart op Schiphol heeft nog steeds geen zichtbaar gevolg gekregen. Acties, die mogelijk het burgerlijk ongehoorzame overstijgen, blijven mogelijk.

Antimilitaristen van 'Onkruid, Vergaat Niet!' hebben opgeroepen tot een openbare vergadering om "de noodplannen aan te passen en een eigen agenda te trekken." Op 12 maart komen zij in Utrecht bijeen "om creatieve ideeën te ontwikkelen."

Op 18 maart vindt om 13.30 uur in het Gerechtshof in Den Haag het hoger beroep plaats tegen Onkruid-activisten, die in mei 2001 vergeefs hebben getracht het vervoer van kernafval te blokkeren. Men roept op in groten getale naar Den Haag te komen. Wanneer de nationale of internationale situatie daarom vraagt, is een aansluitende actie tegen een in antimilitaristische ogen logisch doel niet uit te sluiten.

Antimilitaristen hebben op 10 maart geprotesteerd tegen de arrestatie van Barbara Smedema door zich vast te ketenen aan het hek van het gerechtsgebouw in Den Bosch. Smedema werd gearresteerd toen zij op 9 februari in Volkel satellietantennes vernielde en zit sindsdien in voorarrest. Zij beschouwt haar actie als een protest tegen de dreigende oorlog in Irak. In een persbericht roepen haar medestanders de rechters op om "in dienst te staan van menselijkheid en rechtvaardigheid, niet in dienst van een rechtssysteem dat het onrecht beschermt." Zij eindigen het persbericht met "Alle politieke gevangenen vrij!" Al naar gelang van de uitkomst van de rechtszaak zijn nieuwe vernielingsacties te verwachten.

Datum
12 maart 2003

Ons kenmerk
1970102/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Irak Dagrapport

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van woensdag 12 maart 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

**Algemene Inlichtingen-
en Veiligheidsdienst**

Bijlage 1 Dagrapport Irak 12 maart 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 9 (12 maart 2003)

1. Internationale context

1.1 'Voldongen felten'-tactiek van Turks leger?

Hoewel de politieke situatie rond de stationering van Amerikaanse troepen in het zuidoosten van Turkije nog zeer onduidelijk is, is er wel sprake van enkele grootschalige Turkse en Amerikaanse troepenbewegingen in het zuidoosten van Turkije. Deze worden door de Turkse stafchef in de media gebagatelliseerd en omschreven als slechts 'routinematige veiligheidsvoorzorgsmaatregelen', maar zouden gezien hun omvang ook kunnen worden beschouwd als een poging om de politici in Ankara voor voldongen feiten te stellen. De Turkse strijdkrachten zijn in Turkije vanwege hun dominante positie in de Turkse Nationale Veiligheidsraad een speler waarmee rekening gehouden dient te worden en stafchef Özkök heeft zich eind vorige week al zeer nadrukkelijk gemengd in de discussie rond het wel of niet toestaan van een Amerikaanse legermacht in het Turks-Iraakse grensgebied. Het leger is voorstander van een dergelijke stationering, omdat daarmee een Amerikaanse aanval sneller zou verlopen en, omdat het goedkoper zou kunnen zijn, bovendien minder schade zou kunnen toebrengen aan de Turkse economie. Voor Turkije zou het beter zijn om mee te doen dan aan de zijlijn te staan, zo is de overtuiging van het leger. Daarnaast blijft overeind dat de stationering gekoppeld is aan de mogelijkheid voor het Turkse leger om buiten de eigen landsgrenzen te opereren – lees: het Iraaks-Koerdische gebied in Noord-Irak.

1.2 Turkse en Amerikaanse troepenbewegingen

Bij de Turkse troepenbewegingen zou het gaan om een Turks militair konvooi van enkele honderden, sommige berichten spreken over driehonderd, legervoertuigen, waaronder ook tanks, gepantserde troepentransporters, terreinwagens en ambulances. Volgens ooggetuigen is dit konvooi op vrijdagmiddag in de Turks-Iraakse grensregio zijn gearriveerd en daarna doorgereden naar inmiddels voor burgers afgesloten militair gebied. Tevens hebben Turkse gemechaniseerde infanterie-eenheden in de omgeving van de zuidoostelijke grensstad Kiziltepe al oefeningen gehouden. Ook zouden al enkele Turkse tanks 's nachts Noord-Irak zijn binnengekomen, al konden deze berichten nog niet worden bevestigd. Daarnaast zouden in de Turkse havenstad Iskenderun meer Amerikaanse militaire goederen worden gelost, waaronder terreinwagens en medisch materiaal. Dit materieel is op zondag al naar Kiziltepe overgebracht waar reeds enkele honderden Amerikaanse soldaten zijn begonnen met het inrichten van een 'forward-operating'-basis. Deze basis, waar volgens ooggetuigen reeds enkele tientallen terreinwagens, ambulances, trucks en tankwagens achter prikkeldraad staan geparkeerd, moet als een logistiek steunpunt gaan fungeren bij een Amerikaanse aanval op Irak. Plaatselijke ondernemers melden al een aardige omzet te behalen dankzij de Amerikaanse aanwezigheid in het gebied.

Bijlage 1 Dagrapport Irak 12 maart 2003

1.3 Wat gaat Erdohan doen onder de oplopende Amerikaanse druk?

De inmiddels in het Turkse parlement gekozen AKP-leider Erdohan zal naar alle waarschijnlijkheid deze week het premierschap overnemen van Abdullah Gül, die woensdag 12 maart zijn ontslag heeft aangeboden. Verwacht wordt dat Gül in een nieuw kabinet de post van minister van Buitenlandse Zaken gaat bekleden. Eén van de eerste problemen waar Erdohan als premier voor zal staan is het formeren van een kabinet waarin voorstanders van stationering van Amerikaanse troepen in Turkije een meerderheid hebben, maar hij zal ook zijn achterban en de Turkse publieke opinie moeten overtuigen van de noodzaak van een Amerikaanse aanwezigheid in het land.

Vorig weekend heeft een delegatie van het Amerikaanse Congres gesprekken met Erdohan gevoerd, waarbij de Congresleden vooral de *timing* van een Turkse beslissing hebben benadrukt. Hiermee proberen zij waarschijnlijk een eerdere stemming te bewerkstelligen dan menig Turkse parlementariër voor ogen staat – deze willen liever wachten op de uitslag van een stemming in de VN-Veiligheidsraad.

Door het vervangen van premier Gül, die tegen een aanval was, door Erdohan, die onder grote politieke druk waarschijnlijk zal instemmen met een Amerikaanse aanwezigheid, zou de reeds in Turkije levende gedachte kunnen bestendigen dat er sprake is van koehandel. De binnenlandpolitieke druk om de Amerikaanse eis te verwerpen – volgens opiniepeilingen is 80% tot 94% van de ondervraagden tegen een Amerikaanse stationering – is minstens even groot als de druk die door de Amerikaanse zijde wordt uitgeoefend om toe te stemmen in de stationering van de troepen. De verwachting is evenwel dat Erdohan het parlement toch een tweede keer zal gaan vragen om toestemming voor de stationering van Amerikaanse troepen in het land, waarbij Turkse officials rond Erdohan de datum van 19 maart suggereren.

Ondanks dat het Turkse parlement nog geen toestemming heeft gegeven voor de stationering en inzet van Amerikaanse troepen in Turkije, gaan de Amerikaanse voorbereidingen blijkbaar gewoon door. Deze worden door Amerikaanse zijde echter omschreven als 'opwaardering' van Turkse havens en vliegvelden, waarvoor Turkse parlementaire toestemming inmiddels al gegeven is. Desondanks heeft de Turkse parlamentsvoorzitter de Amerikaanse troepenbewegingen al omschreven als "de facto deployment."

Wat Erdohan de komende dagen en weken in zijn nieuwe positie zal gaan doen onder deze druk, en wat dat voor gevolgen zou kunnen gaan hebben op de Turkse en de Turks-Koerdische gemeenschap in Nederland, is nog niet duidelijk.

Bijlage 1 Dagrapport Irak 12 maart 2003

3. Nationale context

3.1 Links activisme, antimilitaristen, vredesactivisten

Op de wekelijkse Aktie-agenda, waar iedere actievoerder kan lezen waar wanneer wat te doen is, staan voor 15 maart aanstaande twee activiteiten vermeld in het kader van verzet tegen een oorlog in Irak. Zo is er om 15:00 uur een zogenaamde Vredesloop in Amstelveen en wordt in het Duitse Münster, waar een gezamenlijke Nederlands-Duitse divisie is gelegerd, een grote manifestatie tegen de oorlog georganiseerd. Ook Nederlandse activisten zijn hiervoor uitgenodigd.

Datum
13 maart 2003

Ons kenmerk
1970695/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Irak Dagrapport

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van donderdag 13 maart 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

Bijlage 1 Dagrapport Irak 13 maart 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 10 (13 maart 2003)

1. Internationale context

1.1 Is bin Laden gearresteerd?

Op woensdag 12 maart werd 's middags in een uitzending van een plaatselijke Iraanse radio-omroep gesuggereerd dat Osama bin Laden door de Pakistaanse inlichtingendienst ISI en eenheden van het Amerikaanse leger is aangehouden. Die aanhouding zou mogelijk zijn geweest op basis van het verhoor van de recentelijk opgepakte Khalid sheikh Mohammed, een belangrijk lid van Al Qa'ida. Genoemd bericht maakt deel uit van een aanhoudende stroom persmeldingen over een op handen zijnde of reeds plaatsgevonden arrestatie van Osama bin Laden.

1.2 Migratie vanuit Irak

Ook in Nederland, waar de instroom van Irakezen jarenlang groot was, is geen substantiële toename geconstateerd.

De strengere grenscontroles door de buurlanden van Irak zijn hier waarschijnlijk debet aan.

Recente informatie wijst er wel op dat er sprake is van enige migratie naar veiliger buurlanden als Syrië, Jordanië en, in mindere mate, ook Iran. In deze landen treft men reeds voorbereidingen voor de opvang van vluchtelingen. Pogingen om naar Turkije te vluchten worden gehinderd door strenge grenscontroles en de buffer van Turkse troepen die al zijn geposteed aan de Iraakse kant van de grens.

Het ligt in de verwachting dat, zodra de oorlog uitbreekt, de vluchtelingenstroom vanuit Irak zal toenemen. Enkele buurlanden hebben al aangegeven dat zij in geval van oorlog, uit humanitaire overwegingen, vrouwen en kinderen zullen toelaten. Iraakse vluchtelingen zullen hun toevlucht dan niet alleen in buurlanden zoeken, maar – afhankelijk van de duur en aard van de oorlog – ook in Nederland en andere Europese landen. Onder deze vluchtelingen zullen naar verwachting (hoge) vertegenwoordigers van het Iraakse regime zijn. Hierbij moet rekening worden gehouden met een aanwezigheid van een aantal 1F-gevallen onder de groep vluchtelingen uit Irak. Hun komst naar Nederland zou kunnen leiden tot spanningen binnen de Iraakse gemeenschap, aangezien hier veel Irakezen wonen die juist voor het bewind van Saddam Hoessein zijn gevlucht.

Bij de mogelijke exodus van deze getrouwen van het Iraakse bewind, kan gebruik worden gemaakt van mensensmokkelnetwerken.

Bijlage 1 Dagrapport Irak 13 maart 2003

2. Terrorisme

2.1 Jihad

Op 11 maart hebben zowel de Volkskrant als het Rotterdams Dagblad een kort bericht van het Amerikaanse persbureau Associated Press opgenomen waarin wordt vermeld dat de Al-Azhar universiteit in Caïro een verklaring heeft doen uitgaan met de strekking dat een oorlog tegen Irak iedere moslim verplicht tot jihad. 'Jihad is een islamitische plicht als de vijand neerdaalt op het land van de moslims', aldus Al-Azhar.

Welke vorm de jihad zou moeten aannemen werd niet toegelicht, aldus het Rotterdams Nieuwsblad. Zo'n open ended oproep zou evenwel in de zwaarste interpretatie door radicale activistische moslims kunnen worden opgevat als een aansporing tot gewapende strijd tegen willekeurige niet-islamitische doelwitten.

2.2 Vrouwelijke moslimstrijders

In een recent interview met de Arabische krant Asharq al-Awsat dat op 12 maart is gepubliceerd stelt een niet nader geïdentificeerd persoon die zich 'Umm Usama' (Moeder van Osama) noemt, dat in islamistisch terroristische kringen (zoals de Al Qa'ida organisatie) nu ook vrouwen voor de islamistische strijd worden opgeleid. Deze 'Umm-Usama' verklaart in het interview dat de strijdsters zullen worden geoefend in het hanteren van vuurwapens en granaten. Zij verschaffen logistieke ondersteuning aan hun mannelijke medestrijders, leren inlichtingentaken te vervullen en worden ook voorbereid op zelfmoordacties. Uit het interview blijkt dat de werving en training van de strijdsters voornamelijk plaatsvindt via het Internet. Diverse 'cursistes', die uit de hele wereld afkomstig zijn, zouden zich al hebben aangemeld. Trainingsfaciliteiten lijken lokaal te worden opgericht. 'Umm-Usama' stelt dat de deelname van vrouwen aan de islamistische strijd tot nu toe ongebruikelijk is, maar zij verwijst naar eerdere zelfmoordacties door Palestijnse en Tsjetsjeense vrouwen als inspiratiebron.

3. Nationale context

3.1 'Verhuizing' ambassade Verenigde Staten

Op de door de meeste (linkse) activisten als voornaamste spreekbuis beschouwde website www.indymedia.nl staat sinds gisteren de volgende oproep: 'Onkruit, Vergaat Niet! gaat USA ambassade verhuizen'. Op woensdag 19 maart organiseert deze antimilitaristische actiegroep een ludieke actie bij de Amerikaanse ambassade. Men zal door middel van het plaatsen van borden doen voorkomen dat de ambassade is verhuisd. De actiegroep zal borden ophangen met het 'nieuwe' adres erop. Dit is het adres van de gevangenis in Scheveningen. Een deel van deze gevangenis wordt gebruikt door het Joegoslavië Tribunaal en wordt door de actievoerders ook gezien als gevangenis van het Internationale Strafhof.

Bijlage 1 Dagrapport Irak 13 maart 2003

3.2 Demonstratie in Rotterdam op 15 maart 2003

Op 15 maart 2003 worden in Rotterdam door het Comité Rotterdam tegen de "Nieuwe Oorlog" en de SP actievoerders gemobiliseerd voor de grote landelijke demonstratie van 22 maart. De actievoerders verzamelen om 13.00 uur op het Schouwburgplein en gaan vandaar naar een tiental drukke punten en winkelstraten. Er worden geen ongeregelheden verwacht.

3.3

Datum
14 maart 2003

Ons kenmerk
1971701/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Irak Dagrapport

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van vrijdag 14 maart 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

**Algemene Inlichtingen-
en Veiligheidsdienst**

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 14 maart 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 11 (14 maart 2003)

1 Gevolgen van de Irak-crisis voor Nederlandse samenleving

De AIVD heeft gedurende de laatste twee weken dagrapporten uitgegeven. Hierin werd ingegaan op de gevolgen van een mogelijke oorlog in Irak op zowel de internationale als de nationale veiligheidssituatie. Hieronder wordt in hoofdstuk 1, mede bij wijze van samenvatting, het actuele dreigingsbeeld geschetst voor de Nederlandse samenleving. In de hoofdstukken 2 tot en met 4 worden de overige, gebruikelijke onderwerpen besproken.

1.1 Islamistisch terrorisme

- ∞ Naar inschatting van de AIVD is op dit moment sprake van een algemene dreiging uitgaande van het islamistisch terrorisme naar het Westen, waaronder Nederland. Voor verschillende personen en objecten in Nederland geldt op dit moment een verhoogde dreiging, zoals bijvoorbeeld de ambassades van de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk en Israël.

- ∞ Verschillende westerse overheden, waaronder de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk en Duitsland, houden op dit moment ernstig rekening met aanslagen vanuit islamistisch-terroristische groeperingen en netwerken en hanteren een scherp bewakings- en beveiligingsniveau.
- ∞ Een oorlog tegen Irak wordt in brede islamitische kring uitgelegd als een oorlog tegen de islamitische gemeenschap, waarbij het Westen en in het bijzonder de Verenigde Staten als de agressor wordt gezien. Islamitische netwerken als Al Qa'ida laten niet na deze gedachtegang te stimuleren. In geval van een openlijke Nederlandse ondersteuning van, of actieve bijdrage aan een oorlog tegen Irak zal ook Nederland gezien worden als een vijand van de islam. Er dient dan ook rekening te worden gehouden met de mogelijkheid dat Nederland als onderdeel van het bondgenootschap een doelwit kan worden voor islamistisch-terroristische aanslagen.

1.2

∞

1.3 Spanningen binnen de moslimgemeenschappen in Nederland naar aanleiding van de crisis

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 14 maart 2003

∞

Arabisch Europese Liga (AEL)

- ∞ De afgelopen week trokken de optredens van Abou Jahjah in Nederland en de oprichting van de Nederlandse tak van zijn Arabisch Europese Liga (AEL) veel aandacht. In het verleden heeft deze beweging al blijk gegeven tegenstander te zijn van een oorlog met Irak. In België zijn ook acties aangekondigd in de Antwerpse haven in geval van een oorlog met Irak. Enkele bestuursleden van AEL-Nederland gaven eveneens blijk van een sterke afkeer van Israël en de Verenigde Staten. Tijdens de presentaties afgelopen week was een oorlog met Irak echter geen prominent thema en AEL-Nederland heeft nog niet tot acties in dit kader opgeroepen.

∞

∞

∞

∞

∞

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 14 maart 2003

Iraakse gemeenschap

- ∞ Bij een militair ingrijpen in Irak zal de zorg om de veiligheid van familie, vrienden en bekenden in Irak onder de in Nederland verblijvende Irakezen sterk toenemen. Ten tijde van de Golfoorlog in 1991 leidde dit tot demonstraties om aandacht te vragen voor het lijden van de Iraakse bevolking en tot fondsenwerving om de Iraakse bevolking te helpen. Indien een militaire interventie tot aanzienlijke aantallen burgerslachtoffers leidt, kan deze zorg mogelijk omslaan in onrust en vormen van protest. Naar verwachting zullen dergelijke demonstraties een vreedzaam karakter hebben, hoewel niet valt uit te sluiten dat individuen of groepen overgaan tot meer militante vormen van protest.
- ∞ Het overgrote deel van de Iraakse gemeenschap in Nederland bestaat uit Irakezen die hun land zijn ontvlucht vanwege de politieke, maatschappelijke of economische situatie; slechts weinig in Nederland woonachtige Irakezen koesteren sympathie voor Saddam Hussein en vrijwel alle Irakezen zullen de val van het regime van Saddam Hussein toejuichen.

∞

∞

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 14 maart 2003

∞

1.4 Politiek (gewelddadig) activisme

Links

- ∞ Politiek en activistisch 'links Nederland' heeft zich de afgelopen maanden expliciet tegen een aanval op Irak gekeerd. Dat de activiteiten in de komende weken, zeker wanneer de oorlog uitbreekt en met name wanneer Nederland een actieve rol zal gaan spelen, aan kracht zullen winnen ligt voor de hand.

Rechts

- ∞ Het extreem-rechtse milieu in Nederland staat ambivalent tegenover een eventueel ingrijpen in Irak. Het merendeel van de Nederlandse rechts-extremisten wordt gedreven door een afkeer van vreemdelingen en dan met name moslims. Een eventuele oorlog in Irak - en met name een Nederlandse militaire betrokkenheid - kan (opnieuw, zoals na 11 september 2001) leiden tot een situatie dat personen uit het extreem-rechtse milieu op actieve wijze stemming trachten te maken tegen moslims in Nederland.

∞

2 Internationale context

Heden geen bijzonderheden.

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 14 maart 2003

3 Terrorisme

3.1

4 Nationale context

4.1

Datum
17 maart 2003

Ons kenmerk
1972434/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Twee

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Irak Dagrapport

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van maandag 17 maart 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 17 maart 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 12 (17 maart 2003)

1. Internationale context

1.1 Azoren-overleg: VN-Veiligheidsraad onder grote druk om kleur te bekennen

Op maandag 17 maart breekt volgens de Amerikaanse president Bush het moment van de waarheid aan in de kwestie Irak. Hij zei dit na een ontmoeting op de Azoren met zijn collega's van het Verenigd Koninkrijk en Spanje, Blair en Aznar. De belangrijkste uitkomsten van de bespreking op de Azoren zijn een ultimatum aan Irak en een allerlaatste diplomatiek offensief waarmee de overige leden van de VN-Veiligheidsraad voor het blok worden gezet. Maandag 17 maart is de laatste dag dat de overige leden van de VN-Veiligheidsraad zich nog kunnen scharen achter de ontwerp-resolutie die de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk en Spanje hebben ingediend en die geweld tegen Irak mogelijk maakt. Gebeurt dit niet, dan zal resolutie 1441 als basis dienen voor het gebruik van geweld tegen Irak. Frankrijk heeft al laten weten nog steeds niets te voelen voor een ontwerp-resolutie waarin het gebruik van geweld wordt toegestaan. Het is eveneens de laatste kans voor Irak om te tonen dat het land bereid is vrijwillig volledig te ontwapenen. Een Frans voorstel om de VN-wapeninspecteurs nog een maand de tijd te geven is door de Amerikaanse vice-president Cheney onmiddellijk van de hand gewezen.

Na afloop van de bijeenkomst op de Azoren is uitgebreid gesproken over de toekomst van Irak na de val van Saddam Hussein. De drie presidenten hebben toezeggingen gedaan aangaande de territoriale integriteit van Irak en het gebruik van de natuurlijke bronnen van het land.

1.2 Reactie van het Iraakse regime en voorbereidingen op een naderende oorlog

De Iraakse president Saddam Hussein heeft voorspelbaar gereageerd op de uitkomsten van de top op de Azoren. Hij heeft ten overstaan van een groep legercommandanten opnieuw ontkend dat Irak massavernietigingswapens bezit en aangekondigd dat als Irak wordt aangevallen het land oorlog zal voeren "overal ter wereld waar land, zee en water is."

Ter voorbereiding op een oorlog heeft Irak het land verdeeld in vier zones. Aan het hoofd van de zones staan Saddam Husseins jongste zoon Qusay en drie vertrouwelingen van Saddam Hussein uit de Revolutionaire Commandoraad, het hoogste staatsorgaan in Irak. Qusay Hussein is verantwoordelijk voor de strategisch belangrijke steden Bagdad en Tikrit, de thuisbasis van Saddam Hussein. Ali Hassan Al-Majid, betrokken bij het neerslaan van de sjiietische opstand na de Golfoorlog in 1991, zal het bevel voeren over de zuidelijke zone. Izzat Ibrahim zal aan het hoofd staan van de noordelijke zone, waar belangrijke olievelden zich bevinden. Ibrahim was begin jaren negentig verantwoordelijk voor het neerslaan van de Koerdische opstanden. Mizban Khader Al-Hadi zal leiding geven aan de centrale Eufraat-zone. Hoewel de vier verantwoordelijk zijn voor alle defensie-aangelegenheden in hun zone behoudt Saddam Hussein alle zeggenschap over de Iraakse luchtmacht. De benoemingen lijken niet alleen een poging van de Baath-partij om controle over alle strijdkrachten te behouden. De achtergrond en de reputatie van deze Saddam Hussein-getrouwen lijkt tevens een waarschuwing aan de Koerdische en sjiietische bevolkingsgroepen in Irak dat het regime er niet voor zal terugdeinzen de eigen bevolking op te offeren in het eindspel dat nabij is.

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 17 maart 2003

2. Terrorisme

Heden geen bijzonderheden.

3. Nationale context

3.1 Linkse activisten, antimilitaristen, vredesactivisten

De voor zaterdag 15 maart aangekondigde acties op Schiphol zijn uitgebleven.

Op vliegbasis Soesterberg hebben zes leden van Vredesplatform Amersfoort een half uur verkenningen uitgevoerd, waarbij tevens in loods en rondgekeken. Schokkende ontdekkingen zijn niet gedaan, aldus een eigen verklaring van de groep op www.indymedia.nl. Wel is een groot aantal helikopters waargenomen. De inspectie vond plaats omdat er een toename van activiteiten op de vliegbasis werd vermoed: "Alles lijkt erop dat ook Nederland al bezig is met voorbereidingen op een oorlog tegen Irak", aldus de verklaring.

Op zaterdag 15 maart heeft Yvonne Timmermans van Onkruid, Vergaat Niet! opnieuw een bezoek gebracht aan de Amerikaanse ambassade. Zij heeft een spandoek en borden opgehangen en is met enige aandrang verwijderd door politie en KMar.

Op zondag 16 maart werd door circa zeventig krakers een pand aan de Amsterdamse Gabriël Metsustraat bezet. Deze actie was een protest tegen de mogelijke oorlog in Irak. Een van de spandoeken bevatte de leus "Barbara moet vrij", waarmee verwezen wordt naar Barbara Smedema, die gevangen zit wegens haar vernielingsactie op vliegbasis Volkel. Het pand bevindt zich tegenover het Amerikaanse consulaat. De in groten getale aanwezige ME is in verband met de "gevoelige ligging" van het gebouw direct overgegaan tot ontruiming. Daarbij werden zes activisten aangehouden. De krakers beschuldigen de politie van het implementeren van een nieuwe ontruimingsgrond: buitenlandpolitieke redenen.

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 17 maart 2003

3.2 Mogelijk meer Amerikaanse transporten via Nederland

België heeft verklaard de Amerikaanse wapentransporten via de haven van Antwerpen te verbieden als het tot een oorlog tegen Irak komt zonder mandaat van de Verenigde Naties.

Indien de Amerikaanse wapentransporten niet meer via de haven van Antwerpen kunnen plaatsvinden, lijken Nederlandse havens het eerste alternatief en zal de route van de transporten via Nederlands grondgebied gaan verlopen. Een toename van Amerikaanse wapentransporten via Nederland zal naar alle waarschijnlijkheid de aandacht van antimilitaristen en andere linkse activisten trekken.

Dagrapport Irak, 18 maart 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 13 (18 maart 2003)

1. Internationale context

1.1 Voornaamste ontwikkelingen in de afgelopen 24 uur.

Gisteren hebben de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk en Spanje besloten hun ontwerp-resolutie niet in stemming te brengen, nadat ze hadden vastgesteld dat ze er niet in zijn geslaagd de meerderheid van de Veiligheidsraad te overtuigen van de noodzaak Saddam Hoessein een laatste ultimatum te stellen en hem zo te dwingen tot ontwapening. De Verenigde Staten beschuldigen Frankrijk van het mislukken van alle diplomatieke pogingen om internationaal overeenstemming te bereiken in de kwestie Irak en van de breuk in de Veiligheidsraad die daardoor is ontstaan. Een Amerikaans-Britse aanval op Irak zal nu worden uitgevoerd op basis van resolutie 1441.

Na de bijeenkomst van de VN-veiligheidsraad heeft de Amerikaanse president Bush in een toespraak tot het Amerikaanse aan Saddam Hussein een ultimatum gesteld: de Iraakse leider en zijn twee zonen moeten binnen 48 uur Irak verlaten. Doen zij dit niet dan kan een aanval op Irak ieder moment beginnen. Volgens Bush leidt het geen twijfel dat Irak massavernietigingswapens heeft en onderdak biedt aan terroristen. Als deze wapens in handen komen van terroristen kunnen er grote hoeveelheden slachtoffers vallen en dit gevaar moet worden gestopt, aldus Bush. Hij riep in zijn speech verder het Iraakse leger op om niet te vechten voor het Iraakse bewind.

De Iraakse minister van Buitenlandse Zaken, Naji Sabri, heeft al voor de toespraak een Amerikaanse ultimatum verworpen: Saddam Hoessein zal Irak niet verlaten. Volgens hem weet "elk kind in Irak" dat een dergelijk ultimatum "een non-starter" is. Volgens hem is de enige optie om een oorlog te voorkomen het vertrek van Bush zelf.

De Turkse regering zal mogelijk deze week, waarschijnlijk woensdag, het parlement een gewijzigd voorstel voor Amerikaanse militaire activiteiten op Turks grondgebied ter stemming willen voorleggen. Deze wijziging zou bestaan uit het slechts openstellen van het Turkse luchtruim voor Amerikaanse vliegtuigen en niet meer de stationering van ruim 62.000 Amerikaanse troepen behelzen. Een voorstel van deze laatste strekking haalde eind vorige maand niet de vereiste meerderheid in het Turkse parlement en werd afgewezen. De nieuwe Turkse premier Erdogan zou met dit gewijzigde voorstel willen proberen om de gedreigde intrekking van de omvangrijke Amerikaanse financiële steun aan Turkije ongedaan te maken. Tevens zou de Turkse kabinet het zo mogelijk willen maken om een Turkse legermacht naar Noord-Irak te sturen om te voorkomen dat de Iraakse Koerden zich van Irak afscheiden.

1.2 Verdwijning voormalige Iraakse generaal in Denemarken

De voormalige Iraakse generaal Nizar Al Khazraji, die in Denemarken huisarrest had in afwachting van een proces wegens oorlogsmisdaden, is in de ochtend van 17 maart jl. spoorloos verdwenen. De voormalige stafchef van het Iraakse leger, die in 1996 uit Irak via Jordanië naar Denemarken is gevlucht, stond sinds november 2002 onder huisarrest in afwachting van een onderzoek van de Deense justitie naar zijn vermeende betrokkenheid bij oorlogsmisdaden, gepleegd tegen de Koerden in Noord-Irak. Onlangs meldde de Arabische krant Al Hayat desondanks dat de Verenigde Staten Al

Dagrapport Irak, 18 maart 2003

Khazraji op het oog zouden hebben als opvolger van Saddam Hussein, zodra deze van het toneel verdwijnt. De Deense autoriteiten hebben een internationaal arrestatiebevel uitgevaardigd

1.3 Iraakse bewind zou nog gevangenen tegenstanders willen ombrengen

Hoewel het Iraakse bewind in november 2002 een algehele amnestie heeft afgekondigd voor alle gevangenen en velen uit detentie heeft vrijgelaten, zouden er nog talloze politieke gevangenen in Irak worden vastgehouden. Deze politieke gevangenen zullen volgens deze krant worden omgebracht op het moment dat een aanval op Irak wordt ingezet, om getuigen van onderdrukking van de Iraakse oppositie te doen verdwijnen. Dit stelt de Iraakse oppositiekrant Tariq al Sha'b (Weg van het Volk), het orgaan van de Iraakse Communistische Partij ICP. Hoewel deze partij fel anti-bewind is en gekleurde berichtgeving bevat, beschikt de ICP naar verluidt over een uitgebreid netwerk aan contacten in Irak. Dergelijke berichten zouden tevens onrust kunnen veroorzaken onder Irakezen die in het buitenland verblijven en wier familieleden in Irak gevangenen worden gehouden.

1.4 Iraakse islamitische leider spreekt steun uit voor Egyptische anti-Amerikaanse fatwa

Imam Mohammed Mahdi al-Khalisi, een in Londen verblijvende geestelijk leider van de 'Islamitische Beweging' in Noord-Irak, heeft zijn steun uitgesproken voor een anti-Amerikaanse fatwa die eerder is afgegeven door de Al-Azhar moskee in Caïro. De fatwa, een gezaghebbende uitspraak van een islamitische geestelijke, stelt dat een op handen Amerikaans aanval op Irak gericht is tegen de islam en roept op tot verzet. Al-Khalisi heeft gezegd dat de VS een 'kruistocht tegen de islam wereldwijd voert' en dat 'in overeenstemming met [de islamitische wet] de shari'a de verdediging van moslemgebied, zoals Irak, tegen een invasie gepleegd door de VS een plicht is van alle moslems wereldwijd'. De Islamitische Beweging is een kleine moslim-fundamentalistische partij, die met een gewapende militie actief is in Noord-Irak en banden onderhoudt met de dominante Iraaks-Koerdische partijen PUK en KDP. Het is vooralsnog onduidelijk in hoeverre deze oproep zal worden opgevolgd door strijders van de beweging in Noord-Irak. Deze algemeen gerichte oproep kan ook worden gezien als een voorspelbare anti-Amerikaanse stellingname van de Islamitische Beweging om de eigen achterban tevreden te stellen, zonder er praktische gevolgen aan te geven.

1.5 Pro-Saddam stamleider loopt over naar de Koerdische partijen in Noord-Irak, vluchtelingenstroom neemt toe

Een prominente Koerdische stamleider, die voorheen loyaal was aan het bewind van Saddam Hoessein, is overgelopen naar de Koerdische partij KDP in het autonome gebied in Noord-Irak. De stamleider, Jowhad Herki, is afkomstig uit de Noord-Iraakse stad Mosul en voert het bevel over ongeveer vijfduizend gewapende strijders. Herki heeft gezegd dat veel 'bondgenoten' van Saddam in het zicht van een onafwendbare aanval van de VS van plan zijn over te lopen of zich over te geven. Hij voorspelde een snelle val van Mosul als Amerikaanse troepen arriveren. Er zijn verder steeds meer berichten van toename van het aantal vluchtelingen dat uit Iraaks overheidsgebied naar het door de Koerden gedomineerde Noord-Irak probeert te ontkomen.

Dagrapport Irak, 18 maart 2003

2. Terrorisme

2.1 Aanslagen als reactie op uitbreken oorlog?

Uit open bronnen komt naar voren dat waarschijnlijk enige honderden radicale moslims recentelijk naar de Iraakse regio zijn afgereisd om aan de strijd deel te nemen. Verschillende in het buitenland gevestigde vooraanstaande personen (onder wie Usama Bin Laden) en instanties (zoals de Al Azhar universiteit in Caïro) hebben moslims opgeroepen deel te nemen aan de jihad, zeker indien de Verenigde Staten Irak aanvallen.

2.2 Recente aanhoudingen in Pakistan

In korte tijd zijn enkele kopstukken van Al Qa'ida gearresteerd, voornamelijk in Pakistan. De recente arrestatie van Yasser a-Jaziri, die met Al Qa'ida in verband wordt gebracht, volgt op de arrestatie van een zeer belangrijke Al Qa'ida leider, Khalid Sheik Mohamed. Deze laatste wordt beschouwd als een van de planners van de aanslagen op het WTC en Pentagon, 11 september 2001.

2.2 IKON-uitzending over rekrutering

De IKON zal vanavond in een televisie-uitzending aandacht besteden aan het verschijnsel rekrutering. Hierin zal een persoon aan het woord komen die zegt als rekruteur in Nederland actief te zijn en dat inmiddels veertig personen zouden zijn geworven.

Dagrapport Irak, 18 maart 2003

3. Nationale context

3.1

3.2 Demonstratie AEL

Het interimbestuur van de AEL-Nederland roept vandaag via een verklaring op internet op tot deelname aan de landelijke demonstratie tegen de oorlog in Irak van zaterdag 22 maart aanstaande in Amsterdam. Daarnaast vraagt de AEL leden en sympathisanten om apart te demonstreren op de dag dat de oorlog in Irak begint. Dat zou moeten gebeuren op twee plaatsen: het Amerikaanse consulaat in Amsterdam, tijd 19.00 uur en de Amerikaanse ambassade in Den Haag, tijd 19.00 uur.

Aangezien de AEL zich voorneemt strikt binnen de wet en de Grondwet te handelen, worden er geen ongeregelheden van de kant van de AEL verwacht. Het is echter niet uit te sluiten dat tijdens een van demonstraties de emoties hoog oplopen of dat ongecontroleerde elementen de demonstraties zullen aangrijpen om relletjes uit te lokken.

Dagrapport Irak, 18 maart 2003

3.3 Linkse activisten, antimilitaristen, vredesactivisten

Wanneer de oorlog uitbreekt zullen overal lokale protestmanifestaties plaatsvinden. Zo is er van 19.00 tot 20.00 uur een wake bij de Amerikaanse ambassade in Den Haag, georganiseerd door het Haags Vredesplatform. De antimilitaristische actiegroep Onkruit, Vergaat Niet! roept een ieder op om daar aanwezig te zijn. Ook de actiegroep zelf zal acte de présence geven en van de gelegenheid gebruik maken om geïnteresseerden op de hoogte te brengen van haar plannen voor de nabije toekomst. In Arnhem start op dezelfde dag om 19.30 uur een protestmanifestatie op het Willemsplein. Men gaat vandaar in optocht naar het Eusebiusplein waar om 20.00 uur een dodenwake start bij het oorlogsmonument. In Leeuwarden vindt om 20.00 uur een protestmanifestatie plaats bij De Waag. De organisatie is in handen van de SP-jongeren (Rood), de Internationale Socialisten en Solidair Friesland.

Datum
19 maart 2003

Ons kenmerk
SV-20030318-004

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Irak dagrapport nr. 14

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van woensdag 18 maart 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 19 maart 2003 bij brief nummer SV-20030319-004

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 14 (19 maart 2003)

1. Internationale context

1.1 Voornaamste ontwikkelingen in de afgelopen 24 uur

De woordvoerder van het Witte Huis, Ari Fleischer, sluit niet uit dat militaire actie door de Verenigde Staten wordt ingezet vóór het verlopen van het door president Bush aan Saddam Hussein gestelde ultimatum (morgenochtend om 02.00 uur Nederlandse tijd). De onmiddellijke afwijzing door Irak van de eis dat Saddam Hussein en zijn zoons het land moeten verlaten, betekent derhalve dat de VS zich niet gehouden acht te wachten tot het gestelde ultimatum verstreken is.

De Amerikaanse strijdkrachten zijn inmiddels begonnen met het uitzenden van instructies aan Iraakse eenheden hoe zij zich dienen over te geven als een grondoorlog van start is gegaan. Eerder had de VS al pamfletten in Iraaks overheidsgebied verspreid waarin uitgebreid is beschreven hoe eenheden kunnen capituleren. De VS wil waarschijnlijk een totale vernietiging van het Iraakse reguliere leger zoveel mogelijk voorkomen, omdat dit tot afkeer onder de bevolking kan leiden en omdat elementen van dit leger mogelijk kunnen worden gebruikt voor de stabilisering van Irak.

De laatste VN-medewerkers hebben dinsdagavond Irak verlaten. Het betreft naast medewerkers van de inspectieorganisaties UMMOVIC en het Internationale Atoomagentschap IAEA ook medewerkers van VN-organisaties die humanitaire hulp verlenen aan Irakezen. Eerder had de VN secretaris-generaal Kofi Annan opdracht gegeven aan alle VN-medewerkers zich uit Irak terug te trekken. Overigens heeft de leider van de VN-wapeninspecteurs, Hans Blix, vandaag verklaard niet te verwachten dat Bagdad chemische of biologische wapens zal inzetten.

Inmiddels blijkt ook Shell 260 medewerkers te hebben teruggetrokken uit het noordelijke deel van de Perzische Golf. De KLM heeft enkele vluchten geschrapt naar het Midden-Oosten wegens de verwachte oorlog. De vlucht naar Koeweit is geannuleerd, net als die van Amsterdam naar Tel Aviv. Op de route Amsterdam-Qatar landt het toestel op de terugweg niet in Dammam in Saoedi-Arabië, aldus een KLM-zegsman dinsdag.

Damascus heeft besloten zijn grenzen te sluiten voor Iraakse vluchtelingen. Jordanië voert een soortgelijke politiek. Welke gevolgen dit beleid zal hebben voor de humanitaire situatie in Irak blijft vooralsnog onduidelijk.

1.2 Turks-Amerikaanse afspraken

De Verenigde Staten hebben ingestemd met Turkse militaire actie in het Noorden van Irak, aldus een Turkse regeringswoordvoerder. De militaire actie van de Turken zal gericht zijn op het opzetten van een bufferzone voor vluchtelingen in het Noorden van Irak. De Turkse regering heeft, op haar beurt, de toezegging gedaan om een motie betreffende het ter beschikking stellen van het Turkse luchtruim ten behoeve van Amerikaanse militaire vliegtuigen vandaag of morgen in stemming te brengen in het Turkse parlement. Het grootste gedeelte van de 62.000 Amerikaanse manschappen die Irak vanuit het Noorden zal aanvallen, wordt na toestemming van het parlement in Ankara via het Turkse

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 19 maart 2003 bij brief nummer SV-20030319-004

luchtruim naar de Koerdische enclave in Noord-Irak overgebracht. De Iraakse Koerden hebben ermee ingestemd dat het opperbevel over troepen door de Amerikanen zal worden gevoerd

1.3

1.5

1.6 Koerdische splintergroep tegen aanval VS

Ali Bapir, de leider van de gewapende radicale islamitische splintergroepering 'Kurdish Islamic Group' (KIG) in Noord-Irak, heeft zich op de Arabische nieuwszender al Jazirah afwijzend uitgelaten over een ophanden zijnde Amerikaanse invasie van Irak. Ali Bapir toonde zich voorstander van de val van het regime van Saddam Hoessein, maar hij was tegen welke buitenlandse invasie dan ook. Hij zei dat de KIG niet in conflict zou raken met de in Noord-Irak dominante Koerdische partijen KDP en PUK, 'tenzij daartoe gedwongen'. |

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 19 maart 2003 bij brief nummer SV-20030319-004

2. Terrorisme

2.1 De Tabligh-beweging

Gisteravond wijdde de IKON haar programma Factor aan het fenomeen van rekrutering ten behoeve van de jihad. Het programma bevatte gespreksfragmenten met een jeugdige Fransman, van Algerijnse komaf, die ronselaar beweerde te zijn. Naar eigen zeggen verbleef deze persoon regelmatig in Amsterdam, Rotterdam en Eindhoven om moslims voor de jihad, de islamistische strijd, te werven. Nasser duidde zichzelf aan als 'salafist'.

Naast de rekruteur kwam in de uitzending een Franse imam aan het woord. Deze imam sprak in een achterstandswijk van Parijs jongens aan over Allah, islam en de jihad, met de bedoeling deze jongens op termijn dichterbij de ware geloofsbeleving te brengen. Deze imam bestempelde zich als aanhanger van de Tabligh.

De relatief onbekende Tabligh beweging is in 1927 in New Delhi, India, opgericht. De Tabligh beweging staat een puriteins-orthodoxe versie van de islam voor. De beweging concentreert zich op bekeringswerkzaamheden onder moslims om deze terug te laten keren naar de ware, zuivere islam. In tegenstelling tot het salafisme wordt de gewelddadige jihad tot op heden niet door de Tabligh gepropageerd.

3. Nationale context

3.1

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 19 maart 2003 bij brief nummer SV-20030319-004

3.2 Uitwijzen Iraakse diplomaten gaat voort

Eerder is reeds gemeld dat diverse landen Iraakse diplomaten uitwijzen, al dan niet op verzoek van de Verenigde Staten. Deze week hebben ook Zweden, Finland en Polen besloten om de in die landen gestationeerde Iraakse diplomaten te verzoeken het land te verlaten. Australië, dat vorige week al een aantal diplomaten uitwees, heeft nu de volledige bezetting van de Iraakse ambassade in Canberra naar huis gestuurd. Deze maatregel volgde op het besluit van de Australische regering om actief deel te nemen aan de oorlog tegen Irak.

3.3

3.4 Linkse activisten, antimilitaristen, vredesactivisten

De recent in het nieuws gekomen Initiatiefgroep No War riep enige dagen geleden op tot acties tegen Esso en Texaco, wanneer de oorlog een feit zou zijn: de zogenaamde "Dag van Onrust".

De SP-Amsterdam heeft opgeroepen tot "Operatie Startschot": op de eerste avond na het eerste bombardement op Irak zullen actievoerders zich om 19.00 uur verzamelen voor het Amerikaanse consulaat in Amsterdam. Er wordt een ludieke omsingeling uitgevoerd en het consulaat zal worden "bestookt" met sponsjes en papieren vliegtuigjes met bezwaren en protesten tegen de oorlog. Naar verwachting zal het een vreedzaam protest worden, maar het kan niet worden uitgesloten dat (apolitieke) anarchistische elementen van de gelegenheid gebruik maken om een rel te schoppen.

De komende dagen vinden overal in het land vredes- en fakkelwaken plaats, zowel onder auspiciën van linkse activisten (Autonoom Politiek Infocentrum Wageningen) als van antimilitaristen (Eindhoven) en vredesactivisten (Breda, Delft).

3.5

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 19 maart 2003 bij brief nummer SV-20030319-004

3.6 Toch Amerikaanse transporten door België

Eerder deze week verklaarde de Belgische minister van Defensie, André Flahaut, dat in geval van een Amerikaanse aanval op Irak zonder VN-mandaat geen Amerikaanse militaire transporten over Belgisch grondgebied zouden mogen plaatsvinden. Deze verklaring is inmiddels door minister-president Guy Verhofstadt teruggedraaid, waardoor deze transporten toch nog steeds over Belgisch territorium kunnen plaatsvinden. Hiermee zou een eventuele uitwijkmogelijkheid naar Nederland en Nederlandse havens zoals Vlissingen, Rotterdam en Delfzijl, minder voor de hand komen te liggen.

Datum
20 maart 2003

Ons kenmerk
1974437/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Irak dagrapport nr. 15

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van donderdag 20 maart 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

**Algemene Inlichtingen-
en Veiligheidsdienst**

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 20 maart 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 15 (20 maart 2003)

1. Internationale context

1.1 Voornaamste ontwikkelingen in de afgelopen 24 uur

President George Bush heeft om kwart over vier Nederlandse tijd het Amerikaanse volk toegesproken om het begin van de oorlog tegen Irak aan te kondigen. Ontwapening van Irak, het bevrijden van de Irakese bevolking, en het verdedigen van de wereld voor groot gevaar, benoemde Bush als de drie hoofddoelen van de aanval.

Saddam Hussein heeft de Iraakse bevolking via de televisie toegesproken, nadat de aanval vannacht op Irak was ingezet. In zijn toespraak, waarvan niet vastgesteld kon worden of deze 'live' werd uitgezonden, sprak Hussein uit dat de heilige oorlog tegen de VS is begonnen, en refereerde hij ook expliciet aan de "zionistische vijand" (Israël).

Saddam Hussein tracht al vele jaren het seculiere karakter van zijn regime een meer religieuze en zelfs politiek-religieuze "couleur" te geven, om sympathie en steun te verwerven onder de islamitische wereldbevolking. Recente uitspraken laten zien dat onder radicaal-islamitische groeperingen nog steeds weinig waardering bestaat voor het bewind van Saddam Hussein. Hussein weet echter wel met enig succes aan te haken bij de groeiende anti-Amerikaanse sentimenten onder brede moslimkringen. Met de formulering die Saddam Hussein vannacht in zijn toespraak heeft gekozen zal de kloof tussen het regime van Saddam Hussein en islamitisch terroristische en jihaddistische groeperingen zoals Al Qa'ida echter niet onmiddellijk gedicht zijn. Dat laat onverlet dat de meeste radicale moslimleiders de aanval van de Verenigde Staten op Irak – ook al uit eigen strategisch belang – zullen duiden als een aanval op de islam.

Ook heeft Saddams oudste zoon, Uday Hussein, heeft vanochtend in een toespraak het Iraakse volk en het Iraakse leger opgeroepen te vechten en het land te verdedigen. Hij deed dit via zijn eigen radiostation Al Shahab.

In tegenstelling tot hetgeen werd verwacht waren de eerste gevechtshandelingen tegen Irak geen massale lucht- en grondaanvallen maar gerichte acties die naar verluidt waren gericht op 'onthoofding' van het Iraakse regime. Dit werd door verschillende media gemeld, onder meer door de BBC op gezag van bronnen bij Britse inlichtingendiensten. Irak heeft teruggeslagen door tenminste drie raketten vanuit stellingen nabij Basra op Koeweit af te schieten, waarvan geen enkele bleek voorzien van een biologische of chemische lading. Van deze drie raketten is er één door een Koeweitse Patriot-raket onderschept.

Jalal Talabani, leider van de Noord-Iraakse Patriottische Unie van Koerdistan, heeft tegenover de Turkse televisie verklaard dat de Koerdische strijders in Noord-Irak ('peshmerga') zich defensief zullen opstellen en slechts het autonome Koerdische gebied zullen verdedigen. Hij bevestigde dat aan de VS en Turkije is toegezegd dat gewapende peshmerga's de steden Mosul en Kirkuk niet zouden innemen. Volgens hem zullen deze strijders zoveel mogelijk 'samenwerken' met Amerikaanse

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 20 maart 2003

troepen. Dit is in overeenstemming met eerdere verklaringen van Amerikaanse functionarissen, dat Koerdische eenheden onder VS commando worden geplaatst.

1.2 Vluchtelingenstroom vanuit Irak

Binnen enkele uren na de eerste Amerikaanse aanvallen op Irak is volgens woordvoerders van internationale hulporganisaties een groep vluchtelingen bij de Iraaks-Jordaanse grens gearriveerd. De vluchtelingen proberen een kamp aan de grens binnen te komen, alwaar zij door Jordanië worden opgevangen. Er zijn ook berichten dat Irakezen in Syrië zijn aangekomen om aan de vijandelijkheden te ontkomen. Iran, Syrië en Jordanië hebben de grenzen inmiddels gesloten.

De mogelijkheid bestaat dat Iraakse bemiddelde vluchtelingen zullen trachten door te reizen naar Europa dan wel Nederland. Volgens onbevestigde berichten zijn er al aanwijzingen dat hoge functionarissen van het Iraakse regime zich hebben aangesloten bij de op gang komende vluchtelingenstroom van gewone Irakezen. Onder de regimegetrouwen die waarschijnlijk zullen vluchten, zijn leden van de gevreesde inlichtingen- en veiligheidsdiensten, de speciale Republikeinse Garde en de Baath partij. Velen van hen hebben zich schuldig gemaakt aan oorlogsmisdaden of misdaden tegen de menselijkheid. Voornoemde Irakezen hebben veelal toegang tot officiële documenten en kunnen op deze manier eenvoudig een andere identiteit aannemen.

Het parlement in het door Koerdische partijen beheerste autonome deel van Noord-Irak heeft op woensdag de noodtoestand uitgeroepen wegens de grote stroom vluchtelingen uit het deel dat in handen is van de Iraakse centrale overheid. Veel vluchtelingen zijn afkomstig uit steden als Kirkuk en Mosul, waar veel Koerden wonen en die in Noord-Irak een veilig heenkomen proberen te zoeken. Er zijn tevens berichten dat vooral uit Kirkuk Koerden door het Iraakse regime worden verdreven omdat de autoriteiten een opstand van hun kant vrezen. In Noord-Irak zelf is ook een uittocht op gang gekomen uit de steden en dorpen. De grootste grensovergang met Turkije bij Khabur is al eerder door Ankara afgesloten.

1.3 Verhoging alerteringsniveau in de VS

Het alerteringsniveau in de Verenigde Staten is afgelopen maandag 17 maart verhoogd van "yellow" naar "orange". Dit is het op een na hoogste alerteringsniveau en geeft aan dat er sprake is van een hoge, ernstige dreiging.

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 20 maart 2003

1.4 Irakees uit Nederland mogelijk bron van gerucht over Tareq Aziz

Op 19 maart jl. heeft enkele uren het gerucht de ronde gedaan dat de Iraakse vice-premier Tareq Aziz naar Koerdisch gebied in Noord-Irak zou zijn gevlucht. Een lid van de Iraakse oppositie zou dit op een Bulgaarse televisiezender hebben gezegd. Zijn uitspraak bracht een stroom van geruchten op gang en persbureaus wereldwijd trachtten het gerucht bevestigd te krijgen. Na enkele uren verscheen Tareq Aziz op de Iraakse televisie om het gerucht te ontzenuwen.

2. Terrorisme

2.1 Mullah Krekar roept op tot Jihad

Gisteravond zond de actualiteitenrubriek Netwerk een interview uit met mullah Krekar, leider van de Ansar al-Islam. Krekar zette daarin uiteen, dat de oorlog tegen Irak een oorlog tegen de Islam is. Daarom is het volgens hem een heilige oorlog en is het voor iedere moslim in de wereld verplicht om daaraan mee te doen. Tevens gaf Krekar aan, dat de Ansar al-Islam bereid is tot het plegen van zelfmoordacties. Krekar zei dat hij zelf buiten Noord-Irak zal blijven, maar dat hij wel een fatwa zou kunnen uitspreken waarin hij alle moslims (aan)beveelt deel te nemen aan de heilige oorlog.

In de uitzending werd ook melding gemaakt van een asielaanvraag van mullah Krekar in Nederland. Een dergelijke aanvraag is inderdaad door Krekar gedaan.

Inmiddels is via het ANP naar buiten gekomen dat Krekar om redenen van nationale veiligheid tot ongewenst vreemdeling is verklaard.

De advocaten van Krekar vechten deze ongewenstverklaring aan.

Momenteel verblijft Krekar in Noorwegen. De Noorse autoriteiten werken aan zijn uitzetting. Niet bekend is of, en zo ja wanneer, deze zal plaatsvinden.

3. Nationale context

3.1 Reacties minderheden

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 20 maart 2003

De standpunten van Marokkaanse moslimorganisaties ten aanzien van de oorlog in Irak zijn over het algemeen te omschrijven als gematigd. Alhoewel men de oorlog tegen Irak afkeurt, is men ook van mening dat Saddam Hussein's regime verwerpelijk is. Bestuursleden roepen op om zaterdag deel te nemen aan de landelijke demonstratie in Amsterdam. Verder wil men over de oorlog in dialoog treden met joodse en christelijke organisaties. Een kleine minderheid noemt deze houding collaboratie en roept om een hardere lijn. |

Milli Görü^o roept de moslimgemeenschap op de emoties te uiten tijdens de demonstratie aanstaande zaterdag in Amsterdam. Milli Görü^o stelt nadrukkelijk dat de VN-route nog openingen bood voor een vreedzame oplossing en dat de unilaterale Amerikaanse actie de VN beschadigt. Toch rechtvaardigt het karakter van de regering in Irak, naar het oordeel van deze Turkse organisatie, een gewapend ingrijpen.

3.2 Demonstratie AEL

Volgens haar eigen website zal de Arabisch-Europese Liga (AEL) op de dag dat de oorlog tegen Irak uitbreekt, deelnemen aan demonstraties tegen de VS. Deze demonstraties zullen vandaag om 19.00 uur plaatsvinden bij de Amerikaanse ambassade in Den Haag en bij het Amerikaans consulaat in Amsterdam. Hierbij sluit de AEL aan bij deze door het Landelijk Platform Tegen de Nieuwe Oorlog aangekondigde demonstraties die onderdeel zijn van een dertien tal aangekondigde protestbijeenkomsten door het hele land. Niet uit te sluiten is dat er meerdere spontane demonstraties zullen volgen.

3.3

3.4 Linkse activisten, antimilitaristen en vredesactivisten

Op de website www.vredessite.nl worden vanochtend vijftien plaatselijke demonstraties aangekondigd voor vandaag 19:00 uur.

Datum
21 maart 2003

Ons kenmerk
1975033/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheoo

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Irak dagrapport nr. 16

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van vrijdag 21 maart 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

**Algemene Inlichtingen-
en Veiligheidsdienst**

Dagrapport Irak, 21 maart 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 16 (21 maart 2003)

1. Internationale context

1.1 Voornaamste ontwikkelingen in de afgelopen 24 uur

De luchtaanvallen op Bagdad die in de nacht van woensdag op donderdag zijn begonnen, kwamen voort uit de behoefte de top van het Iraakse regime, onder wie Saddam Hussein zelf, uit te schakelen. Van geallieerde zijde werd later aangegeven dat tamelijk plotseling tot deze aanval was besloten, omdat de CIA over informatie beschikte betreffende de exacte verblijfplaats van Saddam Hussein en enkele getrouwen.

Gisteren heeft Irak teruggeslagen door raketten af te vuren op Koeweit. Geen enkele raket trof doel. Tot dusver bleek geen van de door Irak afgevuurde raketten te zijn voorzien van een chemische of biologische lading.

De voorste colonne Amerikaanse militaire voertuigen is inmiddels diep op Iraaks grondgebied doorgedrongen. Britse troepen hebben het gehele schiereiland Faw, gelegen tussen Koeweit en Iran aan de Perzische Golf, veroverd. In de loop van vandaag is een offensief om Basra in te nemen begonnen. Buiten deze zuidelijke stad staan oliebronnen in brand. Tevens wordt er gevochten om de zuidelijke havenstad Umm Qasr. In het noorden van Irak wordt gevochten om de olievelden rond Kirkuk, terwijl ook rond de andere strategisch gelegen stad in Mosul gevechten worden gemeld.

1.2 Turks parlement stelt luchtruim open

Het Turkse parlement heeft, met 332 stemmen voor en 202 stemmen tegen, zijn goedkeuring verleend aan het openstellen van het Turkse luchtruim ten behoeve van Amerikaanse gevechtsvliegtuigen. De Turkse volksvertegenwoordiging stemde eerder niet in met het gebruik van Turkse legerbases door Amerikaanse troepen voor een aanval op Irak. Dit ondanks de vele miljoenen dollars steun die door Washington waren toegezegd. Na het openstellen van het Turkse luchtruim heeft het parlement toestemming verleend aan Turkse troepen Noord-Irak binnen te trekken om aldaar een bufferzone in te stellen. Turkije vreest dat de Koerden in Irak na de val van Saddam Hussein de Iraakse olievelden in willen nemen en vervolgens een onafhankelijk Koerdische staat in Noord-Irak af zullen kondigen. Dit zou ertoe kunnen leiden dat de Koerden in het zuidoosten van Turkije eveneens een eigen staat willen creëren.

1.3 Demonstraties tegen de oorlog

Op een aantal plaatsen vonden gisteren grote demonstraties plaats tegen de oorlog. In Buenos Aires, Madrid, Rome, Parijs, Brussel, Londen, Berlijn, Calcutta, Sydney en Jakarta bijvoorbeeld gingen duizenden demonstranten de straat op om te protesteren tegen de militaire interventie in Irak. De grootste demonstraties, met ongeveer 200.000 deelnemers, vonden plaats in Caïro en Athene. Opvallend was dat de demonstranten in Caïro niet alleen anti-Amerikaanse leuzen riepen, maar ook het opstappen eisten van de Egyptische president Mubarak. In zorgvuldig geregisseerde demonstraties laat het Egyptische bewind gewoonlijk wel anti-Amerikaanse leuzen en spandoeken toe, maar is ieder protest tegen de eigen regering taboe. Klaarblijkelijk waren de Egyptische autoriteiten niet in staat deze demonstratie volledig onder controle te houden.

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 21 maart 2003

Op vrijdag, de traditionele gebedsday voor moslims, worden als reactie op de gebeurtenissen in Irak spontane demonstraties verwacht in diverse steden in de Arabische wereld

1.4 VS vragen om inbeslagname Iraakse tegoeden

President Bush heeft donderdag een presidentieel besluit uitgevaardigd waarmee niet-diplomatieke Iraakse regeringstegoeden kunnen worden geconfisqueerd. Het Amerikaanse departement van Financiën heeft onmiddellijk beslag gelegd op 1,4 miljard dollar aan Iraakse tegoeden. Deze tegoeden bij Amerikaanse banken zijn direct na de Golfoorlog in 1991 bevroren.

De Amerikaanse minister van Financiën, Snow, heeft andere landen, met name het Verenigd Koninkrijk, de Kaaiman eilanden en de Bahamas gevraagd bevroren tegoeden in beslag te nemen. Buiten de Verenigde Staten zou ongeveer 600 miljoen dollar aan Iraakse tegoeden zijn bevroren. Financiële experts verwachten dat er wereldwijd minstens 6 miljard dollar aan 'besmette' gelden is ondergebracht. Dit geld zou deels afkomstig zijn van gesmokkelde olie. De Amerikaanse regering heeft de internationale gemeenschap gevraagd om onderzoek te doen naar de aanwezigheid van Iraakse tegoeden. Ook aan Nederland is deze vraag gesteld met een verwijzing naar een VN-rapport uit juni 1991. Dit rapport vermeldt dat op dat moment de Iraakse tegoeden een waarde vertegenwoordigen van zo'n 6,5 miljoen dollar.

1.5 Vluchtelingenstroom vanuit Irak

Hoeveel Irakezen door de oorlog hun land zullen ontvluchten, is op dit moment moeilijk aan te geven. De schattingen lopen uiteen van 300.000 tot 900.000 vluchtelingen. In de huidige fase van de oorlog is er in ieder geval nog geen sprake van een massale exodus vanuit Irak naar de buurlanden. Vooruitlopend op de verwachte vluchtelingenstroom heeft Ruud Lubbers, de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen, kort na het begin van de oorlog de buurlanden van Irak opgeroepen om hun grenzen niet te sluiten voor Iraakse vluchtelingen. Het is echter de vraag of de buurlanden gehoor zullen geven aan deze oproep. De bereidheid vluchtelingen op te vangen zal uiteindelijk sterk afhankelijk zijn van de financiële middelen die de internationale gemeenschap beschikbaar stelt voor opvang in de regio.

Het ziet er naar uit dat de belangrijkste vluchtweg vanuit Irak naar West-Europa via Syrië zal lopen. In tegenstelling tot de andere buurlanden is de Iraaks-Syrische grens pas op 19 maart door Syrië gesloten. Het is nog onduidelijk waarom de grens gesloten is.

Vanuit Irak lopen er twee belangrijke smokkelroutes naar West Europa: een zeeroute en een landroute. De zeeroute loopt via de kust van Syrië of Libanon naar Griekenland en Zuid-Italië. Vanuit Italië gaat de reis verder naar andere Europese landen. De landroute (ook wel Balkanroute genoemd) loopt via Syrië of Iran naar Turkije, Bulgarije, Roemenië, Joegoslavië en Hongarije naar Oostenrijk, en vervolgens andere Europese landen.

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 21 maart 2003

2. Terrorisme

2.1 Krekar gearresteerd in Noorwegen

De leider van de Noord-Iraakse radicale moslimgroepering Ansar Al Islam, mullah Krekar, is gisteren in Noorwegen aangehouden. De uitzending op de Nederlandse televisie op 19 maart, waarin hij dreigt met een jihad tegen de Verenigde Staten, is een belangrijke aanleiding geweest voor de Noorse autoriteiten om tot aanhouding over te gaan. Later deze middag zal Krekar worden voorgeleid en zal worden besloten of hij voorlopig blijft vastzitten.

2.2 Politiek orgaan van MKO zegt Amerikaanse aanval niet te vrezen

De National Council of Resistance of Iran (NCRI), het politieke orgaan van de Iraanse oppositiegroepering Mujahedin-e Khalq (MKO) heeft – naar eigen zeggen – bij een aanval op Irak niets te vrezen van de Verenigde Staten. De MKO heeft slechts één vijand en dat is Iran. De MKO-kampen vormen, aldus de NCRI, zelfstandige enclaves op Iraakse bodem. De organisatie zou geheel onafhankelijk zijn van Irak en zou derhalve ook niet met de Irakezen samenwerken. De plaatsing in 1997 van de MKO op de Amerikaanse lijst van terroristische organisaties is, volgens de NCRI, slechts een politieke geste geweest aan de toen nieuw aangetreden hervormingsgezinde president Khatami. In feite zijn de VS – getuige ook de steun van het Amerikaanse congres voor de Iraanse oppositie – allerminst gekant tegen de MKO, zo beweert de NCRI. Ten slotte zegt de NCRI geen vertegenwoordigers in Nederland te hebben.

2.3 Vondst ricine in Parijs

Het Franse Ministerie van Binnenlandse Zaken heeft verklaard dat maandag 17 maart op het Gare de Lyon twee ampullen met sporen van de uiterst giftige stof ricine zijn aangetroffen.

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 21 maart 2003

3. Nationale context

3.1 Reacties minderheden

Morgen zal een delegatie van de Nederlandse regering een ontmoeting hebben met vertegenwoordigers van de Iraakse gemeenschap in Nederland. De bijeenkomst zal worden geleid door minister-president Balkenende. Namens de regering zal verder minister Nawijn van Vreemdelingenzaken en Intergratie en mogelijk ook minister Remkes van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aanwezig zijn. De bedoeling van de ontmoeting is om van gedachten te wisselen over de oorlog tegen Irak en over de sentimenten binnen de Iraakse gemeenschap.

De Arabisch Europese Liga (AEL)

Bij een op zich rustige demonstratie voor de Amerikaanse ambassade in Den Haag gisteravond heeft een groepje van ongeveer dertig overwegend zeer jonge Marokkaanse demonstranten van de Nederlandse tak van de AEL zich onderscheiden door provocatief gedrag. Dat had een politie-optreden tot gevolg waarbij vijf aanhoudingen werden verricht. Onder de arrestanten bevindt zich een lid van het voorlopige bestuur, Nabil Marmouch.

In een

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 21 maart 2003

Radio 1-interview gaf voorlopig voorzitter Jamil Jawad het, overigens voorspelbare, commentaar dat de politie hen van meet af aan op de korrel had en de AEL-aanhang anders behandelde dan de overige demonstranten.

3.2 Linkse activisten, antimilitaristen, vredesactivisten

Voor morgen staat de landelijke demonstratie van het Platform Tegen de "Nieuwe Oorlog" gepland. Aanvankelijk ging de organisatie uit van een deelname van tien- tot dertigduizend personen. Nu de oorlog een feit is zou dat aantal ver overtroffen kunnen worden.

Op 23 maart vindt in de Koningszaal van Artis, zoals bekend, een (inmiddels uitverkochte) bijeenkomst plaats, waar zal worden gediscussieerd over 'stappen tegen de oorlog'. Daarbij wordt een link gelegd met de situatie in Israël. Sprekers zijn de eerder aangekondigde Gretta Duisenberg, Dyab Abou Jahjah en de Britse parlementariër George Galloway, alsmede Peyman Jafari (Internationale Socialisten), René Danen (Amsterdam Anders / De Groenen) en Wim Lankamp (Nederlands Palestina Komitee).

30 maart 2003 vindt een nieuwe, openlijk aangekondigde, burgerinspectie plaats op Volkel: 'De zoektocht naar de massavernietigingswapens gaat door', aldus de oproep tot de actie waartoe uit Amsterdam, Nijmegen en Den Bosch bussen zullen rijden.

Onkruit, Vergaat Niet! heeft voor 31 maart om 12.00 uur een hernieuwde poging gepland om 'Bush te arresteren en de Amerikaanse ambassade te verhuizen'. Vanwege de recente, mislukte, poging in Den Haag wijkt men nu uit naar het consulaat in Amsterdam, waar om 12.00 uur zal worden verzameld bij het vijvertje op het Museumplein.

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 21 maart 2003

Via www.indymedia.nl is een oproep verschenen om televisiestudio's te gaan bezetten om op die manier de anti-oorlogsboodschap breed uit te dragen. Dit is een zeer oude, maar doeltreffende, actievorm. Het kan dan ook niet worden uitgesloten dat actievoerders, bijvoorbeeld door zich te mengen onder het publiek van een rechtstreeks uit te zenden programma, voor de camera zullen getuigen van hun ongenoegen.

Uit dezelfde bron verscheen het bericht dat tijdens de demonstratie van morgen zal worden opgeroepen tot acties tegen Esso: sowieso vindt op 2 april aanstaande een actie plaats bij een tankstation in Amsterdam.

Datum
24 maart 2003

Ons kenmerk
1976187/D1

Onderdeel
Directie Staatsveiligheoemaan

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Irak dagrapport nr. 17

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van maandag 24 maart 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

**Algemene Inlichtingen-
en Veiligheidsdienst**

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 24 maart 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 17 (24 maart 2003)

1 Internationale context

1.1 Voornaamste ontwikkelingen in de afgelopen 72 uur

De Amerikaanse en Britse opmars door zuid-Irak stuit op sterkere tegenstand van Iraakse troepen dan door de coalitie werd gehoopt. Iraakse eenheden geven zich (nog) niet in de massale aantallen over die van tevoren waren voorspeld. De coalitie heeft door sterk Iraaks verzet een aantal tegenslagen te verduren gekregen. Zo waren er gedurende het weekend tegenstrijdige berichten over de inname van de havenstad Umm Qasr. Daar werd toch nog lokaal verzet gepleegd door Iraakse strijdkrachten. De meldingen van Amerikaanse en Britse zijde hierover kwamen opvallend genoeg niet altijd met elkaar overeen. Er wordt gevochten in plaatsen als Basra, Nasseriya, Najaf en de olievelden rond Rumaylah. Sommige van deze plaatsen waren eerder als 'veilig' bestempeld. Ook zijn de eerste Amerikaanse soldaten gesneuveld bij gevechten met Iraakse troepen en zijn hun lijken op Iraakse televisie vertoond. Het Iraakse regime heeft verder vier Amerikaanse soldaten op televisie getoond en ondervraagd. Dit heeft tot woedende reacties in de VS geleid, waarbij Irak ervan werd beschuldigd de Geneefse Conventies te overtreden.

In de media is gisteren gemeld dat bij de Iraakse stad Najaf een chemische fabriek is aangetroffen die mogelijk gebruikt kan worden voor het vervaardigen van chemische wapens. Vooralsnog is niet bekend of daadwerkelijk sprake is van een productiefabriek van chemicaliën of chemische wapens en wordt dit nader onderzocht door Amerikaanse specialisten. UNMOVIC heeft inmiddels aangegeven niet bekend te zijn met een chemische locatie in deze omgeving, maar heeft daar wel een cementfabriek eerder dit jaar geïnspecteerd. Een Pentagon-woordvoerder zei vanochtend dat de conclusies over de fabriek prematuur zijn.

Saddam Hussein heeft in een op maandag uitgezonden toespraak zijn strijdkrachten geprezen om hun verzet bij de strijd tegen de geallieerden en hen opgeroepen 'hard tegen de vijand' te slaan. Hij riep het gehele Iraakse volk op zich te verzetten. Het was niet duidelijk of de toespraak van tevoren was opgenomen.

Het Iraakse regime poogt verder de Arabische landen zover te krijgen dat zij eventuele steun aan de Amerikaanse oorlogsinzet beëindigen. Zo verscheen de Iraakse minister van Buitenlandse Zaken, Naji Sabri, in Syrië voor een ontmoeting met verschillende Arabische ministers van Buitenlandse Zaken. Inmiddels is hij in Caïro voor een topontmoeting met verschillende Arabische leiders van de Arabische Liga. Hij sprak dreigende taal richting Turkije in verband met hun steun aan de VS. Tevens legde hij de schuldvraag van deze oorlog bij de 'Zionistische agressor' die tot doel zou hebben om "alle Arabische thuislanden te verscheuren" en riep op tot eenheid in de Arabische wereld. Irak stuurt ook aan op een spoedbijeenkomst van de VN-Veiligheidsraad in de hoop dat die de oorlog veroordeelt, omdat een meerderheid van de niet-permanente leden er tegen zou zijn. De Iraakse vice-president Taha Yassin Ramadan heeft in een brief de VN en secretaris-generaal Kofi Annan bijzonder hard aangevallen en hem ervan beschuldigd de rol te spelen van een 'koloniale hoge commissaris'.

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 24 maart 2003

In Iran is de Nationale Veiligheidsraad bijeen geweest in opdracht van de geestelijk leider Ali Khamenei, maar er zijn geen bijzonderheden bekendgemaakt. Khamenei heeft in een toespraak op zaterdag de Amerikaanse oorlog tegen Irak veroordeeld als 'een nieuwe vorm van Hitlerisme'. De Iraanse minister van Binnenlandse Zaken heeft de VS en Engeland gewaarschuwd dat Iran 'zal reageren' op verdere schendingen van Iraans grondgebied en luchtruim. Hij doelde op twee, naar alle waarschijnlijkheid Amerikaanse, raketten die zijn neergekomen bij de zuidelijke oliestad Abadan en de plaats Sardasht. Iran lijkt ondanks deze negatieve uitspraken echter geen openlijke actieve rol te spelen in de huidige oorlog in Irak. Iran veroordeelt de aanval op Irak maar doet in feite niets om Amerika echt tegen te werken.

Een leider van een extremistische jeugdorganisatie in Indonesië, de GPI (Islamitische Jeugd Beweging), heeft Amerikaanse, Britse en Australische burgers bedreigd met 'aanhouding' als zij niet vóór vandaag Indonesië hebben verlaten. Westerlingen uit deze landen zullen volgens de dreigementen worden opgepakt en worden ondervraagd over hun standpunt over de oorlog tegen Irak. Een ander islamitische organisatie, FPI (Front voor de verdediging van de islam), zal een 'jihad-post' openen, waar vrijwilligers zich kunnen aanmelden om tegen de VS in Irak te strijden. De FPI-voorzitter waarschuwde Amerikaanse burgers openbare gelegenheden te mijden. De GPI en de FPI staan bekend als radicale moslim organisaties die eerder anti-Westerse bijeenkomsten hebben georganiseerd. Indonesische autoriteiten hebben hier nog niet op gereageerd. Men maakte wel bekend dat onderzoek wordt gedaan naar aanwijzingen voor een terroristische aanslag in de haven van Surabaya. Er zijn verder geen gewelddadigheden tegen Westerlingen in Indonesië bekend geworden.

1.2 Turken wel of niet in Noord-Irak?

Gedurende het weekend is herhaaldelijk bericht over de aanwezigheid van Turkse troepen in Noord-Irak, die daar een 'bufferzone' zouden willen inrichten. Gisteravond werd duidelijk dat er geen Turkse troepen daadwerkelijk de grens zijn overgetrokken en ook ooggetuigen en Iraaks-Koerdische leiders hebben verklaard geen Turkse troepen te hebben waargenomen. Bush heeft de Turken te verstaan te geven geen Turkse interventie in Noord-Irak te zullen dulden. De Turkse autoriteiten hebben evenwel verklaard zich het recht voor te behouden om toch de grens over te trekken.

1.3 Oplopende spanningen onder Iraakse Koerden

Als gevolg van Turkse bewegingen in de richting van Noord-Irak, lopen de spanningen onder zowel de Iraakse als de Turkse Koerden op. De Iraakse Koerden hebben eerder verklaard dat zij tegen een Turkse invasie in Noord-Irak zijn en dat zij er niet voor zullen terugdeinzen gewapend tegenstand te bieden. Ook de Turkse Koerden zijn verklaard tegenstander van een Turkse invasie in Noord-Irak. De Turks-Koerdische KADEK (de opvolger van de PKK) is bang dat het Turkse leger de Koerden in Noord-Irak zal willen ontwapenen en mogelijk KADEK van de kaart wil vegen.

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 24 maart 2003

1.4

2 Terrorisme

2.1 Impact aanwezigheid Nederlandse militair bij Amerikaanse persconferentie

De aanwezigheid en introductie van de Nederlandse luitenant-kolonel Jan Blom (KLu) bij de persconferentie in Qatar van de Amerikaanse generaal Franks heeft Nederland internationaal als deelnemer aan de Amerikaans-Britse aanvalskoalitie geprofileerd. Deze gebeurtenis kan consequenties hebben voor het dreigingsbeeld ten aanzien van Nederland of van Nederlanders elders op de wereld. Het ligt echter niet voor de hand dat Nederland door zijn optreden onmiddellijk in brede kring gezien wordt als een prominente bondgenoot van de Verenigde Staten en daarmee een meer voor de hand liggend doelwit voor aanslagen is geworden.

2.2 Mullah Krekar

De detentie van de radicale moslimleider mullah Krekar, gearresteerd op 20 maart 2003 in Noorwegen, is met vier weken verlengd. Voorlopig kan Krekar dus niet afreizen naar bijvoorbeeld Nederland. Krekar en zijn radicale moslimgroepering Ansar Al Islam ('volgelingen van de Islam') worden, zoals reeds eerder bekend, beschuldigd van vrijheidsberovingen in Noord-Irak. Na de

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 24 maart 2003

uitzending van een interview met Krekar op de Nederlandse televisie op 19 maart is hij tevens beschuldigd van het dreigen met terroristische acties. Op grond daarvan en vanwege de angst bij de Noorse autoriteiten dat Krekar zich anders aan strafvervolging zou onttrekken dan wel bewijsmateriaal zou vernietigen, heeft de arrestatie op 20 maart plaatsgevonden. Inmiddels wordt hij ook beschuldigd van het financieren van terrorisme.

De autobomaanslag op 22 maart, waarbij een Australische journalist in Noord-Irak om het leven kwam, zou zijn gepleegd door Ansar Al Islam. Het is niet zeker of Ansar Al Islam inderdaad verantwoordelijk is voor deze aanslag maar als dit inderdaad het geval is dan zou dit, gezien het feit dat de Verenigde Staten inderdaad bases van Ansar Al Islam hebben aangevallen, passen in een door Krekar geuit dreigement. Krekar dreigde namelijk in het interview dat op 19 maart in Nederland is uitgezonden dat zijn beweging aanslagen zou uitvoeren indien de Verenigde Staten Ansar Al Islam zouden aanvallen.

Amerikaanse speciale eenheden zijn samen met strijders van de Patriottische Unie van Koerdistan (PUK) begonnen met een offensief tegen de radicale moslimorganisatie Ansar al-Islam nabij de plaats Khormal in het grensgebied met Iran. Deze groepering wordt door de VS ervan beschuldigd banden te onderhouden met het terreurnetwerk van Al-Qa'ida. Strijders van een andere groepering, Komala Islami Kurdistan (de 'Koerdische Islamitische Groep'), zijn ook gebombardeerd. Een belangrijk doel van de Amerikaanse strijdkrachten is om de aan al-Qa'ida gelieerde netwerken in Noord-Irak te vernietigen of te verdrijven.

2.3

3 Nationale context

3.1

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 24 maart 2003

3.2 Demonstratie AEL

Aan de grote demonstratie van afgelopen zaterdag in Amsterdam hebben ongeveer dertig jonge aanhangers van de Arabisch-Europese Liga (AEL) deelgenomen.

De AEL heeft voor vanavond een nieuwe demonstratie aangekondigd. Deze moet om 19.00 uur plaatsvinden voor het Amerikaanse consulaat in Amsterdam.

3.3 Linkse activisten, antimilitaristen, vredesactivisten

Het verschijnen van luchtmachtofficier Jan Blom op de persconferentie van het Amerikaanse opperbevel in Qatar heeft in antimilitaristische hoek kwaad bloed gezet. Uit hun reacties blijkt dat hierdoor hun achterdocht bevestigd wordt dat de Nederlandse inbreng in het militaire conflict meer is dan alleen passieve steun.

Bekend is reeds dat zondag 30 maart 2003 een burgerinspectie staat gepland op vliegbasis Volkel. Deze werd open en bloot aangekondigd en zal naar alle waarschijnlijkheid veel deelnemers trekken, temeer daar het Duitse geestverwanten op 22 maart is gelukt om met circa driehonderd personen een Amerikaanse basis te bezetten.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Datum
25 maart 2003

Ons kenmerk
1977416/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Onderwerp
Irak dagrapport nr. 18

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van dinsdag 25 maart 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

Algemene Inlichtingen-
en Veiligheidsdienst

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 24 maart 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 18 (25 maart 2003)

1. Internationale context

1.1 Ontwikkelingen laatste 24 uur

Ondanks tegenslagen door verliezen bij gevechten en gevangen genomen soldaten, gaat de Amerikaanse en Britse opmars naar Bagdad onverminderd door. Het Amerikaans-Britse optimisme van de eerste dagen lijkt echter voorbij. Zowel de politieke als de militaire leiding van de Verenigde Staten leggen in verklaringen meer nadruk op de verwachting dat de strijd langer gaat duren en dat er meer slachtoffers aan de kant van de coalitie zullen vallen.

In Irak wordt gevochten in verschillende steden langs de Eufraat. Het gaat om de steden Nasiriyya, Najaf en Karbala. Laatstgenoemde stad bevindt zich op ongeveer honderd kilometer van Bagdad. De zuidelijke en overwegend sjiïtische stad Basra is nog altijd niet ingenomen door Amerikaanse en Britse troepen. Ongeveer duizend leden van milities die trouw zijn aan het regime zouden zich daar verzetten tegen verovering. Er zijn berichten dat Baath partijleden in deze stad zijn geëxecuteerd door het regime omdat zij bevelen niet zouden hebben opgevolgd. Inmiddels wordt gevreesd dat in Basra een humanitaire noodsituatie uitbreekt wegens gebrek aan water en voedsel. De VS en Groot-Brittannië proberen de humanitaire hulp aan de lokale bevolking zo snel mogelijk op gang te krijgen. De pogingen Basra in te nemen lijken eerder dit doel te dienen dan een militaire reden te hebben. Blair zei tijdens een persconferentie dinsdag dat het Westen de sjiïteten in Irak niet opnieuw zou teleurstellen en er geen herhaling zou zijn van 1991, toen het Iraakse regime een opstand bloedig neersloeg terwijl Westerse troepen toekeken.

De Iraakse autoriteiten zetten intussen hun militaire, politieke én media offensief tegen de door de VS geleide oorlog zo krachtig mogelijk voort. Militair proberen de Irakezen de indruk te wekken dat zij op alle fronten de Amerikaanse en Britse troepen aanvallen en teruggedrijven. De geallieerden zouden in een door Irak opgezette val lopen. Er circuleren berichten dat Irak van plan zou zijn chemische wapens in te zetten als de coalitie een denkbeeldige lijn te zuiden van Bagdad overschrijden. In de Amerikaanse media is hierover wederom gespeculeerd. Het Amerikaanse tv-station CBS News bericht dat volgens welingelichte Amerikaanse functionarissen de Iraakse Republikeinse Garde deze middelen in zullen zetten zodra een dergelijke 'grens' gepasseerd wordt. Deze inschatting zou de uitkomst zijn van een evaluatie van militaire planners van het Pentagon. De AIVD gaat ervan uit dat Irak nog beschikt over relatief kleine hoeveelheden (mogelijk tientallen tonnen) chemische wapens die ingezet zouden kunnen worden. Onder andere klimatologische omstandigheden spelen een rol bij de effectieve verspreiding van dergelijke gifgassen. De AIVD heeft geen aanwijzingen over Iraakse intenties om tot gebruik van chemische wapens over te gaan. De inzet van massavernietigingswapens door Irak zal overigens voor de VS een verdere grond vormen om ingrijpen in Irak te legitimeren.

Irak gaat ook onverminderd door met het mobiliseren van internationale steun voor zijn oorlogsinspanningen, maar het resultaat ervan is mager. Maandag kwam de Arabische Liga bijeen en nam een verklaring aan waarin de oorlog tegen Irak werd veroordeeld als 'een schending van het VN Handvest' en een 'bedreiging van de internationale vrede'. De Liga eiste dat de geallieerden zich onmiddellijk en onvoorwaardelijk terugtrekken uit Irak. Achter deze facade van eensgezind verzet

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 24 maart 2003

tegen de door Amerika geleide oorlog tegen Irak, gaat echter diepe verdeeldheid schuil. Nog afgezien van het feit dat Koeweit tegen de verklaring stemde en Jordanië niet eens op ministerieel niveau was vertegenwoordigd, stelt de verklaring in praktijk weinig voor. De Arabische Liga heeft geen middelen om uitvoering te geven aan de eisen. Landen als Qatar, Bahrein, Koeweit en Jordanië geven openlijke of heimelijke steun aan de oorlogsinspanningen van de coalitie en zijn niet van plan die steun te beëindigen. Arabische regeringen hebben een grote afkeer van het Iraakse regime van Saddam Hussein, maar de meeste kunnen wegens binnenlands politieke redenen die afkeer niet al te direct uitspreken of Amerika te openlijk steunen. De Iraakse vice-president Taha Yassin Ramadan lijkt dit zich te realiseren, omdat hij vlak na de Liga-vergadering de deelnemende Arabische ministers veroordeelde omdat hun verklaring naar zijn smaak lang niet ver genoeg ging. Hij riep de Arabische olielanden op geen olie meer te leveren aan de VS en Groot-Brittanië.

Voorlopig leidt de oorlog in Irak niet tot grote interne problemen in het Midden-Oosten. Er zijn wel felle anti-Amerikaanse protesten geweest in Jordanië en Jemen, maar er zijn geen massale volksoptstanden die de regeringen zelf bedreigen. Veel waarnemers menen dat dat anders kan lopen als de oorlog lang gaat duren en -via Arabische satelliet zenders als al Jazeera- voortdurende beelden verschijnen van bombardementen en Iraakse burgerslachtoffers.

De gevluchte Iraakse generaal Nizar al Khazraji, die een aantal dagen voor de aanval op Irak spoorloos verdween uit Denemarken, voert volgens bronnen binnen de Iraakse oppositie momenteel namens de VS geheime besprekingen met Iraakse politieke en militaire leiders. Deze besprekingen zijn erop gericht de Iraakse militairen ertoe over te halen de strijd tegen de Brits-Amerikaanse legermacht te staken. Dit zijn echter onbevestigde berichten van bronnen op het Internet. Het Pentagon heeft bevestigd dat er contact is gelegd met Iraakse politieke en militaire leiders maar heeft geen verdere uitspraken gedaan over de mogelijke rol van al Khazraji hierin. Volgens sommigen binnen de Iraaks oppositie is er in een Irak ná Saddam Hussein geen rol weggelegd voor voormalig chefstaf al Khazraji, in verband met zijn betrokkenheid bij het neerslaan van de Koerdische opstanden begin jaren '90. De ex-legerleider zou nog over goede contacten in de Iraakse legerleiding beschikken, die de VS nu mogelijk proberen te gebruiken om een snelle ineenstorting van het Iraakse regime te verwezenlijken.

1.3 Evacuatie MKO-kaderleden uit Irak, vervolg dagrapport 17 – 23 maart 2003

Inmiddels zijn de dertien, gisteren in Duitsland gearriveerde, MKO-kaderleden in hechtenis genomen door de Duitse autoriteiten. Enkelen van hen reisden met valse documenten. De dertien MKO-kaderleden hebben asiel aangevraagd; hun zaak wordt vandaag behandeld. In Wenen is op 21 maart aan drie hooggeplaatste MKO-leden, eveneens afkomstig uit Jordanië, de inreis geweigerd. Zij waren niet in het bezit van geldige reisdocumenten en zijn op grond daarvan teruggestuurd naar Amman.

1.4 De HUT wijst op het internet de oorlog in Irak af

De Hizb ut-Tahrir (HUT) is een internationale islamitische organisatie die heimelijk een wereldwijde islamitische staat nastreeft. In Nederland zoekt de HUT met name binnen de Turkse gemeenschap sympathisanten. De HUT-ideologie wordt aan buitenstaanders zichtbaar middels verspreide pamfletten en de verschillende websites van de organisatie. Een snelle scan van deze websites toont dat de HUT nog niet een actuele reactie op de ontwikkelingen in Irak geformuleerd heeft, alhoewel de organisatie in de aanloop tot de oorlog al in diverse artikelen een afwijzende houding tegenover de

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 24 maart 2003

aanval aangenomen heeft. Op de diverse sites wordt tot dusver niet opgeroepen tot (concrete) gewelddadige acties. Op de site www.expliciet.nl

wordt aangegeven dat de door Amerika geformuleerde rechtvaardiging voor de oorlog in Irak onjuist is en dat de werkelijke beweegredenen "olie, de defensie-industrie en de stationering van een marionettenregime" zijn. In dit betoog staan, verrassend genoeg, vrij weinig specifieke islamitische argumenten tegen de oorlog. HUT-sympathisanten in Koeweit en Bangladesh baseren zich op de website www.hizb-ut-tahrir.org die wel meer op godsdienstige principes is gebaseerd. Volgens hen vormt de oorlog in Irak een aanval op de islam in het algemeen en daarom is 'het westen' in hun ogen de vijand van de islam. Zij geven vervolgens aan dat moslims de plicht hebben hun aangevallen 'broeders' te hulp te komen. Daarnaast wordt vermeld dat hulp aan de 'ongelovigen' verboden is, en dat daarom de verschillende regimes in het Midden-Oosten die de VS welgevallig zijn weggevaagd dienen te worden. De HUT-website www.khilafah.com, tenslotte, geeft geen enkel actueel commentaar.

2. Terrorisme

Heden geen actuele zaken.

3. Nationale ontwikkelingen

3.1 Irakezen in Nederland

Irakezen in Nederland volgen de ontwikkelingen in hun vaderland nog steeds op de voet. Men kijkt vol verwachting uit naar het moment dat het regime van Saddam Hussein wordt verslagen. Er is geen sprake van onrust of hoogoplopende spanningen.

Linkse activisten, antimilitaristen vredesactivisten

Het Landelijk Platform tegen de 'Nieuwe Oorlog', de organisator van de grote demonstratie van 22 maart 2003, legt de schuld van het uit de hand lopen van de demonstratie bij de politie. Getuigen van politieprovocatie en arrestaties worden opgeroepen zich te melden.

De actieve groep 'Leiden Tegen Oorlog' zal op 27 maart 2003 om 19.00 uur wederom een vredeswake houden. Daarnaast roept ze op tot deelname aan de "burgerinspectie" op vliegbasis

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 24 maart 2003

Volkel, 30 maart aanstaande.

Vrijdag 28 maart 2003 staat Barbara Smedema, de vernielster van communicatieschotels op Volkel, in Den Bosch terecht. Sympathisanten worden opgeroepen om in groten getale aanwezig te zijn.

aangenomen mag worden dat van de gelegenheid gebruik zal worden gemaakt om op verschillende wijzen te ageren tegen het verloop van de oorlog in Irak en de eventuele – voor de vrijdag aanwezige antimilitaristen vaststaande – deelname van Nederlandse zijde. Bij eerdere gelegenheden is het voorgekomen dat een rechtszaak tegen een antimilitarist(e) leidde tot een spontane actie tegen een voor activisten relevant doel. Of ook nu weer iets dergelijks kan plaatsvinden, bijvoorbeeld op Volkel, is onduidelijk.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Datum
26 maart 2003

Ons kenmerk
1978441/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Irak Dagrapport nr. 19

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van woensdag 26 maart 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

**Algemene Inlichtingen-
en Veiligheidsdienst**

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 26 maart 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 19 (26 maart 2003)

1. Internationale context

1.1 Ontwikkelingen laatste 24 uur

De Amerikaanse-Britse oorlogsinzet heeft enige hinder ondervonden van een forse zandstorm, maar de gevechtshandelingen gaan onverminderd voort. Er is slag geleverd bij Najaf en Nasiriyah, waarbij honderden Irakezen zouden zijn gedood. Het aantal dodelijke slachtoffers aan Amerikaans-Britse zijde wordt momenteel op veertig geschat. Amerikaanse militairen beschuldigen de Irakezen van het overtreden van het oorlogsrecht door burgers als menselijk schild te gebruiken en vanuit civiele installaties als ziekenhuizen beschietingen uit te voeren. Britse bronnen meldden dinsdag dat in Basra een opstand aan de gang is en dat Iraakse eenheden op de burgerbevolking schieten. De correspondent ter plaatse van de Arabische zender Al Jazeera stelde later dat er geen grootschalige opstand was uitgebroken en een oppositiebron in Londen meldde dat verzetsgroepen enkele aanvallen hadden uitgevoerd op regime-aanhangers in Basra. Onduidelijkheid blijft bestaan over de omvang van de opstand. Bombardementen op Bagdad, Mosul en andere plaatsen gaan voort. In het noorden van Bagdad zou een bom op een markt terecht zijn gekomen, waarbij 15 mensen zijn omgekomen. Indien zou blijken dat deze afkomstig is van de geallieerde strijdkrachten, zal dit een forse tegenslag betekenen voor de strategie die de Iraakse burgerbevolking ontziet.

De Amerikaanse president Bush en de Britse premier Blair komen vandaag bijeen om over het verloop van de oorlog en de periode erna te praten. Vooral Blair probeert de top op een 'vredeberaad' te laten lijken. Naar verwachting zal hij er bij Bush op aandringen de Verenigde Naties sterk te betrekken bij het herstel van de stabiliteit en de wederopbouw van Irak. De VS willen de VN slechts een rol geven bij het verstrekken van humanitaire hulp, maar Blair zal waarschijnlijk aansturen op een mandaat van de Veiligheidsraad voor de gehele wederopbouw van Irak ná de val van het regime van Saddam Hussein. Veiligheidsraadsleden als Frankrijk, Rusland en Duitsland zijn tegen zo'n mandaat, omdat die in hun ogen het ingrijpen in Irak achteraf rechtvaardigt. De VN-Veilighedsraad zal vandaag ook bijeenkomen om te praten over voortzetting van het 'olie-voor-voedsel' programma, dat in 1996 werd ingesteld om Irak in staat te stellen olie te verkopen in ruil voor hulpgoederen. Tot woede van het Iraakse regime wilde de VN-secretaris-generaal Kofi Annan aanvankelijk geen bijeenkomst beleggen, omdat er geen functionerende Iraakse regering zou zijn om afspraken mee te maken.

De Turkse legerleider Özkök heeft gezegd dat Turkije niet in Noord-Irak zal ingrijpen tenzij dit nodig is om de grens te verdedigen of om grote stromen vluchtelingen op te vangen in een 'bufferzone' in het grensgebied. Turkije heeft een grote troepenmacht verzameld aan de grens met Noord-Irak en is ervoor beducht dat de Iraakse Koerden in Noord-Irak een zelfstandige staat uitroepen. Deze zal als een magneet fungeren voor Turkse Koerden, zo vreest Ankara. De VS heeft grote druk uitgeoefend op Turkije zich niet te mengen in Noord-Irak.

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 26 maart 2003

Leiders van de Iraakse sjiïtische oppositiegroepering SCIRI hebben onlangs diverse belangrijke uitspraken gedaan over de oorlog in Irak. SCIRI wordt al jaren gesteund en bewapend door Iran. De leider Mohammed Baqr al Hakim waarschuwde in Teheran dat: "buitenlandse troepen zo snel mogelijk Irak moeten verlaten, anders zal het Iraakse volk zich op den duur daar met alle middelen tegen verzetten". Zijn zoon Mohsen verklaarde verder dat de SCIRI niet zal meestrijden aan de zijde van de Amerikaanse en Britse troepen tegen het regime van Saddam Hussein omdat de opvattingen te veel verschillen. Naar verluidt zijn er enkele duizenden strijders van de SCIRI in Koerdisch Noord-Irak binnenge trokken en deze zouden klaar staan om aanvallen uit te voeren op het Iraakse regime.

Overall in de Arabische wereld vonden dinsdag massademonstraties plaats tegen de Amerikaans-Britse militaire interventie in Irak. In de Syrische hoofdstad Damascus gingen meer dan een miljoen mensen de straat op. Zij gaven blijk van hun steun voor het Iraakse broedervolk en eisten de onmiddellijke sluiting van de Amerikaanse en Britse diplomatieke vertegenwoordigingen. Het Syrische regime volgt een Arabisch-nationalistische ideologie en stelt zich in het algemeen vijandig op ten aanzien van de buitenlandse politiek van de Verenigde Staten. De laatste twee jaar leek sprake van enige toenadering tot Washington, vooral als gevolg van de Syrische medewerking met de strijd tegen het islamistisch terrorisme. De interventie in Irak heeft de verhouding met Washington echter weer doen verslechteren. De welwillende houding van het Syrische regime ten aanzien van de demonstraties is waarschijnlijk ingegeven door de wens om de gemoederen tot rust te doen komen, zodat de massaal geuite emoties niet leiden tot destabilisering van het regime zelf en tevens tracht het Syrische regime op deze wijze de populariteit onder de eigen bevolking te vergroten. Ook in Libanon, Jordanië, Bahrein, Libië, Soedan en Tunesië vonden demonstraties plaats tegen de oorlog. In Teheran werd een grote betoging georganiseerd door de Iraanse Revolutionaire Garde, een milizie die wordt beheerst door uiterst conservatieve geestelijken.

1.2 Aantal Iraakse vluchtelingen beperkt

Nu de oorlog in Irak in volle hevigheid is losgebarsten blijft het opmerkelijk dat slechts enkele tientallen Iraakse vluchtelingen zich hebben gemeld aan de grens met de buurlanden. Waarschijnlijk zijn de redenen hiervoor het feit dat enerzijds de coalitie grote gebieden in Irak links laat liggen en anderzijds omdat de bevolking de aangevallen steden niet uit kan of mag. Tot nu toe hebben alleen Syrië en Jordanië groepen zogenaamde derde-land vluchtelingen uit Irak opgevangen, dit zijn vluchtelingen van niet Iraakse origine, die voor het grootste deel direct zijn doorgereisd naar hun land van herkomst. De VN-vluchtelingenorganisatie UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees) gaat nog steeds uit van een mogelijke vluchtelingenstroom van in totaal 600.000 Irakezen. Zij verwacht dat de Iraakse bevolking nog voor ongeveer vier à vijf weken water en voedsel heeft.

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 26 maart 2003

Inmiddels worden in de buurlanden van Irak vluchtelingenkampen ingericht die veelal worden beheerd door humanitaire organisaties als de UNHCR, het Rode Kruis en de Rode Halve Maan. In Syrië is al één kamp ingericht waar de eerste 14 Iraakse vluchtelingen uit Mosul zijn opgevangen en treft men voorbereidingen voor de bouw van nog twee tentenkampen. In Jordanië zijn inmiddels twee kampen ingericht waarvan er één is bestemd voor vluchtelingen uit derde landen. In Iran zullen ongeveer 10 kampen worden ingericht. Iran heeft toegezegd 200.000 vluchtelingen te willen opvangen. Turkije wilde in eerste instantie twaalf kampen openen in Irak en zes in Turkije maar door de beroering over het al dan niet binnenvallen van Turkse troepen in Noord Irak is dit onzeker geworden. In ieder geval is er één kamp ingericht bij Silopi op de Turks-Iraakse grens. Ook aan Saoedi-Arabië en Koeweit is door het UNHCR gevraagd om de grenzen open te houden voor vluchtelingen.

1.3 Russische militaire apparatuur in bezit van Iraaks leger?

Het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken heeft op 24 maart een officieel protest ingediend bij de Russische ambassadeur in Moskou over Russische levering van militair materieel, waaronder antitankwapens, nachtkijkers, en een 'jamming'-systeem dat satelliet signalen voor geleide wapens verstoort. Hetzelfde thema kwam aan de orde in een telefoongesprek tussen de presidenten Bush en Putin, waarbij Putin toezegde de zaak uit te laten zoeken en maatregelen te zullen nemen tegen Russische bedrijven die de VN-sancties tegen Irak zouden hebben ontdoken. In Amerikaanse verklaringen wordt het Russische bedrijf Aviakonversiya genoemd als leverancier van het 'jamming'-systeem. Een woordvoerder van de firma ontkende het systeem aan Irak geleverd te hebben. Ook andere Russische firma's die in de pers worden genoemd als leverancier van apparatuur voor het storen van satellietnavigatiesystemen ontkennen iedere betrokkenheid.

Volgens de Russische pers heeft een Russische wetenschapper technische schema's voor apparatuur voor het jammen van satelliet-navigatiesignalen voor geleide raketten eind jaren '90 verstrekt aan onder andere Joegoslavië en Irak. Joegoslavië zou tijdens de Kosovo-oorlog gebruik gemaakt van dit soort apparatuur en daarmee de effectiviteit van de geleide wapens van de NAVO aanzienlijk hebben verminderd. De Russische wetenschapper zegt niet uit te sluiten dat de Irakezen hun 'jamming'-apparatuur hebben ontwikkeld op basis van zijn schema's.

Het feit dat Russische bedrijven apparatuur voor het 'jammen' van satelliet signalen produceren en Rusland tot voor kort nauwe (economische) banden had met Irak maakt het waarschijnlijk dat de door de Irakezen gebruikte 'jamming'-apparatuur in Rusland is ontwikkeld en mogelijk ook geproduceerd. Overigens heeft een Amerikaanse legerwoordvoerder gemeld dat de coalitie de afgelopen dagen zes 'jamming'-installaties met satellietgeleide wapens heeft vernietigd. De effectiviteit van de apparatuur lijkt dus niet erg hoog.

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 26 maart 2003

1.4 Buurlanden Irak vragen bescherming voor chemische aanval

Uit zorg dat Irak mogelijk zal terugvallen op het gebruik van nog aanwezige voorraden chemische wapens, heeft een aantal landen in de regio de OPCW (Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons) verzocht assistentie en bescherming te verlenen in het geval van een Iraakse chemische aanval. Het gaat hierbij om Qatar, Iran en Argentinië (ten behoeve van de in de Golfregio aanwezige Argentijnse ambassades). De OPCW is het officiële aan de Verenigde Naties gelieerde orgaan dat belast is met de controle op de naleving van het Chemisch Wapenverdrag (Chemical Weapons Convention, CWC), de vernietiging van door lidstaten opgegeven voorraden chemische wapens en het verlenen van assistentie en bescherming in het geval van een daadwerkelijke aanval met gifgassen. Volgens Artikel X van het CWC (lid 8(c)) heeft elk lidstaat het recht om assistentie en bescherming aan te vragen tegen het gebruik of dreiging van gebruik van chemische wapens, wanneer het zich bedreigd voelt door verboden acties of activiteiten van enig land. In dit verband heeft ook Koeweit recent een verzoek tot het leveren van 'expert advice' ingediend bij de OPCW om zich beter voor te bereiden op een mogelijke chemische aanval.

2. Terrorisme

2.1 Aangehouden islamistische terroristen in Aken vrijgelaten.

Vanmorgen meldde de pers dat op dinsdag 25 maart in twee woningen in Aken (Duitsland) door de politie invallen zijn verricht waarbij een niet nader genoemd aantal vermeende islamistische terroristen is opgepakt die voorbereidingsactiviteiten zouden ontplooiën ten behoeve van bomaanslagen in Duitsland.

2.2 Nuancering persberichten nieuwe DNA-technieken

Naar aanleiding van de vondst van twee ampullen met sporen van de giftige stof ricine op 17 maart in een bagagekluis op een spoorwegstation in Parijs berichten diverse lokale en regionale nieuwsbladen (Twentsche Courant, Utrechts Nieuwsblad, Leidsch Dagblad, 24/03/03) over een nieuw systeem waardoor automatisch DNA-materiaal in bagagekluizen achterblijft. Dit systeem zou volgens de persberichten een geheim wapen zijn in de terrorismebestrijding.

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 26 maart 2003

3. Nationale ontwikkelingen

3.1 Linkse activisten, antimilitaristen, vredesactivisten

De, met name op gebied van antiglobalisering actieve, Internationale Socialisten hebben gisteren een 'Verklaring van Amsterdam' opgesteld, waarin men oproept om alles te ondernemen om de oorlog te doen stoppen. Hun innige samenwerking met zowel de Arabisch Europese Liga (AEL) als het Nederlands Palestina Komitee wordt weerspiegeld in de volgende zinsnede: "Solidariteit met de Palestijnse bevrijdingsstrijd is onlosmakelijk verboden met de strijd tegen de oorlog. Wij roepen de anti-oorlogsbeweging op te reageren tegen elke onderdrukking daad tegen het Palestijnse volk".

Het landelijk Platform tegen de "Nieuwe Oorlog" is verontwaardigd en verbijsterd over de 'draai' van Wouter Bos en de PvdA. Politieke steun aan de oorlog heeft immers geen draagvlak onder de Nederlandse bevolking, aldus het Platform. Men wijst tevens op het hierdoor nog meer op de spits drijven van etnische spanningen. Daarnaast zullen door dit legitiem verklaren van de oorlog in Irak meer aanvalsoorlogen volgen, zo concludeert woordvoerder Saskia Kouwenberg.

In verband met het op 27 maart 2003 van start gaande proces tegen Volkert van der G. ligt het voor de hand dat een deel van de linkse activisten zich de komende tijd gedeisd houden. Door een deel van de Nederlandse bevolking worden zij immers op één lijn gesteld met deze dierenrechtenactivist / verdachte van moord.

Een artikel in de Volkskrant van 26 maart kan eventueel zorgen voor acties uit totnogtoe onverwachte hoek: dierenrechtenactivisten. Het artikel verhaalt over de inzet van twee afgerichte dolfinnen, die in de haven van Umm Qasr moeten speuren naar mijnen. Dit feit is voldoende voor actiebereidheid. Mocht straks iets gebeuren met een dolfin, dan zijn acties te verwachten, bijvoorbeeld bij de Amerikaanse ambassade.

Datum
27 maart 2003

Ons kenmerk
1979343/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Dagrapport Irak nr. 20

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van donderdag 27 maart 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 27 maart 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 20 (27 maart 2003)

1. Internationale context

1.1. Ontwikkelingen van de laatste 24 uur

De hevigheid van de Iraakse weerstand tegen de Amerikaans-Britse militaire interventie leidt tot veel mediaspeculatie over de duur van de oorlog. De publieke opinie in de oorlogvoerende landen begint langzamerhand te beseffen dat de strijd niet in enkele dagen zal zijn beslecht. De opmars van de coalitie in het zuiden wordt onverminderd voortgezet, maar er is nog nauwelijks slag geleverd met Saddam Hussein's elite-eenheden, die rond Bagdad zijn gelegerd. Juist die elite-eenheden zullen naar verwachting de belangrijkste barrière vormen voor de inname van de Iraakse hoofdstad en de val van het regime.

Mediaberichten die er op duiden dat Amerikaanse troepen gisteren al in gevecht waren geraakt met de Republikeinse Garde, zijn door het ministerie van Defensie in Washington tegengesproken. De verschillende gevechtseenheden van de coalitie lijken op ongeveer honderd kilometer voor Bagdad halt te houden en zich te hergroeperen, voordat wordt getracht het gebied te veroveren dat door de elitetroepen wordt verdedigd. In Zuid-Irak verzetten geïsoleerde eenheden van het Reguliere Leger en van de Fidayin, een paramilitaire milizie van jonge mannen die trouw zijn aan Saddam, zich nog altijd hevig tegen de opmars van de coalitie. Intussen zijn wel ongeveer duizend man Amerikaanse luchtdalingstroepen overgebracht naar het gebied dat wordt beheerst door de KDP, een van de twee Koerdische partijen in het noorden van Irak. Vermoedelijk is deze ontwikkeling een voorbode van de opening van een noordelijk front. De coalitie wilde al bij het begin van de oorlog ook vanuit Turkije de aanval inzetten, maar dit werd onmogelijk als gevolg van de voor de coalitie onaanvaardbare voorwaarden die de Turkse regering verbond aan toestemming daarvoor.

Vooralsnog is onduidelijk in hoeverre de Iraakse bevolking de val van Saddam Hussein en de komst van Amerikaanse en Britse militairen verwelkomt. Enkele Irakezen getuigden voor de televisiecamera's van hun blijdschap als gevolg van de verwachte val van het regime, maar anderen lieten juist hun onvrede blijken over de buitenlandse aanval op hun land. Het is mogelijk dat de totalitaire controle van de Ba'ath-partij zo volledig is dat zelfs Irakezen in de gebieden die door de coalitie zijn ingenomen, niet voor hun mening durven uitkomen. Ook is het mogelijk dat Irakezen – onder andere op basis van ervaringen tijdens de eerste Golfoorlog – bang zijn voor het lot van familieleden in de gebieden die nog onder controle staan van het regime, wanneer daar bekend wordt dat zij de komst van buitenlandse troepen toejuichen.

President Bush en premier Blair spreken vandaag in Camp David, over de toekomst van Irak na de val van Saddam Hussein. Het bestuur van Irak na de val van het regime is het voornaamste gespreksonderwerp. De Amerikanen zouden het civiele bestuur over Irak willen toevertrouwen aan de gepensioneerde Amerikaanse generaal Garner, die op zijn beurt verantwoording zal moeten afleggen aan een militair gouverneur. Die laatste positie zou worden toebedeeld aan generaal Franks, de militaire opperbevelhebber van de coalitie. Blair is geen voorstander van deze oplossing omdat hij van mening is dat dit de houding van de landen in de regio ten aanzien van de Britten en de Amerikanen

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 27 maart 2003

geen goed zal doen. Bovendien zou een exclusief Amerikaans-Brits bestuur kunnen leiden tot een nieuwe confrontatie tussen Europa en de VS. Blair pleit derhalve voor de instelling van een VN-bestuur over Irak, wanneer de oorlog ten einde zal zijn gebracht. Frankrijk en Rusland hebben al laten weten dat zij iedere Veiligheidsraadresolutie die het bestuur over Irak uitsluitend in handen legt van de VS en het Verenigd Koninkrijk zullen afwijzen.

Ahmad Chalabi, de leider van het Iraaks Nationaal Congres (INC), heeft gezegd dat de Iraakse oppositie na de oorlog geen belangrijke rol voor de Verenigde Naties ziet weggelegd. Volgens hem zijn de "VN te zwak en kunnen zij de ontmanteling van het Ba'ath-regime niet aan. Het Iraakse volk heeft weinig vertrouwen in de VN". Volgens Chalabi moeten de geallieerden in Irak blijven tot een interim-regering is gekozen door middel van een volksraadpleging. Daarna moeten snel verkiezingen volgen om onafhankelijkheid en democratie te waarborgen. Chalabi, een rijke bankier met een deels sjijetische achtergrond, is een omstreden figuur binnen de Iraakse oppositiebeweging in ballingschap. Het INC zou niet representatief zijn voor alle Irakezen. Het INC wordt door velen gezien als de 'hotel lobby'-variant van de Iraakse oppositie, omdat zijn aanhang vooral uit ballingen bestaat die geen wortels in Irak zelf hebben. Het INC wordt vooral gesteund door het Amerikaanse Pentagon dat op dit moment een zwaar stempel drukt op de discussie over de wederopbouw van Irak.

Zoals voorzien keert de publieke opinie van vrijwel alle islamitische landen zich fel tegen de militaire interventie. De mufti van de Universiteit van Al-Azhar in Kaïro, het meest gezaghebbende theologische instituut in de islamitische wereld, riep vorige week op tot verzet tegen de oorlog in Irak. Een ander vooraanstaand geestelijk leider, groot-mufti sjeik Ahmad Kaftaro van Damascus, heeft moslims gisteren opgeroepen alle middelen, waaronder zelfmoordaanslagen, te gebruiken om "de agressie te doen mislukken".

In Indonesië lopen de spanningen als gevolg van de oorlog tegen Irak verder op. De voorzitter van de radicale islamitische organisatie FPI heeft gezegd dat 23.000 Indonesiërs uit Java en Sumatra zich hebben opgegeven als vrijwilliger voor deelname aan een jihad in Irak. Volgens de FPI-voorzitter bevinden zich onder hen personen die al gevechtservaring hebben opgedaan in Bosnië, Afghanistan, Ambon en Poso (Sulawesi), maar ook oud-militairen en oud-politiefunctionarissen. Tot op heden zijn massademonstraties in Indonesië na het uitbreken van de oorlog in Irak uitgebleven. Zondag 30 maart is er wel een grote demonstratie in Jakarta gepland. Hieraan zullen naar verwachting circa een miljoen moslims deelnemen, aldus de voorzitter van de modernistische islamitische politieke partij PK-S.

2. Terrorisme

Volgens berichten in de pers zou Nederland een gemakkelijk doelwit voor internationale terroristen zijn. Hierbij wordt verwezen naar een rapport dat door RAND Europe is opgesteld. Dit rapport is echter reeds een jaar oud. Het rapport omvat een quickscan van zeven Europese landen, waaronder Nederland. Het rapport is een feitelijke beschrijving van hoe de bestrijding van terrorisme in Nederland en zes andere landen is geregeld en geeft weer, wie, op welk niveau, waarvoor verantwoordelijk is. De conclusie van het rapport is niet dat Nederland slecht is voorbereid op terroristische aanslagen. Wel wordt een aantal redenen gegeven waarom Nederland gevoelig kan zijn voor internationaal terrorisme, zoals de Nederlandse positie in internationale verkeersstromen (Schiphol, Rotterdamse

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 27 maart 2003

haven, wegen) en de aanwezigheid van internationale organisaties als de OPCW, het Joegoslavië-tribunaal en het Internationaal Strafhof.

De conclusie van het rapport is dat de Nederlandse overheid een praktische benadering heeft gekozen van de aanpak van internationaal terrorisme sinds 11 september 2001 en dat op basis van deze aanpak de overheid goede reden heeft te veronderstellen dat internationaal terrorisme op Nederlandse bodem adequaat kan worden aangepakt. Als schaduwzijde van de vlot verlopende implementatie van contra-terrorisme maatregelen noemt het rapport dat deze implementatie misschien wel zó vlot verloopt, dat het besef van een mogelijke terroristische dreiging met name bij het grote publiek snel vermindert. Ook grote bedrijven – afgezien van de voedselsector – hebben volgens het rapport nog geen adequate maatregelen genomen tegen mogelijk terroristische aanslagen. De Rotterdamse haven wordt hier met name genoemd. Maar nogmaals: dit is oud nieuws.

3. Nationale ontwikkelingen

Actie bij ABN AMRO

Op de website www.Indymedia.nl werd gisteren het bericht geplaatst dat de BBC bekend heeft gemaakt dat "de coalitie US en UK army" clusterbommen heeft gedropt in Zuid Irak. Omdat de ABN AMRO een contract heeft met het bedrijf dat clusterbommen onderhoudt voor de Britse luchtmacht (RAF), wordt opgeroepen tot acties bij ABN AMRO vestigingen.

Vorig jaar bleek uit onderzoek van de Campagne tegen Wapenhandel dat ABN AMRO een groot belang heeft in het Britse bedrijf INSYS GROUP Ltd. INSYS heeft een contract met de RAF om de voorraad clusterbommen te onderhouden en te beheren tot ten minste 2006. Het afgelopen jaar heeft onder andere de SP druk uit geoefend op de ABN AMRO om de banden met de wapenhandel in het algemeen en met INSYS in het bijzonder te verbreken. Dit heeft onder meer geleid tot flyer-acties bij het hoofdkantoor en filialen van de bank.

Nu de Britse clusterbommen weer in het nieuws zijn, wordt de actie tegen de ABN AMRO ook weer actueel. Indymedia roept op tot stoepkrijtacties bij filialen van de bank. Ook zal de flyer-actie worden hervat.

Links activisten

De tegenstanders van de oorlog in Irak zijn op dit moment zowel re-actief als pro-actief bezig. Het landelijk Platform tegen de "Nieuwe Oorlog" is bezig getuigenissen te verzamelen van het, in de optiek van de organisatoren, exorbitante politiegeweld na de grote demonstratie van 22 maart in Amsterdam. De inzet van paarden op het Museumplein leverde enige botbreuken bij activisten op.

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 27 maart 2003

Daarnaast is men in pacifistische kringen druk in de weer om de open "burgerinspectie" op Volkel, 30 maart aanstaande, tot een groot succes te maken. Ene roept via Indymedia bijvoorbeeld op om ook een Engelstalige groep samen te stellen, hetgeen wijst op buitenlandse deelname.

Op een andere website, www.wereldcrisis.nl, kan men een deelnemersformulier invullen. Daarop kunnen de actievoerders aangeven of men binnen of buiten de hekken wil ageren. Tevens is er nuttige arrestanteninformatie te vinden.

Datum
28 maart 2003

Ons kenmerk
1980071/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Dagrapport Irak nr. 21

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van vrijdag 28 maart 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 28 maart 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 21 (28 maart 2003)

1. Internationale context

1.1. Ontwikkelingen in de laatste 24 uur

De Amerikaanse militaire leiding heeft toegegeven dat fors Iraaks verzet de opmars van de Amerikaans-Britse strijdmacht heeft vertraagd. Kennelijk wordt nu rekening gehouden met een oorlog die enkele maanden kan duren in plaats van enkele weken. Gebruik van guerilla-tactieken door Iraakse strijdkrachten en de kwetsbaarheid van lange aanvoerlijnen verkleinen volgens een commandant de kansen op een snelle afloop. Washington heeft besloten 120.000 man extra naar Irak te sturen. Ook worden versterkingen gestuurd naar het noordelijke front dat de Amerikanen enkele dagen geleden hebben geopend. De coalitietroepen zijn nog nauwelijks in actie gekomen in het noorden van Irak, maar Koerdische eenheden boeken daar sinds enige dagen wel terreinwinst.

De weinig toeschietelijke houding van veel Iraakse sjiiten komt mede voort uit hun ervaringen na het einde van de eerste Golfoorlog in 1991. Na een oproep van de toenmalige president Bush sr. kwamen zij in opstand tegen het bewind van Saddam Hussein. Die opstand werd echter bloedig neergeslagen. Veel inwoners van Zuid-Irak zijn nog niet vergeten dat zij destijds geen enkele vorm van hulp hebben ontvangen van de Verenigde Staten.

In de Verenigde Staten zijn inmiddels ook meer kritische geluiden te horen over de aanpak van de oorlog tegen Irak. Bronnen in het Pentagon zeggen dat Amerika grotere aantallen troepen had moeten inzetten om het Iraakse regime snel ten val te brengen. Deze kritiek is vooral gericht tegen minister van Defensie Rumsfeld, die er van uit is gegaan dat een relatief licht bewapende troepenmacht voldoende zou zijn om Saddam Hussein te verdrijven. Ook is er kritiek van de zijde van de Democratische parlementsleden in het Congres, die het Witte Huis ervan beschuldigen verzet in de VS tegen de invasie van Irak te onderdrukken.

Zowel premier Tony Blair als president George Bush benadrukten na hun ontmoeting op Camp David gisteren hun eensgezinde vertrouwen in een zege op Saddam Hussein. Tony Blair sprak zijn afschuw uit over de "executie" van twee Britse soldaten. Hun lichamen werden getoond op de Iraakse televisie en de Arabische nieuwszender Al-Jazeera. Over de rol van de Verenigde Naties in een toekomstig bestuur van Irak verschillen beiden van mening. Tony Blair pleit voor een Veiligheidsraadresolutie waarin de contouren voor een VN-bestuur worden geschetst. Hij staat een veel omvattender VN-mandaat voor na beëindiging van de oorlog dan de Verenigde Staten. Vooralsnog lijkt de regering in Washington de voorkeur te geven aan een bestuur dat na een kortstondige militaire bezetting zal worden uitgeoefend door Amerikanen en Britten. De VN zouden in hun visie alleen een coördinerende rol moeten krijgen.

De opstelling van het Iraakse regime is onverminderd strijdlustig en vertoont geen zichtbare tekenen van ineenstorting. De minister van Defensie Sultan Hashem Ahmed voorspelde dat coalitiestrijdkrachten binnen vijf tot tien dagen Bagdad zouden hebben omsingeld maar dat de coalitie straat voor straat zou moeten vechten om de stad in te nemen.

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 28 maart 2003

1.2. Aantreffen van chemische beschermingspakken leidt tot ophef

De vondst van 3000 chemische beschermingspakken in het ziekenhuis van An Nasiriyah en op andere locaties in het zuiden van Irak heeft de afgelopen dagen geleid tot hernieuwde vrees voor mogelijk Iraaks gebruik van chemische wapens. Naast de pakken en bijbehorende documentatie werd ook een injector met antistof tegen zenuwgas (mogelijk atropine) aangetroffen. Ook werden op verschillende locaties door Iraakse troepen achtergelaten gasmaskers gevonden. Iraakse krijgsgevangenen zouden hebben bevestigd dat divisies in het zuiden zijn uitgerust met beschermende pakken. Hoewel VN-inspecteur Hans Blix aangaf dat dit geen bewijs voor Iraaks bezit van chemische wapens is, redeneren Amerikaanse en Britse officials dat de enige reden voor Iraakse troepen om beschermingsuitrustingen te hebben Iraakse intenties tot daadwerkelijk gebruik van chemische strijdmiddelen is. De AIVD gaat ervan uit dat Irak nog beschikt over kleine hoeveelheden chemische wapens die ingezet zouden kunnen worden.

2. Terrorisme**2.1 Mullah Krekar**

de rechtszaak tegen Najmuddin Faraj Ahmad, alias Mullah Krekar, in Noorwegen is uitgesteld tot de week van 7 april 2003. Deze rechtszaak zou mogelijk kunnen leiden tot de uitzetting van mullah Krekar uit Noorwegen. Mullah Krekar is een leider van de Noord-Iraakse islamistisch terroristische organisatie Ansar al Islam. Bij monde van zijn advocaten heeft Mullah Krekar te kennen gegeven politiek asiel in Nederland te willen aanvragen. Zoals reeds gemeld in dagrapport nummer 15 van 20 maart 2003 is Krekar om redenen van nationale veiligheid tot ongewenst vreemdeling verklaard.

2.2 Franse "code orange"

Hedenmorgen verscheen in de internationale pers het bericht dat de Franse overheid ten aanzien van terroristische aanslagen is overgeschakeld op alarmfase "oranje". De Franse overheid heeft een nieuw alarmfase-stelsel ingevoerd. Code oranje is de één na laagste van vier dreigingsniveau's (van hoog naar laag zijn de codes scharlakenrood, rood, oranje, geel).

3. Nationale ontwikkelingen**3.1. Wapentransporten en antimilitarisme**

De afgelopen dagen is bekend geworden dat de VS op korte termijn aanzienlijke troepenversterkingen naar de Golfregio zal sturen. Dit zal ongetwijfeld leiden tot veel extra transporten vanuit Duitsland die gedeeltelijk ook over Nederlands grondgebied zullen plaatsvinden. Zeker is dat deze kunnen rekenen op belangstelling van antimilitaristen.

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 28 maart 2003

Geruchten over militaire steun

Het VPRO-radioprogramma Argos, één van de bronnen waaruit linkse activisten putten, meldde vandaag dat er door Nederland niet alleen politieke steun maar ook militaire steun zou zijn en worden verleend aan de oorlog. Door dergelijke berichten kunnen (radicale) antimilitaristen zich gesterkt voelen om nog harder verzet te plegen.

Burgerinspectie Volkel

De aangekondigde "burgerinspectie" op Volkel blijft permanent onder de aandacht gebracht worden.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Datum
31 maart 2003

Ons kenmerk
1980909/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Irak Dagrapport no. 22

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van maandag 31 maart 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

**Algemene Inlichtingen-
en Veiligheidsdienst**

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 31 maart 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 22 (31 maart 2003)

1. Internationale context

1.1. Ontwikkelingen in de laatste 72 uur

De opmars van het Amerikaanse leger lijkt het afgelopen weekeinde vertraagd te zijn door feller verzet van Iraakse zijde dan werd verwacht en problemen met het beveiligen van de lange aanvoerlijnen. Inmiddels zwelt de kritiek aan op de Amerikaanse minister van Defensie Rumsfeld, die in de aanloop naar de oorlog tegen Irak de wensen van de militaire planners om grote aantallen troepen en zwaar materieel, verschillende keren zou hebben afgewezen. Minister van Defensie Rumsfeld ontkent dat dergelijke discussies zijn gevoerd en zegt dat hij de militairen in alles hun zin heeft gegeven. Hij en de Amerikaanse opperbevelhebber Franks houden vol dat alles geheel volgens plan verloopt en dat er geen sprake is van een rustpauze in de 'push' naar Bagdad.

In Nasseriya en Najaf heeft het Amerikaanse leger verschillende gevechtsacties uitgevoerd. Het Britse leger heeft ten zuiden van Basra aanvallen gepleegd op stellingen van Iraakse strijdkrachten. Hierbij zijn diverse Iraakse manschappen en officieren gedood of krijgsgevangen gemaakt. De tactiek van de Britten bij Basra lijkt er nu op gericht te zijn het vertrouwen van de lokale bevolking te winnen door gerichte aanvallen uit te voeren op militieleden van de Baath-partij en andere strijdkrachten van het regime. Daarmee proberen de Britse troepen de greep van de Iraakse autoriteiten op de bevolking te verminderen.

Een zelfmoordaanslag met een autobom bij een checkpoint bij Najaf kostte vier Amerikaanse soldaten het leven. De toepassing van deze tactiek onderstreept dat de Iraakse machthebbers met vrijwel alle middelen die hen ten dienste staan de coalitietroepen zullen bevechten. De Iraakse vice-president Ramadan heeft ook meer van dit type aanslagen aangekondigd. Eerder dit jaar heeft Ramadan in de Westerse pers al waarschuwingen afgegeven dat Irak zich met allerlei middelen zou verzetten tegen een buitenlandse invasie.

Minister Rumsfeld en minister van Buitenlandse Zaken Powell hebben Syrië beschuldigd Irak met leveringen van militair materieel te steunen. Rumsfeld noemde de levering van wapens aan Irak een 'vijandelijke daad' en zei dat Syrië verantwoordelijk gesteld zou worden voor dergelijk gedrag. Volgens persberichten zou het gaan om de smokkel van wapens via Syrische havens. Syrië heeft de beschuldigingen verontwaardigd van de hand gewezen. De Syrische president Assad heeft publiekelijk gezegd dat hij gelooft dat Syrië het volgende land is dat de VS in de regio willen aanpakken. Verder gaf Rumsfeld ook een waarschuwing aan door Iran gesteunde en bewapende sjiietische strijders, die in Noord-Irak aanwezig zijn. Hij zei dat alle gewapende strijders op Iraaks grondgebied als een potentiële bedreiging voor coalitiestrijdkrachten worden gezien en ook aangevallen kunnen worden. Beide uitspraken van Rumsfeld kunnen worden beschouwd als harde waarschuwingen aan buurlanden van Irak, Syrië en Iran, zich op geen enkele manier te mengen in de strijd.

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 31 maart 2003

1.2 Zoektocht naar chemisch- en biologische wapens kamp Ansar al-Islam

Strijdkrachten van de Iraaks-Koerdische Patriottische Unie van Koerdistan (PUK) hebben met ondersteuning van Amerikaanse speciale eenheden kampen en stellingen van de radicale islamitische organisatie Ansar al Islam aan de grens met Iran ingenomen. Ansar al Islam wordt al langer door de VS ervan beschuldigd onderdak te bieden aan al Qa'ida-strijders die uit Afghanistan waren uitgeweken. De VS probeert zoveel mogelijk aan Al Qa'ida gelieerde groepen in het gebied te bestrijden om daarmee te voorkomen dat Al Qa'ida strijders veilig onderdak kunnen vinden. De VS is momenteel, volgens de chef van staven generaal Myers, op zoek naar chemische en biologische wapens in Noord-Oost Irak. Myers noemde het waarschijnlijk dat de in Londen in januari 2003 aangetroffen ricinesporen afkomstig zijn uit een kamp in dit gebied. Reeds in de speech van minister van Buitenlandse Zaken Powell voor de VN Veiligheidsraad van 5 februari j.l. werd dit kamp aangeduid als een productiefaciliteit van ricine en andere vergiften. Myers bracht een nuancering aan door te stellen dat in ieder geval enkele experts en gebruikte formules voor de vervaardiging van de vergiften afkomstig zijn uit dit kamp.

Tot op heden zijn geen chemische of biologische wapens aangetroffen. Wel zijn documenten en laptops gevonden. Deze worden onderzocht.

1.3 Wederom chemische beschermingspakken aangetroffen

Wederom zijn dit weekeinde op verschillende locaties hoeveelheden atropine injectoren (een middel tegen zenuwgas) en beschermingspakken, gasmaskers en ontsmettingsvoertuigen tegen chemische aanvallen gevonden. Britse troepen troffen in de buurt van Basra in dertien houten kratten onder andere zenuwgasassimulatoren aan, zo maakte een Britse woordvoerder bekend. Sommige commentatoren hebben eerder aangegeven dat dit geen bewijs is voor Iraaks bezit van chemische wapens. Toch redeneren Amerikaanse en Britse functionarissen dat de aanwezigheid van beschermende uitrusting bij Iraakse eenheden duidt op een intentie om ook daadwerkelijk chemische wapens in te zetten.

2. Terrorisme

Heden geen relevante ontwikkelingen.

3. Nationale ontwikkelingen

3.1 Molotov-cocktail gegooid in de Turks Islamitische Culturele Stichting

In de nacht van 28 op 29 maart is bij de Turkse Islamitische Culturele Stichting in Den Haag een molotov-cocktail naar binnen gegooid. Deze stichting behoort tot de Turkse extreem-nationalistische stroming van de 'Grijze Wolven'. De daders zijn ontkomen.

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 31 maart 2003

3.2 Linkse activisten, antimilitaristen, vredesactivisten

Circa vijftig personen ondersteunden op 28 maart 2003 met hun (luidruchtige) aanwezigheid Barbara Smedema, die in Den Bosch terechtstond voor vernieling van militair eigendom op Volkel. Een dag later waren bij een vredesdemonstratie in Amersfoort meer dan 500 betogers aanwezig. Op 30 maart togen ruim 150 vredesactivisten en antimilitaristen naar vliegbasis Volkel om daar, zoals aangekondigd, een 'burgerinspectie' uit te voeren. 58 actievoerders werden aangehouden toen zij zich knippenderwijs toegang tot de basis wilden verschaffen. Het feitelijke doel van deze actie, publiciteit, werd ruimschoots bereikt: ook vijf journalisten werden aangehouden.

Wereldwijd is voor het weekeinde van 5 en 6 april een oproep gedaan om militaire bases te bezetten. Een en ander onder het motto 'Reclaim The Bases'. Soortgelijke acties van 'Reclaim The Streets (RTS)' hebben in het verleden gezorgd voor manifestaties van honderden, soms duizenden personen die vreedzaam met muziek en dans de openbare ruimte terugclaimen.

Het ANP meldt dat zaterdag 5 april 2003 om 11.00 uur een pro-Amerika demonstratie plaatsvindt op het Haagse Malieveld. Het 'Comité Solidariteit Geallieerden', onder meer gesteund door de Jonge Fortuynisten, de Zionistische Actiegroep Saroef en NieuwRechts, pleit voor actieve steun aan de VS en zijn bondgenoten. Dit bericht is overgenomen door www.indymedia.nl, waarna zich al gauw een lezer meldde met de mededeling dat de demonstratie een bedenksel is van (de uiterst rechtse) Michiel Smit (ex-gemeenteraadslid Leefbaar Rotterdam en bij de parlementsverkiezingen de rechterhand van Winnie de Jong van Conservatieven.nl), achter wie NieuwRechts schuilgaat. Mocht de demonstratie doorgang vinden (deze zou nog niet officieel zijn aangevraagd), dan is een – eventueel harde – confrontatie met linkse activisten niet uitgesloten.

Activisten uit Amsterdam, Leiden en Den Haag hebben de afgelopen dagen opgeroepen tot een boycot van Amerikaanse producten. Onder meer door het verspreiden van flyers, het plakken van posters bij relevante bedrijven en van stickers op producten in supermarkten, willen de activisten consumenten in de gelegenheid stellen hun stem te laten horen. Genoemd worden onder meer Marlboro, Pepsi en Coca-Cola, McDonald's, Nike, Levi's, Esso en Texaco.

Dagrapport Irak, 1 april 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 23 (1 april 2003)

1. Internationale context

Ontwikkelingen van de afgelopen 24 uur

Amerikaanse troepen hebben ten noorden van Karbala voor de eerste maal gevechten geleverd met de Iraakse Republikeinse Garde. Deze elitetroepen zijn voor een belangrijk deel rondom Bagdad gelegerd en worden beschouwd als de laatste verdedigingsring van de stad.

Speciale eenheden van het Amerikaanse leger hebben jacht gemaakt op Ali Hassan al Majid (Ali Chemicalie), neef van Saddam Hussein en commandant in het zuidelijke deel van Irak. Een zoektocht naar hem en andere hoge Iraakse leidinggevendenden heeft echter niets opgeleverd. De arrestatie of eliminatie van Ali Hassan al Majid zou van grote symbolische en strategische waarde zijn voor de Amerikaans-Britse coalitie.

De Britse minister van Defensie Hoon heeft toegegeven dat zich totnogtoe geen hoge Iraakse functionarissen hebben overgegeven of zijn overgelopen. Een anonieme Amerikaanse inlichtingenfunctionaris heeft in dit kader gezegd dat drie maanden van intensieve pogingen om Iraakse legerofficieren en hoge Ba'ath-leiders zover te krijgen dat zij Saddam ten val helpen brengen, niets hebben opgeleverd. Daarom ligt nu minder nadruk op deze strategie. In een poging de druk op het regime nog verder op te voeren heeft een woordvoerder van het Amerikaanse ministerie van Defensie gezegd dat er aanwijzingen zijn dat familieleden van Saddam Hussein het land proberen te ontvluchten. De Iraakse regering heeft deze opmerking als een leugen afgedaan.

Bij een checkpoint van Amerikaanse troepen zijn maandagavond zeker zeven Iraakse vrouwen en kinderen doodgeschoten. De chauffeur zou een stopteken van de militairen hebben genegeerd. De Amerikaanse legerleiding heeft een onderzoek aangekondigd maar duidelijk is dat een dergelijk incident het imago van de coalitie-strijdkrachten in Irak geen goed doet.

In de Jordaanse hoofdstad Amman zijn vorige week enkele Iraakezen gearresteerd. Zij worden ervan verdacht brand te hebben gesticht in het Hyatt-hotel. In dit hotel verblijven veel Amerikanen en journalisten. Op 23 maart had Jordanië al vijf Iraakse diplomaten uitgewezen. Zij wilden naar verluidt de drinkwatervoorziening in Oost-Jordanië vergiftigen. Deze watervoorziening wordt gebruikt door Amerikaanse troepen die in het gebied op Jordaanse bases zijn gelegerd en in Irak worden ingezet. De vijf zijn uitgewezen omdat ze activiteiten ontplooiden die "de veiligheid van Jordanië aantasten". De Jordaanse regering is inmiddels voor twee van hen op haar besluit teruggekomen. De twee diplomaten mogen op hun post in Amman terugkeren. Deze incidenten geven aan dat de Iraakse inlichtingendienst mogelijk actief is op Jordaans grondgebied.

De Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Colin Powell reist vandaag af naar Ankara om daar de gespannen verhouding met Turkije glad te strijken. Een anonieme Amerikaanse diplomaat noemde het bezoek een "kiss and make up visit." Overigens heeft minister van Buitenlandse Zaken Gül verklaard niet op de hoogte te zijn van de onderwerpen die Powell zou willen bespreken. Morgen zal Powell doorreizen naar Brussel voor een bezoek aan het NAVO-hoofdkwartier. Het bezoek van Powell

Dagrapport Irak, 1 april 2003

is vooral bedoeld om de relaties binnen de NAVO te herstellen. Het gaat hierbij met name om de banden met Frankrijk, Duitsland en België, de landen die zich eerder dit jaar hebben verzet tegen het in NAVO-verband verlenen van militaire steun aan Turkije ter verdediging van de Turkse grenzen. Ter voorbereiding op de komst van Powell is de Duitse minister van Buitenlandse Zaken Joshka Fischer op maandag 31 maart naar Parijs gevlogen, onder meer om de rol van Europa in het post-Saddam Irak te bespreken. De Duitse kanselier benadrukte het afgelopen weekend al het belang van verzoening binnen de NAVO.

De bilaterale betrekkingen zijn danig verzuurd geraakt na het 'neen' van het Turkse parlement tegen de stationering van Amerikaanse troepen in het land. Als enige steun voor de Amerikaanse aanval op Irak heeft Turkije het luchtruim opengesteld, maar daaraan werd wel de eis verbonden dat elk toestel wordt 'aangemeld' bij de Turkse autoriteiten. Recent is het luchtruim echter kortstondig gesloten geweest nadat twee kruisraketten op Turks grondgebied waren neergekomen.

De Amerikaans-Turkse verhoudingen werden er niet beter op toen onderminister van Defensie Paul Wolfowitz vorige week in een hoorzitting van het Huis van Afgevaardigden verklaarde dat de Turkse regering uit "onervarenheid wellicht niet wist wat het aan het doen was" toen het de toestemming voor stationering aan het parlement voorlegde. Turkije had volgens hem een grote vergissing begaan door deze stationering af te wijzen. Inmiddels vinden er toch Amerikaanse troepenbewegingen in Turkije plaats maar zijn de konvoien al twee keer door woedende Turkse burgers bekogeld met eieren en stenen.

De kwestie van de Turkse militaire interventie in Noord-Irak, waar Turkije een 'bufferzone' wil inrichten, zorgt voor spanningen in de betrekkingen met de VS. Turkije behoudt zich het recht tot interventie voor, terwijl de Amerikanen dit resoluut afwijzen. Wel is overeengekomen dat Turkse troepen alleen in coördinatie met de Amerikaanse strijdkrachten Noord-Irak zullen mogen binnentrekken, als daartoe aanleiding is. De Turkse stafchef Özkök had zich eerder sussend uitgelaten, doch gewaarschuwd dat Turkije zich niet zal laten tegenhouden als het zich moest verdedigen tegen een 'terroristische infiltratie'.

In Noord-Irak lijkt de afgelopen dagen sprake van een Koerdische 'opmars', die feitelijk mogelijk is omdat Iraakse troepen zich terugtrekken naar het zuiden en hun verlaten posities door Koerdische strijders worden ingenomen. Het is voorstelbaar dat de Turkse strijdkrachten zich geroepen voelen om, als deze Koerdische militaire 'successen' in Noord-Irak aanhouden, toch te interveniëren.

Iraakse shi'ietische leiders in ballingschap roepen op tot verzet tegen VS

Vanuit de Iraanse heilige stad Qum heeft een aantal vooraanstaande Iraakse shi'ietische leiders in ballingschap de "onrechtmatige strijd van de Amerikaanse ongelovigen" tegen Irak gisteren veroordeeld als een oorlog tegen de islam. Deze ayatollahs waarschuwden de VS dat zij te maken zullen krijgen met gewapend verzet als zij na de val van Saddam Hussein in Irak blijven. De Iraakse ayatollah Mohammad Hadi Al Razi riep de Iraakse shi'ieten op om niet met de Amerikanen samen te werken. "Elke samenwerking met de VS is heiligschennis, zelfs als het gaat om de bestrijding van het regime van Saddam", aldus de Iraakse ayatollah, die sprak namens driehonderd shi'ietische geestelijken. De uitspraken van de shi'ietische leiders volgen op de fatwa (religieus decreet) die een hoge Iraakse moslimgeestelijke afgelopen zaterdag uitsprak.

Dagrapport Irak, 1 april 2003

2. Terrorisme

Heden geen relevante ontwikkelingen.

3. Nationale ontwikkelingen

Linkse activisten, antimilitaristen, vredesactivisten

Een mededeling op www.indymedia.nl dat premier Balkenende zeer waarschijnlijk de opening zal verrichten van het jaarlijks terugkerende "Bevrijdingspop" in Haarlem heeft een enkele reactie uitgelokt. Zo roepen de activisten op om de organisator – het Comité 4 en 5 mei – te laten weten dat Balkenende niet welkom is.

Amnesty International heeft gisteren een rapport gepubliceerd over de negatieve gevolgen die de oorlog in Irak internationaal heeft op gebied van mensenrechten. Aan de hand van een aantal voorbeelden, onder meer uit België, wordt aangegeven dat er vanwege de maatregelen die lokale autoriteiten nemen om anti-oorlogsprotesten in de kiem te smoren meer en meer wordt getornd aan de vrijheid van meningsuiting en vergadering. Daarnaast is in sommige landen sprake van exorbitant politiegeweld tegen anti-oorlogdemonstranten en geldt een verdere inperking van rechten van asielzoekers. Nederland is tot op heden overigens buiten de lijst van 'aangeklaagde' landen gebleven. Wel is via de alternatieve media een oproep gedaan om getuigenissen van politiegeweld rond de burgerinspectie van 30 maart op Volkel bij Amnesty kenbaar te maken.

Dagrapport Irak, 1 april 2003

Er is de laatste weken langzaam een verandering waarneembaar in het actievoeren tegen de oorlog. Weliswaar komen er nog steeds nieuwe lokale platforms bij en zijn er steden waar vaste dagen zijn ingeroosterd voor vredes- en fakkelwaken, maar met name waar het gaat om de wat radicalere acties is sprake van een bescheiden de-escalatie. Media-aandacht voor oorlogsincidenten zou de inmiddels afgenomen actiebereidheid weer nieuw leven kunnen inblazen.

Datum
2 april 2003

Ons kenmerk
1982468/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Irak Dagrapport no. 24

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van woensdag 2 april 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

**Algemene Inlichtingen-
en Veiligheidsdienst**

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 2 april 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 24 (2 april 2003)

1. Internationale context

1.1 Ontwikkelingen van de laatste 24 uur

Na een ogenschijnlijk relatief korte onderbreking van de opmars gedurende enkele dagen stoten Amerikaanse strijdkrachten verder door richting Bagdad en voeren zij zware gevechten met eenheden van de Republikeinse Garde nabij Karbala. De VS hebben een strategische brug over de Tigris bij al-Kut ingenomen. De uitkomst van de gevechten met de elitetroepen van Saddam Hussein wordt gezien als cruciaal voor de inname van Bagdad. Verder zijn overheidsgebouwen, Ba'ath-partijkantoren en militaire objecten in en rond Bagdad voortdurend doelwit van dagelijkse bombardementen.

Amerikaanse troepen hebben Karbala omsingeld en zouden de stad niet willen ingaan, mede uit vrees de sjiïtische heiligdommen te beschadigen. Iraakse strijdkrachten hebben zich naar verluidt verschanst in het centrum van de stad. Dezelfde situatie zou zich aftekenen bij de stad Najaf. De religieuze en symbolische betekenis van steden als Karbala en Najaf is voor alle sjiïteten - niet alleen Iraakse - zeer groot. In deze steden bevindt zich een aantal zeer belangrijke heiligdommen, vooral graftombes en mausolea van islamitische leiders die worden beschouwd als de grondleggers van de sjiïtische geloofsrichting binnen de islam. In Najaf ligt Imam Ali begraven, de schoonzoon van de profeet Mohammad. In Karbala is het belangrijkste heiligdom de tombe van de kleinzoon van de profeet Mohammed, Imam Hussein, die door de sjiïteten als martelaar wordt beschouwd. Saddam Hussein is er overigens in het verleden zelf niet voor teruggedeinsd om belangrijke heiligdommen te beschieten. Een voorbeeld hiervan is het bloedig neerslaan van de sjiïtische opstand in Zuid-Irak in 1991.

Er zijn berichten dat de Amerikaanse en Britse troepen de heiligdommen in de steden tot 'non-targets' hebben bestempeld. Een Amerikaanse legerwoordvoerder zei vandaag dat er vanuit de Ali-moskee in Najaf beschietingen worden uitgevoerd door Iraakse strijdkrachten. Hij voerde dit op als bewijs van de Iraakse strategie om civiele en religieuze objecten te gebruiken in de oorlog tegen de coalitie. De wijze waarop de coalitiestrijdkrachten nu in deze plaatsen optreden kan een grote invloed hebben op de houding van de sjiïteten in Irak, die de meerderheid van de bevolking vormen.

Saddam Hussein is er nog steeds van overtuigd dat Irak de oorlog zal winnen. De Iraakse president riep alle Irakezen op tot 'jihad', heilige oorlog, tegen de buitenlandse troepen in Irak. Dit deelde de Iraakse minister van Informatie Sahaf mede in een verklaring op de Iraakse televisie. Het feit dat de verklaring door een minister werd voorgelezen voedt speculaties over de vraag of Saddam Hussein gewond is geraakt bij de eerste bombardementen.

Er bestaat een toenemend verschil van inzicht tussen de Amerikaanse en de Britse autoriteiten over de wijze waarop gevangene Iraakse strijdkrachten moeten worden behandeld. De Britten maken zich zorgen om berichten dat de VS de Iraakse 'irreguliere strijdkrachten' niet conform het internationale recht als krijgsgevangene zouden beschouwen, maar hen als 'terroristen' of als leden van 'doodseskaders' bestempelen. Het gaat om Irakezen behorend tot de 'Fidayin Saddam' die in burgerkleding met 'hit-and-run' tactieken aanvallen uitvoeren op coalitietroepen. Deze Irakezen

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 2 april 2003

zouden als 'terroristen' mogelijk een zelfde gevangenisregime opgelegd krijgen als de in Afghanistan opgepakte Al Qa'ida-leden en Taliban-strijders in Guantanamo Bay op Cuba, die in afzondering en zonder enige rechtshulp of informatie over hun lot worden vastgehouden. Het Britse ministerie van Defensie stelt officieel van de VS de garantie te hebben gekregen dat alle krijgsgevangenen volgens de Conventies van Genève worden behandeld.

De Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Powell heeft vandaag een bezoek gebracht aan Ankara, waar hij met zijn ambtsgenoot Gül en premier Erdogan gesprekken voerde. Het bezoek was vooral bedoeld ter verbetering van de Amerikaans-Turkse relaties, die flinke averij hebben opgelopen na de weigering van Turkije om Amerikaanse troepen via het Turkse grondgebied Noord-Irak te laten binnentrekken. Powell heeft de Turken gevraagd om meer hulp voor de Amerikaanse oorlogsinspanningen in Irak. Ook heeft hij er bij de Turken op aangedrongen niet te interveniëren in Noord-Irak. Turkije heeft bedreigd het Koerdische deel van Noord-Irak te bezetten om afscheidingspogingen de kop in te drukken.

2. Terrorisme

Heden geen relevante ontwikkelingen.

3. Nationale ontwikkelingen

3.1 Linkse activisten, antimilitaristen, vredesactivisten

Nile Dutch Africa Line in Rotterdam. Deze kreeg op 1 april te maken met een (vreedzame) actie van zich voor deze gelegenheid Aktiegroep Tegen Militaire Transporten noemende antimilitaristen. Voor het bedrijf werd een spandoek 'War criminals @ work' geplaatst. Ook werd een gesprek afgedwongen met de directeur technische en juridische zaken. Deze verklaarde: "dat zijn bedrijf zich slechts druk maakt om financieel gewin, niet om ethiek of politieke gevoeligheden".

Op www.indymedia.nl verklaarden de activisten dat zij de activiteiten van het bedrijf zullen volgen. :

Donderdag 3 april vindt vanaf 09.30 uur aan de Amsterdamse Parnassusweg de rechtszaak plaats tegen twee vredesdemonstranten, die na de demonstratie van 22 maart 2003 werden aangehouden. Deze via een website verspreide aankondiging zal naar verwachting, ondanks het vroege tijdstip, enige tientallen (luidruchtige) activisten aantrekken.

De komende dagen vinden her en der (Groningen, Nijmegen, Amsterdam, Utrecht en elders) vredes- en fakkelwaken en andere vreedzame betogingen tegen de oorlog plaats. De Utrechtse organisator, PLUTO (Platform Utrecht Tegen Oorlog), is erg optimistisch en verwacht in de Domstad 600-700 deelnemers.

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 2 april 2003

In een artikel op een alternatieve website meldt een activist dat hem momenteel vooral de stilte opvalt. Hij is van oordeel dat het verzet tegen de oorlog een creatieve impuls nodig heeft. Het Platform Tegen De 'Nieuwe Oorlog', dé organisator van het verzet, weet immers niet wat het met de huidige situatie aan moet. Hij roept op tot aansprekende acties als street-raves ('Rij met honderden fietsers en skaters achter een geluidswagen door de Amsterdamse binnenstad') en andere storende activiteiten.

Datum
3 april 2003

Ons kenmerk
1983508/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Irak Dagrapport no. 25

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van donderdag 3 april 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

Algemene Inlichtingen-
en Veiligheidsdienst

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 3 april 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 25 (3 april 2003)

1. Internationale context

1.1 Ontwikkelingen van de laatste 24 uur

Volgens Amerikaanse legerwoordvoerders is de beslissende fase in de slag om Bagdad aangebroken. De voorhoede van de Amerikaanse troepen heeft de hoofdstad tot op tien kilometer genaderd. De coalitie is hiermee de zogenoemde 'rode lijn' rond Bagdad overgestoken, waarbinnen volgens Amerikaanse militairen het Iraakse regime chemische wapens zou kunnen gebruiken in een laatste poging Bagdad te verdedigen. De Amerikaanse militairen in de voorhoede dragen nu dan ook beschermende kleding.

Amerikaanse troepen zijn de Iraakse stad Najaf binnen getrokken om militieën die trouw zijn aan Saddam Hussein uit te schakelen. Officieren hebben in de stad contact gezocht met de sjiietische geestelijke ayatollah Ali al-Sistani. Al-Sistani kreeg in 1991 van het regime huisarrest in Najaf na een door Bagdad bloedig neergeslagen opstand van sjiietische Irakezen. De bewakers van de ayatollah zijn volgens Amerikaanse zegslieden gevlucht. De pogingen om met deze belangrijke geestelijke in contact te komen kan worden gezien als een poging van de VS om het vertrouwen van de Iraakse sjiieten te winnen en om hun hulp te krijgen bij het herstellen van de orde.

De Britse premier Blair heeft in het Lagerhuis gezegd dat Saddam Hussein plannen heeft om de sjiietische heiligdommen in Najaf op te blazen en de schuld op de geallieerde strijdkrachten zal proberen te schuiven. Zijn opmerkingen waren vooral bedoeld om de Arabische en islamitische wereld ervan te overtuigen dat de oorlog in Irak niet tegen moslims gericht is. Tevens verklaarde Blair dat het naoorlogse bestuur van Irak zo snel mogelijk zou moeten gaan bestaan uit Irakezen en niet uit buitenlanders. Hij onderstreepte daarmee een soortgelijke verklaring van zijn minister voor Buitenlandse Zaken Straw eerder op de dag. Straw stelde dat de coalitie van aanvallers beoogt een regeringsploeg samen te stellen die representatief is en voortkomt uit de bevolking van Irak. Het is mogelijk dat die ploeg buitenlandse adviseurs krijgt maar deze zouden volgens Straw geen bestuursfuncties moeten gaan bekleden. Hij beklemtoonde daarbij dat Londen en Washington van mening zijn dat een nieuwe Iraakse regering de goedkeuring dient te hebben van de Verenigde Naties. Straw reageerde daarmee op talrijke berichten in de media dat de VS heimelijk al een nieuwe Iraakse regering vormt die uit Amerikaanse militairen en burgers bestaat. Hij sloot tevens uit dat de Amerikaans-Britse coalitie zich tegen Syrië en Iran zullen gaan keren.

Geprekken tussen de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Powell en zijn ambtsgenoot Gül hebben geleid tot afspraken over de bevoorrading van Amerikaanse troepen via Turks grondgebied. De relaties tussen beide landen stonden onder druk door de afwijzing van het verzoek om Amerikaanse troepen via Turks grondgebied Noord-Irak te laten binnentrekken. Ankara had daarnaast aangekondigd dat ze zal interveniëren in Noord-Irak als de Koerden aldaar zich proberen af te scheiden van Irak. De VS en Turkije hebben nu een gezamenlijke monitoringcommissie ingesteld die erop moet toezien dat er zich aan de Iraaks-Turkse grens geen ontwikkelingen voordoen die Turkije tot ingrijpen zouden kunnen bewegen.

Dagrapport Irak, 3 april 2003

2. Terrorisme

2.1 'Bomaanslag' Britse consulaat Istanbul?

Gisteravond heeft er een explosie plaatsgevonden bij het Britse consulaat in Istanbul. Er is geringe schade aangericht aan het deel van het pand waar de visumafdeling is gevestigd. Deze was overigens al enkele weken voor het publiek gesloten. Sinds de Amerikaans-Britse aanval op Irak is de beveiliging van Amerikaanse en Britse objecten in Turkije uitgebreid. Begin maart is het kantoor van British Airways in Istanbul getroffen door een bomaanslag. Ook hierbij was de schade gering.

Hoewel enkele dagen geleden een autobom bij de Britse ambassade in Teheran is ontploft, dient een verband tussen de aanslag en de Britse betrokkenheid bij de aanval op Irak niet te snel te worden gelegd.

2.2 Arrestaties en huiszoeken in islamistisch-terroristische kringen in Duitsland

Op 20 en 21 maart 2003 heeft de Duitse politie in Berlijn en Gelsenkirchen diverse aanhoudingen en huiszoeken verricht. Daartoe is besloten op basis van aanwijzingen dat sprake zou zijn van voorbereidende activiteiten voor radicaal-islamitisch geïnspireerde bomaanslagen die in Duitsland hadden moeten plaatsvinden. Bij de huiszoeken zijn onder meer handvuurwapens, technische instrumenten, handboeken voor het vervaardigen van vergiften en een lijst met chemicaliën aangetroffen. Op dit moment bevindt zich nog één van de aangehouden personen in hechtenis.

In het kader van dit onderzoek is ook de Al-Nur moskee in Berlijn doorzocht.

2.3 Vrijlating Mullah Krekar

Op woensdag 2 april 2003 heeft een Noors gerechtshof Najmuddin Faraj Ahmad, alias Mullah Krekar, vrijgelaten. Mullah Krekar is een leider van de radicaal-islamitische, Noord-Irakese groepering Ansar al-Islam. Mullah Krekar was op 20 maart 2003 door de Noorse autoriteiten aangehouden op verdenking van betrokkenheid bij islamistisch-terroristische activiteiten.

Bekend is dat Mullah Krekar al eerder in Nederland asiel heeft aangevraagd en dat hij in Nederland tot ongewenst vreemdeling is verklaard. Mullah Krekar heeft niettemin te kennen gegeven de uitspraak over zijn asielerzoek in ons land te willen afwachten. In hoeverre Mullah Krekar voornemens is op korte termijn naar Nederland te reizen is niet bekend.

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 3 april 2003

3. Nationale ontwikkelingen

3.1

3.2 Linkse activisten, antimilitaristen en vredesactivisten

Zoals verwacht heeft gisteren een aantal acties tegen oliemaatschappij Esso plaatsgevonden. Deze acties verliepen vreedzaam. Ook het Amerikaanse consulaat te Amsterdam blijft doel van actie. Vanavond wordt tussen 19.00 uur en 20.00 uur een fakkelwake gehouden.

Op de website www.indymedia.nl wordt aangekondigd dat de Verenigde Staten bij de aanval op Irak "gas" willen gaan gebruiken. Hoewel enige nadere duiding ontbreekt, zou deze redenering kunnen leiden tot een toenemende actiebereidheid.

Datum
4 april 2003

Ons kenmerk
1984083/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Irak Dagrapport no. 26

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van vrijdag 4 april 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

**Algemene Inlichtingen-
en Veiligheidsdienst**

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 4 april 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 26 (4 april 2003)

1. Internationale context

1.1 Ontwikkelingen van de laatste 24 uur

De aanslag op een hotel in Amman en de arrestatie van enkele Irakezen in Thailand, Jemen en Bahrein lijken met elkaar in verband te staan. Van alle gearresteerde personen bestaat het gerede vermoeden dat zij banden hebben met de Iraakse inlichtingendienst, hetgeen zou kunnen duiden op vanuit Bagdad gecoördineerde activiteiten tegen de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk.

Op de Amerikaanse marinebasis Atsugi te Ayase (Japan) hebben gisteren explosies plaatsgevonden. Hierbij zijn geen slachtoffers gevallen. De Japanse politie houdt rekening met de mogelijkheid dat het hierbij gaat om een aanslag van Japanse tegenstanders van de oorlog in Irak.

2. Terrorisme

Heden geen relevante ontwikkelingen.

3. Nationale ontwikkelingen

3.1 Dialoog Nederlandse overheid met Irakezen

Op 31 maart 2003 heeft in Den Haag de oprichtingsvergadering plaatsgevonden van een "Klankbordgroep Iraakse gemeenschap in Den Haag". Bij de vergadering waren acht Iraakse groeperingen uit Den Haag aanwezig, alsmede een vertegenwoordiger van de gemeente en een vertegenwoordiger van de politie Haaglanden. Het is de bedoeling dat het diaconaal gebouw De Oase in Den Haag iedere avond voor de klankbordgroep geopend is.

Naar verluidt zijn ook in andere regio's centra opgezet waar Irakezen bij elkaar kunnen komen en (Iraakse) televisie kunnen kijken. Deze centra fungeren als een ontmoetingspunt voor Irakezen en worden door gemeenten opgezet in samenwerking met de politie en de lokale Iraakse gemeenschap. Inspanningen als deze van de zijde van de Nederlandse overheid worden over het algemeen erg gewaardeerd door de Iraakse gemeenschap. Terwijl anti-Amerikaanse en anti-Britse sentimenten soms hoorbaar zijn, wordt de houding van de Nederlandse overheid juist als positief ervaren.

3.2 Conferentie "Irak in focus"

Op 7 april 2003 zal in Soesterberg een landelijke werkconferentie over Irak worden gehouden. De conferentie met als titel "Irak in focus" zal plaatsvinden in conferentiecentrum "Contact der Continenten" en de gehele dag duren. Naar verwachting zullen ongeveer 75 Irakezen deelnemen, waarbij onderwerpen als de opvang van slachtoffers van de oorlog in Irak, het inzamelen van geld ten behoeve van de Rode Halve Maan en het inzamelen van kleding ter sprake zullen komen. 's Middags zullen ook enkele politieke partijen en andere belangstellenden aan de bijeenkomst deelnemen. Er zal naar alle waarschijnlijkheid niet worden gedemonstreerd.

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 4 april 2003

3.3 Wijzigingen in organisatie- en communicatiestructuur Mujahedin-e Khalq

De Iraanse oppositiegroepering Mujahedin-e Khalq (MKO) heeft militaire trainingskampen in Irak. De MKO wordt niet alleen gesteund door Saddam Hussein, maar ook door hem ingezet voor de strijd tegen de Amerikaanse en Britse troepen.

3.4 Linkse activisten, antimilitaristen, vredesactivisten

De Leidse groep 'Campagne tegen clusterbommen' heeft dringend opgeroepen om actie te voeren bij bedrijven die investeren in clusterwapens. Met name wordt de ABN-AMRO genoemd vanwege zijn contract met de Britse Insys Group, die clusterbommen "onderhoudt" voor de Britse luchtmacht.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Datum
7 april 2003

Ons kenmerk
1984971/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Irak Dagrapport nr. 27

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van maandag 7 april 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

**Algemene Inlichtingen-
en Veiligheidsdienst**

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 7 april 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 27 (7 april 2003)

1. Internationale context

Ontwikkelingen laatste 72 uur

De Amerikaanse opmars naar Bagdad en de pogingen van de coalitie-strijdkrachten om steeds meer Iraaks gebied en vooral steden te veroveren zijn het afgelopen weekend in een stroomversnelling geraakt. Amerikaanse militairen hebben het gebied rond het internationale vliegveld van Bagdad stevig in handen. Gedurende het weekend zijn tankcolonnen het centrum van de stad binnengereden om de Iraakse verdediging te testen en het signaal af te geven dat het regime de controle over de stad begint te verliezen. Daarbij werden ook aanvallen uitgevoerd op presidentiële paleizen van Saddam Hussein in het midden van de stad. Britse troepen zijn vanaf vrijdag een offensief begonnen om grote delen van Basra in te nemen, waarbij zij op betrekkelijk weinig verzet stuiten.

Britse troepen melden dat Ali Hassan al-Majid, bijgenaamd 'Ali Chemicali', dood is aangetroffen nadat afgelopen zaterdag zijn huis in Basra gebombardeerd was. Al-Majid, een neef van Saddam Hussein, wordt verantwoordelijk gehouden voor het gewelddadig neerslaan van de Koerdische opstand in 1988 in Noord-Irak. In het dorpje Halabjah vielen destijds volgens inlichtingendiensten enkele honderden doden (mediaberichten spreken van enkele duizenden) bij een Iraakse aanval met waarschijnlijk een mengeling van mosterdgas en o.a. het zenuwgas sarin. Sindsdien verwierf al-Majid de bijnaam 'Ali Chemicali'. Ook wordt hij verantwoordelijk gehouden voor het neerslaan van de opstand van sji'ieten in 1991 in het zuiden van Irak.

De aanval op Irak gaat niet zonder de incidenten gepaard. Een Amerikaans toestel heeft op zondag een groep Koerdische strijders en Amerikaanse special forces gebombardeerd, waarbij verschillende doden en gewonden zijn gevallen. Daarbij zijn ook een broer en een zoon van KDP-leider Massoud Barzani gewond geraakt. Zij voerden Koerdische strijders aan die Iraakse regeringstroepen bij Mosul wilden aanvallen. Volgens een hoge Koerdische leider heeft deze gebeurtenis geen gevolgen voor de samenwerking tussen Amerikaanse militairen en de lokale Iraaks-Koerdische machthebbers in Noord-Irak. Bij een ander incident is een konvooi van auto's van Russische diplomaten dat Bagdad probeerde te verlaten, in een vuurgevecht tussen Amerikaanse en Iraakse troepen terechtgekomen. Daarbij zijn enkele gewonden gevallen, waarvan één ernstig. Het incident is een slechte voorbode voor het bezoek dat de Amerikaanse nationale veiligheidsadviseur, Condoleezza Rice, vandaag brengt aan de Russische president Poetin. De Amerikaans-Russische betrekkingen staan sinds het begin van de Irak-oorlog al onder behoorlijke druk.

Vanavond zullen de Amerikaanse president Bush en de Britse premier Blair een ontmoeting hebben in Noord-Ierland. Gespreksonderwerp is naar verwachting vooral de situatie in het naoorlogse Irak, toegespitst op de wederopbouw en het bestuur van het land en de rol van de Verenigde Naties daarbij. De Britse regering dringt er bij de VS op aan de VN een substantiële rol te geven, maar de eerder genoemde Rice zei dat de VS „leven en bloed" hebben gegeven in de oorlog en de Iraakse interim-regering voor de naaste toekomst zullen samenstellen. De VS zijn verder begonnen om een groep van zo'n duizend 'Vrije Irakezen' naar bases in Zuid-Irak te verplaatsen. Deze door de VS samengebrachte oppositieleden zullen de coalitiestrijdkrachten bijstaan in hun contacten met de

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 7 april 2003

lokale sjiïetische bevolking in Zuid-Irak en bij pogingen de restanten van strijdkrachten loyaal aan Saddam Hussein te bestrijden en de orde te herstellen. De groep 'Vrije Irakezen' staat onder aanvoering van het Iraaks Nationaal Congres van Ahmed Chalabi. Hij is een omstreden figuur onder Irakezen en wordt vooral gezien als de voorkeurskandidaat van het Pentagon om leiding te geven aan ontwikkelingen in Irak ná de val van Saddam Hussein.

2. Terrorisme

Bevriezing tegoeden Stichting Al Aqsa Nederland

De Nederlandse overheid beschikt op basis van AIVD-onderzoek over informatie dat de stichting Al Aqsa financiële ondersteuning verleent aan islamistisch terroristische activiteiten. Op korte termijn zullen de financiële tegoeden van de stichting Al Aqsa Nederland worden bevroren.

De Nederlandse stichting Al Aqsa is in 1993 in Nederland opgericht. De stichting was nauw gelieerd aan de inmiddels verboden Spendensammelverein Al-Aqsa e.V. in Aken. In augustus 2002 heeft het Duitse ministerie van Binnenlandse Zaken de stichting Al-Aqsa e.V. in Aken verboden omdat de stichting geweld als politiek middel zou bepleiten en ondersteuning zou verlenen aan een vereniging buiten de Bondsrepubliek die verantwoordelijk is voor terroristische aanslagen. Het Duitse ministerie doelt daarmee op de radicaal-islamitische Palestijnse HAMAS-organisatie, die verantwoordelijk is voor vele terroristische aanslagen tegen Israëliëse en joodse personen en objecten.

Arrestaties in Italië

Op 30 maart en 1 april zijn in Milaan en Parma in totaal zeven personen aangehouden op verdenking van betrokkenheid bij het rekruteren van personen in Italië om deel te nemen aan de islamistische strijd in Koerdistan. Het betreft twee Irakezen, twee Tunesiërs, een Somaliër, een Egyptenaar en een Marokaan.

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 7 april 2003

3. Nationale ontwikkelingen

Linkse activisten, antimilitaristen, vredesactivisten

Met uitzondering van een enkele lokale vredesdemonstratie in den lande is het rustig binnen kringen van tegenstanders van de oorlog in Irak. Mogelijk kan hierin verandering optreden wanneer bekend wordt dat vanaf woensdag 9 april 2003 hernieuwd wapentransporten zullen plaatsvinden. Dit zou bovendien kunnen leiden tot een drukker bezochte manifestatie in Rotterdam op zaterdag 12 april. Een groot aantal Rotterdamse organisaties, bestaande uit (ultra)linkse politieke partijen en aan de brede Midden-Oostenproblematiek te liëren minderheden, protesteert tegen de rol van de haven bij het laden en lossen van militaire vracht. De organisaties roepen de Rotterdamse gemeenteraad op om de wapentransporten te stoppen en vragen een ieder 'alles in het werk te stellen om laden en lossen te blokkeren'. (Enkele weken geleden werden specifiek de havenarbeiders opgeroepen werk te weigeren.)

Op dit moment heeft de AIVD geen aanwijzingen dat deze en andere manifestaties zullen ontaarden in verstoringen van de openbare orde. Slechts wanneer het grootschalige transport (onder meer 450 tanks en 750 pantservoertuigen) bekend zal worden, komt het mogelijk tot acties die het vreedzame karakter overstijgen. Blokkades (bijvoorbeeld van stuwen en sluisen) zijn dan niet uit te sluiten.

Datum
8 april 2003

Ons kenmerk
1985650/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Irak Dagrapport nr. 28

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van dinsdag 8 april 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 8 april 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 28 (8 april 2003)

1. Internationale context

1.1 Ontwikkelingen van de laatste 24 uur

Amerikaanse troepen hebben het paleis van Saddam Hussein in het centrum van Bagdad ingenomen. Deze stap is van grote symbolische betekenis, omdat de strijdkrachten van de coalitie het Iraakse regime hiermee in het hart hebben geraakt. De Amerikaanse troepen lijken hun greep op delen van de hoofdstad steeds meer te vergroten, maar minister van Defensie Rumsfeld is terughoudend in zijn verklaringen of het 'kantelpunt' in de oorlog tegen Irak is bereikt. Duidelijk is wel dat de Verenigde Staten een lang beleg van Bagdad willen voorkomen, het initiatief zoveel mogelijk in eigen hand houden en het Iraakse regime snel de nekslag willen toebrengen.

Amerikaanse vliegtuigen hebben bommen afgeworpen op een bunkercomplex waarvan werd vermoed dat Saddam Hussein zich in het gezelschap van andere zeer hoge Iraakse leiders bevond. Het is onbekend of deze aanval succesvol is geweest. Er circuleren wel onbevestigde berichten dat Qusay Hussein, de jongste zoon van Saddam Hussein en bevelhebber van onder meer de belangrijke veiligheidsdiensten en de Republikeinse Garde, nog in leven zou zijn. Er zijn verder ook aanvallen gemeld op overheidsgebouwen, waaronder het ministerie van Informatie. De minister van Informatie blijft echter hardnekkig volharden in zijn beweringen dat Amerikaanse troepen aan alle kanten worden teruggeslagen. De Iraakse autoriteiten lijken echter de greep op het eigen machtsapparaat en ook op de realiteit steeds meer te verliezen.

De Amerikaanse president Bush en de Britse premier Blair ontmoetten elkaar gisteren en vandaag nabij Belfast in Noord-Ierland. Het voornaamste gespreksonderwerp was de naoorlogse situatie in Irak. Bush en Blair hebben in een gezamenlijke verklaring gezegd dat de Verenigde Naties een belangrijke rol moeten krijgen bij de wederopbouw van het land. Het is echter onduidelijk of deze rol in de ogen van de Verenigde Staten verder gaat dan humanitaire hulpverlening. Irak moet volgens de Britten en de Amerikanen zo snel mogelijk een interimregering krijgen die is samengesteld uit Irakezen uit binnen- en buitenland.

Er circuleren onbevestigde berichten dat mogelijk op korte termijn in Zuid-Irak een conferentie wordt gehouden van oppositieleiders om een leiderschapscomité te vormen dat de gebieden in handen van coalitiekrachten zou moeten besturen. Als datum wordt 12 april genoemd en als plaatsen Basra of Nasiriyah. Onduidelijk nog is welke rol de Amerikaanse militairen hierin hebben. Er lijkt zich thans een machtsstrijd te ontwikkelen binnen de Iraakse oppositie over het verkrijgen van invloed en zeggenschap in een door de Verenigde Staten aangesteld interimbestuur. Het Iraaks Nationaal Congres van Ahmed Chalabi zou vanwege de steun die hij geniet van het Pentagon de meeste kans maken op een invloedrijke positie in een naoorlogse Iraaks bestuur. Verder heeft de leider van de belangrijke Iraakse sjiïtische oppositiebeweging SCIRI, Mohammad Baqr al Hakim, vanuit zijn verblijfplaats in Iran aangekondigd dat hij na een ballingschap van 23 jaar zal terugkeren naar Najaf. Hoewel Al Hakim stelt dat hij weer theologisch onderricht wil geven in deze voor sjiïeten heilige stad, vormt zijn voorgenomen terugkeer een duidelijk signaal dat hij een leidende figuur zal zijn in de naoorlogse Iraakse politiek.

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 8 april 2003

1.2 Sarin, mosterdgas

Inlichtingendiensten gaan er vanuit dat Irak nog over enkele tientallen tonnen aan voorraden zenuw- en mosterdgas beschikt. Op drie verschillende locaties is er de afgelopen dagen sprake geweest van het aantreffen van concentraties sarin en mosterdgas.

Bij het plaatsje Najaf zijn Amerikaanse militairen mogelijk in aanraking gekomen met mosterdgas. Voorlopig onderzoek zou hebben uitgewezen dat het inderdaad om mosterdgas gaat.

Op een locatie bij de luchthaven van Bagdad zijn twintig middellangeafstandsraketten gevonden die met het zenuwgas sarin en mogelijk mosterdgas gevuld zouden zijn. Testen moeten nog uitwijzen of het hier inderdaad om chemische wapens gaat.

Bij de plaats al-Hindiyah heeft nader onderzoek uitgewezen dat aangetroffen vaten met verdachte stoffen landbouwpesticiden zijn, en geen sarin. Militairen hadden verschijnselen van blootstelling aan dit zenuwgas vertoond, zoals misselijkheid, hoofdpijn en huiduitslag.

1.3 De politieke visie van de Turks-Koerdische KADEK op de Amerikaanse aanval op Irak

Osman Öcalan, de tweede man van de Turks-Koerdische KADEK en broer van de gevangene leider Abdullah Öcalan, heeft recent een paar Britse journalisten ontvangen in het KADEK-hoofdkwartier in de Qandil-bergen in Noord-Irak. In gesprekken met deze journalisten heeft hij de gebeurtenissen in het Midden-Oosten becommentarieerd en zich lovend uitgelaten over de Amerikaanse interventie in Irak. De huidige politieke status-quo in het Midden-Oosten heeft de Koerden namelijk niets positiefs gebracht. De status-quo wordt in stand gehouden door Turkije, Syrië en Iran. Deze landen willen de Koerdische aspiraties vernietigen en wijzen een Amerikaanse inmenging af. De Turkse weigering inzake de stationering van Amerikaanse troepen in Turkije beschouwt Osman Öcalan als een Turkse poging de status-quo te handhaven. Het feit dat de Amerikanen daarom nu moeten terugvallen op de (Iraakse) Koerden ziet hij als een extra reden om een Amerikaanse interventie te verwelkomen. Deze zou de huidige status-quo kunnen doorbreken en de Koerden een mogelijkheid bieden zich als volk te manifesteren en te ontwikkelen.

2. Terrorisme

Heden geen relevante ontwikkelingen.

3. Nationale ontwikkelingen

3.1 Linkse activisten, antimilitaristen, vredesactivisten

Op 7 april 2003 heeft een groep Amsterdamse kunstenaar-activisten ter herinnering aan de gevallen en nog te vallen slachtoffers van de oorlog in Irak 1400 witte kruizen geplaatst voor het Amerikaanse consulaat op het Museumplein. Dit doet denken aan soortgelijke acties in de jaren tachtig van de vorige eeuw, toen op die manier geprotesteerd werd tegen de interventie van de Verenigde Staten in onder meer El Salvador, Nicaragua en Panama.

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 8 april 2003

Op dit moment is duidelijk sprake van een afname van vredes- en antimilitaristische acties. De berichtgeving in de media en / of het bekend worden van de aanstaande militaire transporten zouden kunnen zorgen voor een opleving hiervan.

De verwachting is dat de internationale protestdag op 12 april in het hele land deelnemers zal trekken. Naast Rotterdam, Heerlen en Amersfoort heeft nu ook Terneuzen een eigen (stille) tocht georganiseerd. In Amsterdam vindt naast de reeds eerdergemelde 'omsingeling' van het Amerikaanse consulaat ook een kranslegging plaats op het Museumplein. Onduidelijk is nog in hoeverre en in welke aantallen de tegenstanders van de oorlog bereid zijn wéér een manifestatie bij te wonen.

Over de door sommigen voorgestelde nieuwe landelijke protestdag op 10 mei 2003 bestaat nog geen duidelijkheid.

Op de Belgische actiewebsite www.indymedia.be stond een bericht over een (kortstondige) bezetting van de luchthaven van Oostende. Dertig kandidaten van de politieke lijst Resist, bestaande uit de Belgische (stalinistisch georiënteerde) PvdA en de Arabisch-Europese Liga (AEL), hebben er gedurende korte tijd voor gezorgd "dat er geen door het Amerikaanse leger gecharterde vliegtuigen kunnen opstijgen".

Datum
9 april 2003

Ons kenmerk
1986536/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Irak Dagrapport nr. 29

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van woensdag 9 april 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 9 april 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 29 (9 april 2003)

1. Internationale context

1.1 Ontwikkelingen van de laatste 24 uur

Na ruim twintig dagen oorlog voeren staat het Iraakse regime vrijwel op ineenstorten en heeft Saddam Hussein de controle over de hoofdstad Bagdad grotendeels verloren. Er lijkt een omslag te hebben plaatsgevonden in de strijd om de stad. Amerikaanse troepen worden nu direct geconfronteerd met Iraakse strijders verspreid door de stad zonder dat er sprake is van goed georganiseerd verzet. De pijlers van het regime - de veiligheidsdiensten, het leger en de Republikeinse Garde - zijn grotendeels uitgeschakeld. De regeringsgebouwen in Bagdad zijn voor een groot deel verwoest. In Oost-Irak bij de grens met Iran is een hele Iraakse divisie in handen gevallen van Amerikaanse strijdkrachten. De voornamelijk sjiïtische inwoners van Noordoost-Bagdad halen binnentrekkende Amerikaanse troepen met gejuich en geklap binnen. Amerikaanse woordvoerders waarschuwen echter dat de strijd in Irak nog niet voorbij is en dat de komende dagen nog zware gevechten kunnen plaatsvinden. Vooral bij de stad Tikrit, die de machtsbasis vormt van de familie en de clan van Saddam Hussein, worden nog gevechten verwacht. De verblijfplaats en toestand van Saddam Hussein, zijn naaste familieleden en regimegetrouwen is echter nog steeds onduidelijk. De Verenigde Staten hebben aangegeven dat het niet bekend is of Saddam Hussein bij het bombardement van afgelopen maandag op een bunker in Bagdad is omgekomen.

Net als in het door de Britten beheerste Basra wordt er in Bagdad op grote schaal geplunderd door de lokale bevolking. Vooral regeringsgebouwen moeten het daarbij ontgelden. In een eerste poging de orde te herstellen hebben de bevelhebbers van de Britse strijdkrachten in Basra een niet nader genoemde stamleider gevraagd een lokaal comité aan te voeren dat een deel van de civiele bestuurstaken op zich moet nemen. Op dit moment is een grote zorg van de Amerikaans-Britse coalitiestrijdkrachten dat de val van het regime in Irak ontaardt in algehele onrust en chaos. Als eerste stap op weg naar stabilisatie en een Iraakse interimregering zullen aan het einde van deze week in de Zuid-Iraakse stad Nasiriya oppositieleiders een 'consultatieve raad' samenstellen. De Amerikaanse speciale gezant Zalmay Khalilzad zal hierbij aanwezig zijn en mogelijk wordt Ahmed Chalabi leider van het Iraqi National Congress (INC) hierbij gekozen als hoofd van deze nieuwe raad. Dat zou een overwinning zijn voor het Pentagon, dat Chalabi steunt in zijn strijd om de leiding van Irak.

2. Terrorisme

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 9 april 2003

3. Nationale ontwikkelingen

3.1 Linkse activisten, antimilitaristen, vredesactivisten

Het *Landelijk Platform tegen de 'Nieuwe Oorlog'* heeft het bekend worden van de vandaag startende militaire transporten direct aangegrepen om zich met nieuw elan te keren tegen de Nederlandse ondersteuning van de oorlog. Men heeft direct een brief geschreven aan de Nederlandse gemeenten waar de transporten zullen plaatsvinden. In de brief wordt met klem opgeroepen bezwaar aan te tekenen tegen deze transporten. Daarbij wordt verwezen naar de gruwelijke effecten van de oorlog. Naast de gemeentebesturen worden met name ook tegenstanders van de oorlog opgeroepen in actie te komen tegen de transporten.

Ongetwijfeld zullen de transporten bijdragen aan de actiebereidheid, maar het staat te bezien in hoeverre de bereidheid structureel toeneemt. Na de demonstraties van zaterdag 12 april 2003 kan een nieuwe inschatting worden gemaakt. Naast de grote demonstratie in Rotterdam, die gericht is tegen het laden en lossen van Amerikaans materieel, zal de omsingeling van het Amerikaanse consulaat in Amsterdam een indicatie van de actiebereidheid zijn. Het organiserende *Amsterdams Platform voor Vrede* zegt dat het enige duizenden personen nodig heeft en roept eenieder dan ook op deel te nemen.

Een nadelige bijkomstigheid voor het platform is dat deels op hetzelfde tijdstip een 'solidariteitsdag met de Iraakse bevolking' plaatsvindt in het Amsterdamse Oosterpark. Van 14.00 tot 18.00 uur wordt daar geprotesteerd tegen de oorlog in Irak, tegen de Arabische regimes die de Verenigde Staten steunen, maar ook tegen de steun van de Nederlandse regering. Er worden toespraken gehouden door leden van de Marokkaanse, Turkse, Iraakse en Palestijnse gemeenschap. Daarnaast worden toespraken verwacht door de politieke partijen ter linkerzijde van de PvdA. Naar verluidt zal Dyab Abou Jahjah, voorman van de Arabisch-Europese Liga (AEL), op 12 april aanstaande in Amsterdam zijn. Mogelijk is hij één van de sprekers.

Ook dit jaar vindt de traditionele Paasvredesmars plaats. Deze manifestatie - de laatste jaren steeds meer als folklore te beschouwen - zal op 21 april 2003 om 13.00 uur starten op het Plein in Den Haag. De oorlog in Irak zal deze keer waarschijnlijk zorgen voor enerzijds een groei en anderzijds een andere samenstelling van de demonstranten, die doorgaans afkomstig zijn uit het oudere segment van de Nederlandse bevolking.

Datum
10 april 2003

Ons kenmerk
1987421/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Irak Dagrapport nr. 30

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van donderdag 10 april 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 10 april 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 30 (10 april 2003)

1. Internationale context

1.1 Ontwikkelingen van de laatste 24 uur

De oorlog in Irak lijkt na 21 dagen in de eindfase te zijn gekomen. De gevechten concentreren zich in het noorden van het land, waar Koerdische peshmerga's met behulp van Amerikaanse bombardementen de olierijke stad Kirkuk onder controle hebben gekregen. Verder wordt slag geleverd om Mosul, de derde stad van Irak. In Bagdad zelf vinden op diverse plaatsen gevechten plaats met lichtbepappende milities, die tot het einde trouw zijn aan Saddam Hussein.

Over de verblijfplaats van Saddam Hussein, diens familie en directe entourage doen allerlei geruchten de ronde. Nog altijd is onduidelijk of Saddam maandag het bombardement op zijn vermoedelijke verblijfplaats in het stadsdeel Mansour heeft overleefd. Er wordt nog gevochten in het westen van Bagdad, waar Saddam zich zou ophouden. Volgens anderen heeft de dictator zich teruggetrokken in het gebied rond zijn geboortestad Tikrit, ten noorden van de Iraakse hoofdstad.

De Amerikaanse autoriteiten treffen intussen voorbereidingen voor het na-oorlogse bestuur van Irak. Een groep van twintig Amerikaanse ambtenaren onder leiding van generaal b.d. Buch Walters, maakt sinds gisteren kwartier in het uiterste zuiden van Irak. Generaal Garner, die leiding zal geven aan een interim-bestuur, bevindt zich nog altijd in Koeweit, in het gezelschap van ongeveer 200 medewerkers.

Hoewel president Bush dinsdag in Noord-Ierland verklaarde dat de Verenigde Naties een 'vital role' krijgen bij de wederopbouw van Irak, gaf de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Powell vandaag te kennen dat zijn regering de VN geen zeggenschap wil geven over een interim-bestuur. De rol van de VN zou zich moeten beperken tot het verlenen van humanitaire steun. De Amerikaanse regering zou het bestuur na een kortstondige overgangssituatie willen overdragen aan een coalitie van Iraakse oppositiebewegingen. SCIRI, de voornaamste sjii'tische oppositiebeweging, heeft aangekondigd niet te zullen deelnemen aan een voor komend weekend geplande bijeenkomst van Iraakse politieke partijen in Nasirya. SCIRI lijkt zich op deze wijze te willen distantiëren van Amerikaanse voornemens om Ahmed Chalabi, de leider van het Iraaks Nationaal Congres, te installeren als leider van een naoorlogs bestuur.

1.2 Wat doen de Turken?

De kans op een Turkse militaire interventie in Noord-Irak neemt toe nu Kirkuk zou zijn ingenomen door Koerdische strijders, ondersteund door Amerikaanse speciale eenheden. De Turkse stafchef Özkök maakte vorige week volgens de Washington Post de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Powell onomwonden duidelijk dat elke Koerdische manoeuvre naar Mosul en/of Kirkuk, of het nu gaat om strijders of ongewapende burgers, onvermijdelijk een Turkse interventie tot gevolg heeft. De enige 'veiligheidsklep' is dat de Turkse militairen de Amerikanen voorafgaand aan een interventie zullen consulteren. Op hun beurt hebben de Amerikanen benadrukt dat eventuele bewegingen in de richting van Mosul en/of Kirkuk door Amerikaanse militairen zullen worden uitgevoerd en niet door Koerdische strijdgroepen.

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 10 april 2003

1.3 Iraanse lange-afstandsraketten

In een interview met De Volkskrant van 10 april 2003 stelt Tweede-Kamerlid Geert Wilders dat hij Syrië, Iran en Saoedi-Arabië nog bedreigender vindt dan Irak. Enerzijds vanwege het oprukken van de radicale islam, anderzijds vanwege de ontwikkeling van massavernietigingswapens door met name Iran en Syrië. Wilders stelt dat Iran bezig is lange-afstandsraketten te ontwikkelen, die een bereik van 5000-6000 km hebben en dus Nederland zouden kunnen halen.

2. Terrorisme

2.1 Mullah Krekar wint processen in Noorwegen en Nederland

Gisteren heeft de Amsterdamse rechtbank geconcludeerd dat het Nederlandse ministerie van Justitie alsnog de asielaanvraag van Mullah Krekar, alias van Najmuddin Faraj Ahmad, inhoudelijk moet behandelen. Mullah Krekar is de oprichter van de Noord-Iraakse islamistisch-terroristische organisatie Ansar al-Islam.

Ook gisteren bevestigde het Noorse Hooggerechtshof zijn besluit van 2 april 2003 om Mullah Krekar te ontslaan van rechtsvervolging in Noorwegen. Mullah Krekar was op 20 maart 2003 door de Noorse autoriteiten aangehouden op verdenking van betrokkenheid bij terroristische activiteiten.

2.2 Verwarrende berichtgeving over Palestijnse dreiging tegen Nederlandse doelen

Op woensdag 9 april 2003 hebben diverse media gemeld dat een Palestijnse organisatie in het kader van de oorlog in Irak bedreigd heeft met geweld tegen Nederland.

Het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft aandacht voor de zaak en vormt het aanspreekpunt voor nadere informatie.

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 10 april 2003

3. Nationale ontwikkelingen

3.1 Reacties Irakezen in Nederland op val van Saddam Hussein

Nadat de media gisteren melding maakten van de val van het regime van Saddam Hussein, verkeren ook in Nederland veel Irakezen in jubelstemming. Op enkele plaatsen in het land gingen Irakezen spontaan de straat op om de val van de Iraakse leider te vieren. Met name Dordrecht was het toneel van feestende Irakezen die een tocht door de stad hielden, uitmondend in een spontaan georganiseerd volksdansfeest. De beelden van het neerhalen van een standbeeld van Saddam Hussein werden met gejuich ontvangen.

De kans bestaat dat de huidige euforie na verloop van tijd plaats maakt voor nieuwe sentimenten onder de Irakezen in Nederland, bijvoorbeeld over slachtoffers (waaronder familie en vrienden), over een eventuele terugkeer naar Irak en het toekomstig bestuur van het land. Ook kunnen de ontwikkelingen in Noord-Irak tot spanningen leiden onder de Iraakse Koerden in Nederland. Daar wordt immers nog gevochten tussen geallieerden en Koerden aan de ene, en eenheden van het Iraakse leger aan de andere kant.

3.2 Kaplanbeweging tegen de oorlog in Irak

De in Nederland te ontvangen media van de Turkse radicaal-islamitische Kaplanbeweging, Hakk-televisie en de krant `Asr-i Saadet, suggereren dat de Amerikanen met de inval in Irak de invloed van Israël in de regio proberen te vergroten en de islam proberen te vernietigen. Ook zou de coalitie van de VS, Groot-Brittannië en Israël op deze manier proberen om volledige controle over de water- en oliebronnen in het Midden-Oosten te verkrijgen. De Kaplansympathisanten worden opgeroepen om geen vriendschap te sluiten met joden en christenen, omdat zij voor elkaars belangen zouden opkomen. Zowel joden als christenen kunnen daarom als vijanden van de islam worden beschouwd. De anti-integratieve teneur van deze media wordt weerspiegeld in het isolationisme van de Kaplanbeweging in Nederland, die overigens een klein deel van de Turkse gemeenschap uitmaakt. Kaplansympathisanten hebben zich in Nederland nog niet op actieve wijze tegen de oorlog gekeerd en er zijn ook geen aanwijzingen dat dit in de nabije toekomst zal veranderen. In het Midden-Oosten

Bijlage 1 Dagrapport Irak, 10 april 2003

ageren Kaplansympathisanten echter wel op georganiseerde wijze tegen de aanwezigheid van de Amerikanen.

3.3 Irakezen bijeen bij Iraakse ambassade in Den Haag

Ongeveer dertig Irakezen zijn gistermiddag samengekomen bij de Iraakse ambassade in Den Haag. De Irakezen reageerden op de berichtgeving in de media over feestende Irakezen in de straten van Bagdad en de val van Saddam Hussein.

De samenkomst verliep in een goede sfeer. Er zijn geen pogingen gedaan om het ambassadegebouw binnen te dringen.

Overigens werd de voor vandaag geplande demonstratie bij de ambassade minimaal bezocht.

4. Nationale context

4.1 Linkse activisten, antimilitaristen, vredesactivisten

Wat op dit moment omgaat in de harten en hoofden van de tegenstanders van de oorlog in Irak is onduidelijk. Enerzijds roept men op tot acties tegen de militaire transporten; anderzijds kan nog niet worden gesproken van zichtbare voorbereidingen hiertoe.

Ook wat betreft de interesse in demonstraties is nog maar weinig helder. Vandaag vinden, zoals elke donderdag, her en der vredes- en fakkelwaken plaats. Mogelijk kunnen de aantallen deelnemers enig licht doen schijnen op de grote (of liever: als groot aangekondigde) demonstraties van zaterdag 12 april. Ten aanzien van deze protestmanifestaties is te melden dat in Rotterdam om 13.00 uur niet wordt verzameld bij het Stadhuis maar op het Schouwburgplein. Een uur later zal de stoet zich in beweging zetten. In Amsterdam hebben actievoerders een oplossing gevonden voor het deels gelijktijdig plaatsvinden van twee demonstraties door deze zaterdag te koppelen. Van 13.00 tot 14.00 uur vinden activiteiten plaats op het Museumplein, daarna vertrekt men naar het Oosterpark. In hoeverre deze koppeling is ingegeven door de angst dat er bij beide manifestaties weinig mensen op de been zouden worden gebracht, is onduidelijk.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

<Rubricering>

Datum
11 april 2003

Ons kenmerk
1987929/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Bied
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Irak Dagrapport nr. 31

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van vrijdag 11 april 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

Algemene Inlichtingen-
en Veiligheidsdienst

<Rubricering>

Dagrapport Irak, 11 april 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 31 (11 april 2003)

1. Internationale context

1.1 Ontwikkelingen van de laatste 24 uur

Na de ontwikkelingen van de afgelopen dagen in Bagdad is het Iraakse regime ook de controle over de Noord-Iraakse steden Khanaqin, Kirkuk en Mosul geheel kwijtgeraakt. Koerdische gewapende eenheden hebben onder leiding van Amerikaanse speciale eenheden deze steden ingenomen. Zij werden door de overwegend Koerdische bevolking met gejuich en geklap ontvangen.

Vooraf de inname van het olieijke Kirkuk door Iraaks-Koerdische strijders wordt door de Turkse regering met argusogen gadeslagen. Gisteren kondigde Turkije aan dat het militaire waarnemers naar de stad zou sturen om er zeker van te zijn dat de Koerdische partijen niet de macht zouden overnemen. Turkije is beducht voor een afscheiding van het Koerdische deel van Noord-Irak. Naar verluidt hebben de Verenigde Staten toegezegd zo snel mogelijk extra troepen naar Kirkuk te sturen om de controle over de stad te vestigen.

De strijdkrachten van de coalitie hebben nu vrijwel alle grote Iraakse steden in handen. Er wordt echter nog steeds verzet geboden door groepen die trouw aan Saddam Hussein zijn gebleven of die zich blijven verzetten tegen de Amerikaans-Britse troepenmacht. In Tikrit hebben Amerikaanse gevechtsvliegtuigen bombardementen uitgevoerd op stellingen van de Republikeinse Garde, waarvan eenheden zouden proberen zich te hergroeperen. Het verzet tegen de coalitiestrijdkrachten is in dit bolwerk van het regime van Saddam Hussein nog niet gebroken en kan de komende dagen in hevigheid toenemen. Naar verwachting zullen veel aanhangers van het regime en stamleden van Saddam Hussein in Tikrit strijd leveren tegen de coalitie.

Er is een toenemende zorg over de instabiliteit van Irak. In alle grote steden wordt op grote schaal geplunderd en chaotische taferelen zijn aan de orde van de dag. Bij een zelfmoordaanslag vlakbij het Palestine Hotel, waar veel journalisten verblijven, is tenminste één Amerikaanse marinier gedood. Het blijkt ook dat buitenlandse vertegenwoordigingen zoals de Duitse ambassade worden leeggeroofd door de lokale bevolking.

In de Zuid-Iraakse stad Najaf is de sjiietische geestelijk leider Abdul Majid al-Khoei vermoord. De moord kan tot spanningen bij de sjiietische meerderheid in Irak leiden. Al-Khoei gold als gematigd en als een mogelijk nieuw bestuurder van een naoorlogs Irak.

Mediaspeculaties over de komst naar Nederland van de Iraakse VN-ambassadeur Mohammed al-Douri zijn gisteren niet bewaarheid. Al-Douri zou donderdag de Verenigde Staten hebben verlaten. Hij was volgens Amerikaanse en Franse media op een vliegtuig gestapt naar Parijs om verder te vliegen naar Amsterdam. De Franse luchthavenautoriteiten hebben donderdag evenwel ontkend dat Al-Douri in het vliegtuig van Air France zat waarmee hij naar luchthaven Charles de Gaulle zou vliegen. Gisteren heeft Al-Douri afscheid genomen van Kofi Annan, secretaris-generaal van de VN. Al-Douri heeft te kennen gegeven met zijn familie terug te keren naar Bagdad.

Dagrapport Irak, 11 april 2003

1.2 Iraakse tegoeden

Zoals al eerder vermeld in het dagrapport van 21 maart 2003 heeft president Bush op 20 maart 2003 een presidentieel besluit uitgevaardigd waarmee niet-diplomatieke Iraakse regeringstegoeden kunnen worden geconfisqueerd.

Gisteren heeft het Amerikaanse State Department bekendgemaakt dat een aantal van de grootste financiële instellingen in de wereld gehoor heeft gegeven aan dit presidentieel besluit. De instellingen hebben de bevroren tegoeden overgeboekt naar een rekening bij de Federal Reserve Bank. Op deze rekening is nu een bedrag van \$ 1,7 miljard verzameld. Volgens het State Department is het grootste deel van de tegoeden bevroren tijdens de vorige Golfoorlog. Een ander deel is waarschijnlijk afkomstig van gesmokkelde olie.

Volgens schattingen zou wereldwijd nog \$ 6,6 miljard aan Iraakse tegoeden bij banken zijn ondergebracht, waaronder persoonlijke tegoeden van Saddam Hussein, zijn familie en andere hoge regeringsfunctionarissen. De Verenigde Staten zeggen de tegoeden te willen gebruiken voor de wederopbouw van Irak.

2. Terrorisme

Heden geen relevante ontwikkelingen.

3. Nationale ontwikkelingen

3.1 Bijeenkomst Irakezen bij ambassade rustig verlopen

De bijeenkomst gistermiddag van Irakezen bij de Iraakse ambassade in Den Haag is rustig verlopen. Op het drukste moment waren er zo'n honderd Irakezen aanwezig. Men had spandoeken bij zich en

Dagrapport Irak, 11 april 2003

de stemming was goed. Het regionaal politiekorps Haaglanden had vooraf met hekken een vak afgebakend voor het gebouw van de ambassade. Enkele personen hebben geprobeerd de ambassade binnen te gaan, naar eigen zeggen om het portret van Saddam Hussein te vernietigen. Nadat de politie hen had toegesproken werd hiervan afgezien. Na de bijeenkomst zijn de Irakezen naar de ambassade van Koeweit gegaan. Hier hebben de Irakezen met de Koeweitse ambassadeur gesproken en vlaggen geruild. Daarna zijn veel aanwezigen naar buurthuis De Oase gegaan, dat speciaal voor de Irakezen was opgesteld om feest te vieren.

3.2 Nieuwe slogan AEL

De Arabisch-Europese Liga (AEL) in Antwerpen roept in een vandaag op het Internet verschenen verklaring op Irak te bevrijden van de "Amerikaans-Zionistische bezetters van ons heilig land". "De intifada zal naar Bagdad worden overgebracht en zal resulteren in een Iraakse staat die deel zal uitmaken van de Arabische natie", aldus de AEL. De AEL wil dat Irak wordt geleid door een Arabisch-islamitische regering die de "al Shoera" (de islamitische vorm van democratie) toepast en verwerpt elke vorm van VN-mandaat over Irak. Met het oog op het bovenstaande zegt de AEL van plan te zijn om "acties en activiteiten te blijven organiseren om de bevrijdingsstrijd van de Irakezen te ondersteunen". De slogan van de AEL wordt veranderd van "Geen Oorlog" in "Bevrijd Irak". Lokale afdelingen, sympathisanten en vrienden van de AEL worden opgeroepen "onmiddellijk te mobiliseren en actie te ondernemen om onze positie te ondersteunen".

De AEL trekt een duidelijke parallel tussen de komende strijd die deze beweging in Irak voorstaat en de strijd van de Palestijnen. Het einddoel is de bevrijding van Jeruzalem.

3.3 Linkse activisten, antimilitaristen, vredesactivisten

Ook vandaag wordt door het Landelijk Platform tegen de 'Nieuwe Oorlog', via activistische websites, herinnerd aan de demonstraties van morgen. Naast demonstraties in Rotterdam en Amsterdam vindt in Nijmegen een straattheater plaats.

De wekelijkse vredeswake trok gisteren niet meer dan vijftig deelnemers. Verharding van de acties ligt niet in de lijn der verwachting.

Als de wekelijkse demonstratie in Groningen kenmerkend is voor de actiebereidheid van Nederlandse tegenstanders van de oorlog in Irak, dan zou na gisteravond kunnen worden geconcludeerd dat sprake is van berusting. Aan de manifestatie van donderdag namen immers zo'n vijftig personen deel, een aantal dat schril afsteekt tegen dat van de vorige demonstratie (circa 500).

Hoewel er van werkelijke acties (nog) geen sprake is, zijn de transporten van Amerikaans militair materieel binnen het links activisme toch onderwerp van discussie. Op www.indymedia.nl verscheen een oproep om naast acties tegen de militaire transporten ook de Nederlandse regering te confronteren met uitingen van ongenoegen. Reacties op deze oproep zijn nog niet voorhanden. Ook is de oproep gedaan om militaire transporten hier te lande door te geven.

Dagrapport Irak, 11 april 2003

De reeds in een eerder dagrapport genoemde campagne tegen wapenhandel meldde vanochtend dat vandaag het eerste militaire transportschip, de USNS Watkins, naar Rotterdam komt. Hoewel onlangs diverse oproepen zijn gedaan door Greenpeace (International) om deze transporten te blokkeren, mag vanwege een recent fiasco hier te lande (Greenpeace-Nederland verloor door één actie tegen de oorlog enige honderden leden) ervan worden uitgegaan dat deze organisatie zich afzijdig zal houden.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

<Rubricering>

Datum
14 april 2003

Ons kenmerk
1988716/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Irak Dagrapport nr. 32

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van maandag 14 april 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

Algemene Inlichtingen-
en Veiligheidsdienst

<Rubricering>

Dagrapport Irak, 14 april 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 32 (14 april 2003)

1. Internationale context

1.1 Ontwikkelingen van de laatste 24 uur

Met de inname van de Iraakse stad Tikrit lijkt het einde van de oorlog in zicht te zijn. Eerder werd er vanuit gegaan dat Saddam en zijn aanhangers in dit bolwerk een verbeterde strijd zouden voeren tegen de coalitietroepen, maar Amerikaanse grondtroepen hebben, ondersteund door vliegtuigen, betrekkelijk kort slag geleverd met Iraakse eenheden. In Bagdad is weliswaar nog tegen enkele lokale verzetshaarden opgetreden, maar deze vormen geen bedreiging voor de Amerikaans-Britse aanwezigheid. De troepen van de coalitiestrijdmacht proberen intussen meer greep op de openbare orde te krijgen in de grote Iraakse steden. In Bagdad zijn plundersaars door Amerikaanse troepen opgepakt en er worden pogingen gedaan gezamenlijke patrouilles op te zetten met Iraakse politieagenten. De plunderingen en wanorde baren de Amerikanen en Britse militairen en politici zorgen omdat hiermee de stabilisering van het naoorlogse Irak wordt bemoeilijkt.

De Amerikaanse president Bush heeft zich opgetogen en tevreden getoond over het verloop van de oorlog in Irak. Bush en minister van Buitenlandse Zaken Powell waarschuwden tevens Syrië dat het land geen toevluchtsoord moet worden voor gevluchte leden van het Iraakse regime. De Verenigde Staten (VS) vermoeden dat Irak massavernietigingswapens naar het buurland heeft overgebracht. Tevens eiste Bush de medewerking van Damascus met de VS, zonder daar overigens nader op in te gaan.

Amerikaanse troepen hebben de halfbroer van Saddam Hussein, Watban Ibrahim al Tikriti, in de buurt van de Syrische grens gearresteerd. Hij was jarenlang adviseur van de Iraakse leider en heeft diverse functies in het veiligheidsapparaat bekleed. Daarmee is hij één van de hoogste kopstukken van het verdreven Iraakse regime van wie bekend is dat hij in handen van de VS is gevallen. In het weekend heeft generaal Amr Saadi zich overgegeven aan de Amerikaanse autoriteiten. Hij was een topadviseur van Saddam op wetenschappelijk terrein en verantwoordelijk voor de contacten met de VN-wapeninspecteurs.

In de Zuid-Iraakse stad Najaf hebben zaterdag jl. gewapende manschappen het huis van de hoogste sjiïetische geestelijke in Irak, grootayatollah Mirza Ali Sistani, omsingeld en hem 48 uur de tijd gegeven Irak te verlaten. De uit 50 man bestaande gewapende groep zou een rivaliserende sjiïetische factie aanhangen. Grootayatollah Sistani heeft eerder tijdens de oorlog een fatwa uitgevaardigd waarin de bevolking werd opgeroepen geen verzet te plegen tegen de coalitiestrijdkrachten, hetgeen als een steun in de rug van de Amerikanen werd gezien. Uiteindelijk hebben stamleiders die trouw zijn aan Sistani de radicale sjiïeten verdreven en de controle over de stad in handen genomen. Bij een eerder incident werd een andere sjiïetische leider, Abdul Majid al-Khoei, in Najaf vermoord. Beide gebeurtenissen bevestigen het vermoeden dat zich in Zuid-Irak een machtsstrijd tussen sjiïetische groepen afspeelt.

Dagrapport Irak, 14 april 2003

2. Terrorisme

Heden geen relevante ontwikkelingen

3. Nationale ontwikkelingen

3.1 Linkse activisten, antimilitaristen, vredesactivisten

De belangstelling voor de verschillende protestdemonstraties van zaterdag 12 april was niet groot. In Terneuzen namen zeventig personen deel aan de "stille tocht" en in Heerlen blokkeerden zestien personen een Esso-tankstation. In Amsterdam kwamen iets meer dan honderd tegenstanders van de oorlog op de been. In Rotterdam namen circa vierhonderd mensen deel aan de demonstratie, onder wie ongeveer 60 sympathisanten van de Arabisch Europese Liga (AEL), die onder meer overgingen tot het verbranden van Amerikaanse en Israëliëse vlaggen. In Rotterdam werd opgeroepen om vandaag op te trekken naar het havenbedrijf ECT om het personeel over te halen te gaan staken. Op www.indymedia.nl stond tevens een oproep om langs te gaan bij Rotterdamse ondernemingen die deelnemen aan de Amerikaanse militaire transporten. In dit verband werd eerder al gedemonstreerd bij de Nile Dutch Africa Line.

Op www.indymedia.nl werd tevens opgeroepen tot deelname aan (acties tijdens) de Paasmars in Den Haag op 21 april, alsmede een 1-Meidemonstratie in Rotterdam. Deze internationale actiedag loopt met name in Londen en in Duitse steden bijna elk jaar volledig uit de hand. Tot op heden hebben zich in Nederland geen dergelijke grootschalige verstoringen van de openbare orde voorgedaan. De organisatie van de 1 Meidemonstratie is in handen van het (antiglobalistische) platform De Wereld Is Niet Te Koop, het KMAN, de Internationale Socialisten, het DIDF en het Nederlands Palestina Komitee.

Andere activiteiten die op dit moment worden voorbereid zijn de Euregio-paasvredesmars in Heerlen en de symbolische bestorming van het Amerikaanse consulaat in Amsterdam, waartoe de deelnemers worden opgeroepen zich op 18 april om 16.00 uur te verzamelen bij het Van-Goghmuseum. Het aanwenden van geweld alsmede vernieling zijn volgens de organisatoren op die dag uit den boze, maar opgeroepen wordt vooral (oude) tomaten mee te nemen.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

<Rubricering>

Datum
15 april 2003

Ons kenmerk
1989481/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Irak dagrapport nr. 33

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van dinsdag 15 april 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

**Algemene Inlichtingen-
en Veiligheidsdienst**

<Rubricering>

Dagrapport Irak, 15 april 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 32 (15 april 2003)

1. Internationale context

1.1 Ontwikkelingen van de laatste 24 uur

De Verenigde Staten hebben aangekondigd dat het militaire deel van de strijd tot een einde is gekomen nu coalitietroepen de stad Tikrit hebben ingenomen. Het centrale militaire commando heeft verklaard dat twee van de drie vliegdekschepen aan het einde van de week uit de Perzische Golf zullen worden teruggetrokken, alsmede ook bommenwerpers. Men houdt rekening met de mogelijkheid dat troepen in gevecht raken met lokale verzetshaarden. De Britse premier Blair uitte zich op soortgelijke wijze door te zeggen dat uitsluitend nog weerstand wordt geboden door 'buitenlandse strijders'. Coalitietroepen zoeken, met wisselend resultaat, samenwerking met lokale leiders en politie om de openbare orde te herstellen.

In de Zuid-Iraakse stad Nasseriya is vandaag een aantal Iraakse politieke groeperingen bijeengekomen om te praten over het opzetten van een interim-bestuur voor Irak. Volgens berichten in de Amerikaanse pers willen de VS Irak in drie zones verdelen, in een noordelijk, centraal en zuidelijk gebied. De drie regionale besturen krijgen een 'kernstaf' van steeds twaalf mensen toegewezen, waaraan ook Irakezen deelnemen die tot dusver in het Westen verbleven. Een belangrijke sjiietische groepering, de Opperste Raad voor de Islamitische Revolutie in Irak (SCIRI), heeft aangekondigd de bijeenkomst te boycotten. Enkele duizenden mensen protesteerden in Nasseriya al voor aanvang van de vergadering. Deelnemers aan de door sjiietische leiders georganiseerde mars scandeerden leuzen tegen de VS en Saddam, en vóór de islam.

In de Noord-Iraakse stad Kirkuk lopen de spanningen tussen de verschillende bevolkingsgroepen op. Een mensenrechtenorganisatie meldt dat 2.000 personen van Arabische afkomst door Koerden uit hun huizen zijn gezet. Veel Koerden hebben in de jaren tachtig en negentig tijdens Arabiseringcampagnes door het regime van Saddam Hussein hun huizen verloren en eisen die nu weer terug.

Leiders van de Noord-Iraakse Patriottische Unie van Koerdistan (PUK) hebben met diverse uitspraken geprobeerd rust te brengen in een gespannen situatie. Zij hebben zich uitgesproken voor een multi-etnisch Irak en tegen etnische zuiveringen.

Bij een schietincident zijn twee Turkmenen, onder wie een kind, om het leven gekomen. Lokale Turkmenen hebben hier woedend op gereageerd en grepen deze gebeurtenis aan om de komst van het Turkse leger te eisen om de orde te herstellen. Turkmenen vormen een kleine minderheid in Irak en hebben sterke culturele en linguïstische banden met Turkije. De VS hebben Turkije toegezegd dat zij de situatie in Noord-Irak en vooral Kirkuk in de hand zullen houden en geen afscheiding van het gebied door Koerdische groepen zullen toestaan.

Dagrapport Irak, 15 april 2003

2. Terrorisme

Heden geen relevante ontwikkelingen

3. Nationale ontwikkelingen

3.1 Linkse activisten, antimilitaristen, vredesactivisten

Gisteren heeft de 'Actiegroep Onkruid' opgeroepen om nieuwe blokkade-acties te gaan uitvoeren. In hoeverre deze oproep navoiging vindt is mede afhankelijk van het verloop vandaag van de voorgeleiding van de zeven Onkruid-activisten die bij Sevenum zijn aangehouden.

Op _____ staat een verkapte oproep tot hernieuwde acties tegen ABN-AMRO. Verwezen wordt naar twee artikelen in Britse kranten waarin de Britse luchtmacht toegeeft vijftig BL755-clusterbommen te hebben afgeworpen boven Irak. Frank Slijper van de 'campagne tegen wapenhandel' wijst er nog eens fijntjes op dat ABN-AMRO mede-eigenaar is van Insys Group, die clusterbommen bouwt en onderhoudt. De bank heeft derhalve bloed aan zijn handen, aldus Slijper.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

<Rubricering>

Datum
16 april 2003

Ons kenmerk
199018&01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Bied
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Irak dagrapport nr. 34

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van woensdag 16 april 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

Algemene Inlichtingen-
en Veiligheidsdienst

<Rubricering>

Dagrapport Irak, 16 april 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 34 (16 april 2003)

1. Internationale context

1.1 Ontwikkelingen van de laatste 24 uur

In Noord-Irak is sprake van spanningen tussen Amerikaanse troepen en de lokale bevolking. Zoals gisteren gemeld zijn er ook problemen tussen bevolkingsgroepen onderling, getuige aanhoudende berichten dat Arabische inwoners van Kirkuk uit hun huizen worden verdreven door Koerden. Op dinsdag hebben Amerikaanse eenheden in de stad Mosul het vuur geopend op een groep personen die zich zou hebben verzet tegen inname van een overheidsgebouw. Dit wijst erop dat Amerikaanse troepen grote moeite ondervinden Mosul onder controle te krijgen, waar nog steeds veel aanhangers van Saddam verblijven.

Amerikaanse militairen hebben een menigte ongewapende demonstranten beschoten toen zij protesteerden tegen een pro-Amerikaanse toespraak van een voormalig aanhanger van het Iraakse regime. Het incident zou ongeveer tien mensen het leven hebben gekost.

Met een bijeenkomst van stamhoofden, religieuze leiders en tientallen vertegenwoordigers van Iraakse oppositiegroepen bij de stad Nasseriya begon dinsdag een reeks besprekingen over de toekomst van Irak. De door de Amerikanen georganiseerde bijeenkomst moet onder meer leiden tot de vorming van een nieuw Iraaks bestuur. De aanwezige afgevaardigden hebben na afloop van de besprekingen een verklaring uitgebracht, met daarin de uitgangspunten voor volgende gesprekken. Irak moet op basis van een nationale volksraadpleging een democratisch federaal systeem krijgen. Daarnaast willen de Irakezen dat een toekomstige regering niet ingericht is naar etnische achtergrond. De verklaring kon echter niet verhullen dat er tussen Irakezen grote verdeeldheid heerst, vooral tussen sjiïeten en andere groepen.

Gisteren is bekend geworden dat de Amerikanen in Irak de Palestijnse terrorist Abu Abbas hebben gearresteerd. Hij was het brein achter de kaping van het cruiseschip 'Achille Lauro' in 1985, waarbij een gehandicapte Amerikaan werd vermoord. Italië heeft om de uitlevering van Abu Abbas gevraagd, waar hij wegens zijn aandeel in de kaping bij verstek is veroordeeld tot meervoudige levenslange gevangenisstraf. De aanhouding van Abu Abbas kan dan ook als een belangrijke – zij het vooral symbolische – overwinning worden gezien in de Amerikaans strijd tegen het internationale terrorisme.

Volgens een ANP-bericht verschijnt vandaag in het Iraakse weekblad Hawlati een gelukwens van het Interkerkelijk Vredesberaad (IKV). De organisatie wenst het volk van Irak in de advertentie alle geluk en voorspoed toe: "nu het bevrijd is van de dictatuur van het regime van Saddam Hussein". Hawlati is een blad dat twee jaar geleden is opgericht in Suleymaniah, de hoofdstad van het deel van Noord-Irak dat door de Patriotische Unie van Koerdistan (PUK) wordt gedomineerd. Hawlati staat bekend als een redelijk onafhankelijk blad en heeft zich kritisch getoond over de lokale machthebbers.

Dagrapport Irak, 16 april 2003

2. Terrorisme

Heden geen relevante ontwikkelingen

3. Nationale ontwikkelingen

3.1 Linkse activisten, antimilitaristen, vredesactivisten

Afgelopen weekend zijn zeven 'Onkruid'-activisten aangehouden bij Sevenum en gisteren zijn zij voorgeleid. Voor vijf van hen heeft dit geresulteerd in een verlenging van hun voorlopige hechtenis met zes dagen. De hechtenis van de overige twee is met tenminste tien dagen verlengd.

Een woordvoerder van 'Onkruid' roept op steun te betuigen aan de vastzittende activisten en vraagt om toch vooral door te gaan met het hinderen van de transporten.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

<Rubricering>

Datum
17 april 2003

Ons kenmerk
1990744/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Irak dagrapport nr. 35

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van donderdag 17 april 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

Algemene Inlichtingen-
en Veiligheidsdienst

<Rubricering>

Dagrapport Irak, 17 april 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 35 (17 april 2003)

1. Internationale context

1.1 Ontwikkelingen van de laatste 24 uur

De Amerikaanse president Bush wil dat de Verenigde Naties de jarenlang durende economische sancties tegen Irak opheffen. Nu Irak is ontdaan van het regime van Saddam Hussein is de tijd aangebroken om een einde te maken aan twaalf jaar durende sancties die door de VN waren opgelegd. De VS willen zo snel mogelijk het sanctieregime beëindigen zodat voedsel, medicijnen en andere hulpgoederen sneller het land in kunnen en zodoende de situatie in Irak normaliseert. De leden van de Veiligheidsraad die zich sterk tegen de door Amerika geleide interventie hebben verzet, Frankrijk en Rusland, kunnen een snelle opheffing van de sancties echter als een indirecte goedkeuring van de oorlog beschouwen. Eerder deze week heeft de VN al duidelijk gemaakt dat de sancties, die immers gekoppeld zijn aan de resultaten van de ontwapening van Irak door de VN-wapeninspecties, pas kunnen worden opgeheven als de inspecties zijn afgerond.

Inmiddels heeft de opperbevelhebber van de door de VS geleide coalitietroepen in Irak, Tommy Franks, polshoogte in Bagdad genomen, als een duidelijk signaal dat de situatie zich verder normaliseert. Verder is Ahmed Chalabi, leider van het door het Pentagon gesteunde Iraakse Nationaal Congres (INC), ook in Bagdad gearriveerd om kwartier te maken. Hij kwam vanuit de zuid-Iraakse stad Nasseriya, waar dinsdag een groot aantal leiders van Iraakse partijen bijeen waren om te praten over de toekomst van Irak.

In een vraaggesprek met de Franse krant Le Monde heeft de geestelijk leider van de Opperste Raad voor de Islamitische Revolutie in Irak (SCIRI), Mohammad Baqr al Hakim, gezegd dat de situatie in Irak kan ontaarden in een burgeroorlog. Deze leider van deze belangrijke sji'ietische Iraakse organisatie zei dat veel zou afhangen van de wijze waarop de Verenigde Staten zich zullen opstellen bij de wederopbouw van het na-oorlogse Irak. Hij eiste dat alle buitenlandse troepen Irak snel verlaten en sprak zich uit tegen het opleggen van een naoorlogs bestuur aan Irak door buitenlandse mogendheden. Om deze redenen had zijn beweging al de door de VS georganiseerde bijeenkomst op dinsdag van Iraakse politieke leiders geboycot. Abdul Aziz al Hakim, de broer van Mohammad Baqr al Hakim die wordt gezien als de politieke leider van de organisatie is inmiddels vanuit Iran naar Irak teruggekeerd.

Amerikaanse vliegtuigen hebben de afgelopen dagen in het noordelijke deel van Irak zware bombardementen uitgevoerd op militaire kampen van de Iraanse oppositiebeweging Mujahedin-e Khalq (MKO). Daarbij zijn naar verluidt diverse slachtoffers gevallen. De VS willen de MKO, die jarenlang gebruik kon maken van het grondgebied van Irak als uitvalsbasis, als militaire macht uitschakelen zodat zij geen bedreiging meer kunnen vormen voor coalitietroepen en de lokale bevolking. Momenteel zouden er onderhandelingen gaande zijn tussen de Amerikaanse legerleiding en de MKO over een volledige overgave van de MKO-troepen.

Dagrapport Irak, 17 april 2003

2. Terrorisme

2.1 Aanhouding Muhammad Zaydan, alias Abu Abbas

Zoals de afgelopen dagen uitgebreid in de media gemeld, hebben de Verenigde Staten deze week Muhammad Zaydan, alias Abu Abbas, in Irak aangehouden, het brein achter de kaping van de 'Achille Lauro' in 1985. Hij was ook betrokken bij de kaping van een KLM-passagiersvliegtuig in 1976. Abu Abbas is de leider van het Palestine Liberation Front (PLF). Begin jaren '90 heeft hij het gebruik van geweld afgezworen. Sinds 1996 heeft hij met toestemming van Israël verschillende keren de Palestijnse Gebieden bezocht. De Verenigde Staten hebben zich vooral vanwege de moord op Klinghoffer sterk ingespannen om de verblijfplaats van Abu Abbas te achterhalen.

3. Nationale ontwikkelingen

3.1 Linkse activisten, antimilitaristen, vredesactivisten

Nu de Amerikaanse wapentransporten naar de Golf bijna zijn afgerond maken antimilitaristische activisten zich op voor een nieuwe krachtsinspanning. De actiebereidheid wordt nog eens extra gestimuleerd door twee recente ontwikkelingen.

In de eerste plaats is daar het verlengen van het voorarrest van de onlangs in Sevenum opgepakte actievoerders. In het antimilitaristische milieu wordt dit opgevat als een poging om het verzet tegen de transporten te breken en de actievoerders met opzet zo lang vast te houden als de transporten nog plaatsvinden.

Daarnaast kan de activistische stemming beïnvloed worden door het voor vanavond geplande televisieoptreden van antimilitaristisch activiste Barbara Smedema in het RTL4-programma Barend & Van Dorp. Zij was op 9 februari jongstleden opgepakt voor het vernielen van communicatieschotels op de luchtmachtbasis Volkel. Haar uitspraken kunnen de actiebereidheid onder antimilitaristische activisten mogelijk ook vergroten.

Dagrapport Irak, 17 april 2003

3.2 MKO-activiteiten in Nederland

De Iraanse ambassade in Den Haag heeft haar bezorgdheid geuit over te verwachten activiteiten van de MKO. Volgens woordvoerders van de Iraanse ambassade is de MKO daarnaast voornemens om mogelijk op korte termijn Iraanse ambassades in verscheidene Europese landen aan te vallen. In dat kader is het vermeldenswaardig dat op 15 maart jongstleden bij de Iraanse ambassade in Den Haag 21 ruiten zijn ingegooid door een man die er door de ambassade van verdacht wordt gelieerd te zijn aan de MKO. De dader heeft echter verklaard geen banden met die organisatie te hebben en te hebben gehandeld vanuit een persoonlijk motief.

Voor aanstaande zaterdag heeft de MKO demonstraties aangekondigd in diverse Europese steden, waaronder Den Haag. De ongerustheid bij de MKO is voorstelbaar gezien het toenemend aantal berichten over de vernietiging van militaire bases van de organisatie in Irak.

Datum
18 april 2003

Ons kenmerk
1991443/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitiacentrum Focus

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Een

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Irak dagrapport nr. 36

Hierbij ontvangt u "Irak Dagrapport", de dagelijkse rapportage van de AIVD inzake de crisis rondom Irak, van vrijdag 18 april 2003.

DE DIRECTEUR STAATSVEILIGHEID,

mr C.A.W. van Raalten

Dagrapport Irak, 18 april 2003

Dagrapport AIVD inzake aanval op Irak Nummer 36 (18 april 2003)

1. Internationale context

1.1 Ontwikkelingen van de laatste 24 uur

In de VN Veiligheidsraad wordt vandaag gedebatteerd over het Amerikaanse voorstel de sancties tegen Irak snel op te heffen. Amerika wil de sancties beëindigen omdat het regime van Saddam Hussein is verdreven en Irak snel toegang moet krijgen tot humanitaire goederen. Onder het VN-sanctieregime mag Irak alleen voedsel en medicijnen importeren in het kader van het 'olie voor voedsel' programma. Een aantal Veiligheidsraadleden als Frankrijk en Rusland wil het sanctieregime niet onmiddellijk opheffen. Deze landen vinden dat eerst aan de voorwaarden voor opheffing moet worden voldaan, te weten de volledige ontwapening van Irak. De Russische minister van Buitenlandse Zaken heeft gezegd dat de VN-wapeninspecteurs naar Irak moeten terugkeren om dit vast te stellen. De Europese Unie heeft zich intussen uitgesproken voor een centrale rol van de VN bij de politieke en economische wederopbouw van Irak. In Irak zijn nog steeds grote problemen met de voedsel-, water- en elektriciteitsvoorziening, vooral in de grote steden. Er is kritiek op de snelheid waarmee de Amerikaanse bezettingstroepen deze zaken proberen te herstellen. Ook is er veel kritiek op het gebrek aan optreden door Amerikaanse eenheden tegen plundersaars die de afgelopen week in Bagdad het Iraakse culturele erfgoed uit musea roofden.

Amerikaanse troepen hebben opnieuw topfiguren uit de kring rond Saddam Hussein opgepakt. Het gaat om Barzan Ibrahim al Tikriti, één van de drie halfbroers van Saddam Hussein. Barzan is hoofd geweest van de inlichtingendienst en heeft jarenlang in Genève gefungeerd als de Iraakse vertegenwoordiger bij de Verenigde Naties. Naar verluidt was dit een dekmantel om voor het Iraakse regime geld, dat was verdiend uit oliesmokkel, weg te sluisen naar Zwitserse bankrekeningen. Eerder was een tweede halfbroer van Saddam, Watban, in handen gekomen van de Amerikanen. Koerdische strijders hebben een hoge regimelid, Samir Abdulaziz al Najm, opgepakt en aan de VS overgedragen. Hij vervulde een hoge functie in de Iraakse Ba'th partij en was begin dit jaar door Saddam benoemd tot waarnemend minister van Olie. Er wordt nog steeds volop gespeculeerd over het lot van Saddam zelf, variërend van berichten dat hij zou zijn omgekomen tot geruchten dat hij naar het buitenland zou zijn ontkomen. Op diverse plaatsen in Irak worden nu bewijzen ontdekt van de misdaden die zijn begaan door het Iraakse regime. In Kirkuk is nabij een wooncomplex van Ali Hassan al Majid, de beruchte neef van Saddam Hussein onder Koerden bekend als 'Ali Chemicali', een massagraf ontdekt met vermoedelijk de resten van duizenden slachtoffers.

Dagrapport Irak, 18 april 2003

2. Terrorisme

2.1 Duiklessen radicale moslims

Gisteren is voor de Rotterdamse rechtbank het voorarrest van twaalf personen behandeld die onder meer worden verdacht van betrokkenheid bij het rekruteren en trainen van islamistische jihadstrijders. In de rechtzaak heeft het Openbaar Ministerie informatie naar voren gebracht waaruit blijkt dat verschillende verdachten duikcursussen hebben gevolgd. Hedenochtend hebben verschillende media aandacht aan deze informatie besteed en daarbij gemeld dat 150 moslims die met radicaal-islamitisch netwerken in verband gebracht kunnen worden in Nederland een duikcursus hebben gevolgd.

3. Nationale ontwikkelingen

3.1 Demonstratie MKO

Na de Amerikaanse bombardementen op MKO-kampen in Irak heeft generaal Brooks gemeld binnen enkele dagen tot een staakt het vuren te komen. Dit houdt in een capitulatie van het National Liberation Army (NLA), de militaire tak van de MKO. De kampen in Irak werden door het regime van Saddam Hussein financieel en materieel gesteund. Nu deze steun is weggefallen zal men elders onderdak moeten zien te vinden. Kaderleden verlaten Irak en trachten in Europa asiel te verkrijgen.

Een inschatting van de toekomst van de MKO is vooralsnog niet te geven. Aanhangers zullen naar verwachting met verhoogde intensiteit trachten aandacht voor hun zaak te krijgen. Met het verlies van de politieke en militaire steunpunten in Irak, bestaat de kans dat de organisatie het centrum van haar activiteiten naar Europa verlegt. Veel van de MKO-leiders verblijven nu al in Europa, met name in Frankrijk.

Op zaterdag 19 april vinden wereldwijd demonstraties van de MKO plaats. Aanhangers worden onder druk gezet om de demonstraties bij te wonen. In Den Haag verwacht de organisatie maximaal 3000 demonstranten. De inschatting van de AIVD is dat er tussen de 500 en 1000 personen aanwezig zullen zijn en de demonstratie een vreedzaam karakter zal kennen.

Dagrapport Irak, 18 april 2003

3.2 Linkse activisten, antimilitaristen, vredesactivisten

De huidige gemoedsgesteldheid van de tegenstanders van de oorlog in Irak kan als ambivalent worden omschreven. Enerzijds wil een kleine minderheid nog steeds acties ondernemen tegen de wapentransporten, anderzijds kan zeker worden gesteld dat de overgrote meerderheid zich heeft neergelegd bij de situatie van het moment.

De meer ludieke en van meet af aan als vreedzaam te typeren activiteiten lijken reeds lang over het hoogtepunt heen. Op was vandaag te lezen dat de door de SP, voor vandaag 16.00 uur, georganiseerde "symbolische bestorming" (met tomaten) van het Amerikaanse consulaat in Amsterdam 'vanwege onverwachte organisatorische problemen' niet doorgaat. Daarnaast heeft de organisatie van de Paasmars in Den Haag op 21 april het verwachte aantal deelnemers (duizend) zelf al teruggebracht tot circa vijfhonderd.

Een terugkeer van grootschalige manifestaties is waarschijnlijk pas weer te verwachten wanneer de huidige oorlog (elders) een vervolg krijgt. De bewegingen van de coalitie, maar met name die van de VS, worden argwanend gevolgd.

Er is wel een actieaanjagend item, namelijk dat van de met name aan Amerikaanse ondernemingen uitbestede hulp aan de wederopbouw van Irak. Het ligt in de lijn der verwachting dat dit item in de (nabije) toekomst zal worden opgepakt door bijvoorbeeld antiglobalisten. Zij beschouwen dit mogelijk als een economische voortzetting van het door hen verfoeide Amerikaanse militaire imperialisme.

Het volgende ijkpunt voor een eventuele opleving van activiteiten is 1 mei, de wereldwijde strijddag voor sociale rechtvaardigheid, vrede en internationale solidariteit. Voorlopig staan in Nederland drie naar verwachting manifestaties gepland, die deels in het teken zullen staan van de Irakproblematiek. In Rotterdam vertrekt om 18.30 uur een protesttocht vanaf het Stadhuis; in Tilburg is om 19.00 uur een demonstratie vanaf de Heuvel en in Maastricht organiseert het Maastrichts Platform tegen de Nieuwe Oorlog een 1-meifeest in de Platte Zaol om 20.00 uur.

Datum
22 april 2003

Ons kenmerk
1982308/01

Onderdeel
Directie Staatsveiligheid

Inlichtingen
Exploitatiecentrum Focus
T (070) 320 44 00
F (070) 320 07 33

Uw kenmerk

Blad
1 van 1

Aantal bijlagen
Geen

Postadres
Postbus 20010
2500 EA Den Haag

Onderwerp
Irak dagrapport

Sinds eind februari 2003 heeft de AIVD u met het dagelijks verschijnende Dagrapport Irak op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen betreffende de aanval op Irak en de reacties daarop in Nederland. Aanleiding tot deze rapportage was de algemene verwachting dat een aanval op Irak repercussies zou kunnen hebben op de Nederlandse veiligheidssituatie.

Inmiddels is het militaire deel van de interventie afgesloten. Daarnaast kan worden vastgesteld dat heftige reacties in Nederland tot op heden zijn uitgebleven. De AIVD acht het daarom met ingang van vandaag niet langer noodzakelijk dagelijks te rapporteren over de gebeurtenissen in Irak en de uitwerking daarvan op de Nederlandse samenleving. Voortaan zult u weer via de gebruikelijke kanalen worden geïnformeerd over relevante ontwikkelingen ten aanzien van de Nederlandse veiligheidssituatie in relatie tot de gebeurtenissen in het Irak van na Saddam Hussein.

HET HOOFD VAN DE ALGEMENE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENST,

S.J. van Hulst

**Algemene Inlichtingen
en Veiligheidsdienst**